

AĞRI İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ

EKİM 2012

Bu rapor, T.C. Kalkınma Bakanlığı'nın Genel Koordinasyonunda Serhat Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen “2011 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı” çerçevesinde Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından uygulanan TRA2-11-DFD referans numaralı **“Ağrı’nın İşgücü Piyasası Mercek Altında”** projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Projenin Adı

Ağrı'nın İşgücü Piyasası Mercek Altında

Projenin Sahibi

Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Proje Genel Koordinatörü

Dr. Hüseyin TUTAR

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

Proje Ekibi

Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Şahin Koç

İsmet Alaca

Adem Deniz

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı

A. Bilgehan Başar – Uzman

Evren Demir – Uzman

Gökhan Elyıldırım – Uzman

İbrahim Taşdemir – Uzman

İsa Boztemir – Uzman

Mustafa Sarışen – Uzman

Uğur Çalışkan – Uzman

Vera Araştırma

(Vera Yönetim Danışmanlığı ve Eğitim Hiz. San.Tic. Ltd. Şti.)

Atila Taş – Araştırma Koordinatörü

Prof. Dr. A. Mesud Küçükkalay – Danışman

Yard. Doç. Dr. Köksal Büyük - Danışman

Ali Süreyya Uz – Veri Analiz Uzm.

Gökhan Erbay – Saha Yönetimi

Naim Demirel – Araştırma Uzm.

Zeynep Aşçı – Araştırma Uzm.

Destekleyici Kuruluş

T.C. Kalkınma Bakanlığı

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı

"Bu rapor, Serhat Kalkınma Ajansı'nın desteklediği Ağrı'nın İşgücü Piyasası Mercek Altında projesi kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne aittir ve Serhat Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaz."

İletişim

Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Sıtkıye Mah. 703. Sokak No:14 Ağrı/Merkez

Tel: 0472 215 17 34 Faks: 0472 215 12 63 E-Posta: agri@iskur.gov.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	8
Sunuş.....	9
1.Giriş.....	10
1.1 Ağrı'nın Türkiye Ekonomisindeki Yeri.....	11
1.1.1 İlin Genel Özellikleri	11
1.1.1.1 Coğrafi Durum.....	11
1.1.1.2 İklim ve Bitki Örtüsü	11
1.1.2 İlin Sanayi Yapısı	12
1.1.2.1 Ağrı İlindeki OSB ve KSS İle İlgili Özet Bilgiler	12
1.1.2.2 Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı.....	13
1.1.2.3 Çalışan Sayısı ve AR-GE	14
1.1.2.4 Genel Değerlendirme	14
1.1.2.5 Potansiyeli Arttırmaya Yönelik Yatırımlar	14
1.1.2.6 Talebi Karşılamaya Yönelik Yatırımlar	15
1.1.2.7 İlde Sanayi sektörüne Yönelik Sorunlar ve Çözüm Önerileri	15
1.1.3 İlin Ticaret Yapısı	17
1.2 İlin İşgücü Piyasasının Genel Görünümü	18
1.3 İşgücü Piyasasına İlişkin Temel Kavram ve Tanımlar	19
1.3.1 Temel İşgücü Göstergeleri	20
1.3.2 Nüfus Yapısı.....	22
1.3.3 Eğitim Durumu	26
1.3.4 Toplum Yararına Çalışma Programı.....	31
1.3.5 İşgücü Yetiştirme Kursları	32
1.3.6 İstihdam ve İşsizlik	35
2. Araştırma Konusu Hakkında Genel ve Teorik Bilgiler	57
2.1 İşgücü Piyasası Analizi.....	57
3. Araştırma Tasarımı	60
3.1 Araştırmanın Amacı ve Kapsamı.....	60
3.2 Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri	60
3.2.1 Araştırmanın Örneklemi	60
3.3 Verilerin Kodlanmasına İlişkin Tanım ve Açıklamalar.....	61

4. Araştırma Bulguları	63
4.1 İşveren Araştırması Bulguları	63
4.2 İşsizlik Araştırması Bulguları	101
5. Çalıştay Sonuçları	107
6. Saha Gözlemleri.....	107
7. Genel Değerlendirme ve Sonuç	108
8. Ekler	110
9. Kısaltmalar	124
10. Çalıştay Katılımcı Listesi	125
11. Kaynakça	126

TABLOLAR

Tablo 1.1.2.1.1 Tamamlanacak Küçük Sanayi Siteleri	13
Tablo 1.1.3.1 Ağrı İli İhracat Bilgileri.....	18
Tablo 1.1.3.2 Ağrı İli İthalat Bilgileri	18
Tablo 1.3.2.1 Cinsiyete Göre İl/İlçe/Belde ve Köy Nüfusları	22
Tablo 1.3.2.2 İlçe Bazında Ağrı İli Nüfus Dağılımı	23
Tablo 1.3.2.3 İBBS -Düzey2'ye Göre Bölgelerin Aldığı Göç.....	23
Tablo 1.3.2.4 İBBS -Düzey2'ye Göre Bölgelerin Verdiği Göç.....	24
Tablo 1.3.2.5 Nüfusun Kır/Kent Dağılımı	25
Tablo 1.3.2.5.1 Yıllara Göre Nüfusun Kır/Kent İstatistikleri	25
Tablo 1.3.2.6 Yaş ve Cinsiyete Göre Ağrı / TRA2 Bölgesi Nüfusu	26
Tablo 1.3.3.1 Bitirilen Eğt. Düzeyi ve Cins. Göre Nüfus (6 +Yaş) – 2011	27
Tablo 1.3.3.2 Genel, Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Verileri	27
Tablo 1.3.3.3 Ağrı İli Meslek ve Teknik Liseleri Bölümleri	28
Tablo 1.3.3.4 Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Akademik Birimleri	30
Tablo 1.3.3.5 Ağrı İbrahim Çeçen Üniv. Böl. Baz. Mezun Öğr. Sayıları	31
Tablo 1.3.4.1 Toplum Yararına Çalışma Programı Kaps. Açılan Prog.	31
Tablo 1.3.5.1 İşgücü Yetiştirme Kursları Yıllara Göre Dağılımı-Genel	32
Tablo 1.3.5.2 İşgücü Yetiştirme Kursları (Genel Toplam).....	33
Tablo 1.3.5.3 Özürlülere Yönelik Kurslar.....	35
Tablo 1.3.6.1 Ağrı İşkur'a Kayıtlı İşsizlerin Yaş ve Cins. Göre Dağılımı	35
Tablo 1.3.6.2 Ağrı İşkur'a Kayıtlı İşsizlerin Eğitim ve Cins. Göre Dağılımı	36

Tablo 1.3.6.3 Ağrı İşkur'a Kayıtlı İşsizlerin Mesleki Dağılımı	37
Tablo 1.3.6.4 İşsizlik Sig. Yar. İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Sayısal Dağ.	38
Tablo 1.3.6.5 2012 Yılı Çal. Ve İş Kur. İl Müd. İş. Sig. Fa. İliş. Genel Veriler	39
Tablo 1.3.6.6 İşe Yerleştirilenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılım	41
Tablo 1.3.6.7 Öğrenim Durumlarına Göre İşgücü İstatistikleri.....	41
Tablo 1.3.6.8 Kamu Ve Özel Sekt. Alınan Açık İşler ve İşe Yerleştirme.....	42
Tablo 1.3.6.9 Ağrı Çal. Ve İşk. İl Müd. İlde İşe Yerleş. Üzerindeki Etki Oranı ...	43
Tablo 1.3.6.10 İşe Yerleştirilenlerin Sektörel Dağılımı.....	44
Tablo 1.3.6.11 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2009	45
Tablo 1.3.6.12 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2010	46
Tablo 1.3.6.13 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2011	47
Tablo 1.3.6.14 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2012	48
Tablo 1.3.6.15 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme - 2009	49
Tablo 1.3.6.16 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme - 2010	50
Tablo 1.3.6.17 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme - 2011	51
Tablo 1.3.6.18 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme - 2012	52
Tablo 1.3.6.19 Yıllara Göre Kişisel Durumlar	53
Tablo 1.3.6.20 Yaş Grupları Bazında İşgücü İstatistikleri.....	55
Tablo 3.3.1 Avrupa Top. Eko. Faal. İstatistikî Sınıflanması (Nace Rev.2).....	61
Tablo 3.3.2 Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması Isco, 88	62
Tablo 4.1.1.1 İlçelere Göre İşyerleri Dağılımı	63
Tablo 4.1.2.1 Gösterdiği Tüm Eko. Faal. Bazında İşyerleri Dağılımı.....	64
Tablo 4.1.3.1 İşyeri Faaliyet Süreleri Dağılımı.....	65
Tablo 4.1.4.1 İşyeri Yasal Ünvanı	66
Tablo 4.1.5.1 İşyerinde Mevsimlik Çalışma Durumu.	67
Tablo 4.1.6.1 Mevsimlik Çalışılan Aylar	68
Tablo 4.1.7.1 İşyeri Ana Faaliyeti	69
Tablo 4.1.7.1.1 Üç Ana Söktör Bazında İş Yeri Ana Faaliyeti	69
Tablo 4.1.8.1 İş Yerinde Çalışan Mevcut Per. Fiilen Yap. İşlere Göre Sınıf.	70
Tablo 4.1.9.1 Eleman Tem. Güçlük Çekilen Meslek Olup Olmama Durumu	71
Tablo 4.1.10.1 İşyerinde Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	72
Tablo 4.1.11.1 Eleman Temininde Güçlük Çekilen Mesleğin Eğitim Durumu	72
Tablo 4.1.12.1 Temininde Güçlük Çekilen Mesleği Karşılama Durumu	73
Tablo 4.1.13.1 Mesleğin Temininde Güçlük Çekilme Nedeni	74
Tablo 4.1.14.1 Son 12 Ay İçersinde İş Yerine Eleman Alınma Durumu	75

Tablo 4.1.15.1 Son 12 Ay İçer. Eleman Alımı Yapılan Mes. Ve Alınan Elm. Sy. .76	76
Tablo 4.1.16.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman İş Yerinden Eleman Çık. D.77	77
Tablo 4.1.17.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman Çıkışı Yap. Mes. Ve Çıkan El Sy ..78	78
Tablo 4.1.18.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısı Düşüncesi79	79
Tablo 4.1.19.1 12 Ay Sonrasında Elm. Sy Art. Olu. Düş. Mes.Ve Bek.Ar. Sy80	80
Tablo 4.1.20.1 12 Ay Sonrasında Çal. Sy Aza. Olu. Düş. Durumu81	81
Tablo 4.1.21.1 12 Ay Sonrasında Elm. Sy Aza. Olu. Düş. Mes.Ve Bek.Az. Sy ..81	81
Tablo 4.1.22.1 Serhat Kalkınma Ajansı Hakkında Bilinirlik Durumu82	82
Tablo 4.1.23.1 Serhat Kalkınma Ajansından Beklentiler83	83
Tablo 4.1.24.1 Hibe/Destek Programlarından Yararlanma Durumu84	84
Tablo 4.1.25.1 Son Bir Yıl İçerisinde Hibe/Destek Prog. Yar. Kur.84	84
Tablo 4.1.26.1 İş Yerinde Faaliyetin Durduğu Ayların Olup Olmama Durumu85	85
Tablo 4.1.27.1 İşyerinde Faaliyetin Durduğu Aylar Ve Dağılımı85	85
Tablo 4.1.28.1 İşlerin En Yoğun Olduğu Aylar86	86
Tablo 4.1.29.1 Hammadde Temininde Sıkıntı Yaşanma Durumu87	87
Tablo 4.1.30.1 Hammadde Temininde Sıkıntı Yaşanma Sebepleri87	87
Tablo 4.1.31.1 Temin Edilen Hammadde ve Ürünler88	88
Tablo 4.1.32.1 Hammadde/Ürün Temin Edilen İller89	89
Tablo 4.1.33.1 Hammadde/Ürün Temin Edilen Ülkeler90	90
Tablo 4.1.34.1 İhtiyaç Duyulan Hammaddenin Bölgeden Temini Durumu92	92
Tablo 4.1.35.1 Hammaddeyi Bölgeden Satın Almama Nedenleri91	91
Tablo 4.1.36.1 İşin Büyütülmesi ve Genişletilmesi İçin Sağl. İst. Koly.92	92
Tablo 4.1.37.1 Üretilen Ürünlerin Pazarlanmasında Karşılaşılan Sor. Değ.93	93
Tablo 4.1.38.1 Üretim Aşamasında Karşılaşılan Sorunların Değ.94	94
Tablo 4.1.39.1 Son Bir Yıl İçer. İşlet., Önceki Dön. Göre Aşğ. Ölç. Değ. Dur.94	94
Tablo 4.1.40.1 Önüm. Bir Yıl İçer. İşlet., Önceki Dön. Göre Aşğ. Ölç. Değ. D. ...95	95
Tablo 4.1.41.1 Ulusal Ya Da Ulus. Geç. Ola. H. Sert.Ya Da Belg. Sağ Dur.96	96
Tablo 4.1.42.1 Sahip Olunan Sertifikalar96	96
Tablo 4.1.43.1 Son 3 Yıl İçer. İş..Nit.Geliş. Ve Kâr. Art. Et. Ol. Faal. Yap. Dur ...97	97
Tablo 4.1.44.1 Ön. 3 Yıl İçer. İş..Nit.Geliş. Ve Kâr. Art. Et. Ol. Faal. Yap. Dur....98	98
Tablo 4.1.45.1 Ürünlerin Sınır Ülkelere İhraç Durumu99	99
Tablo 4.1.46.1 Ürünlerin Sınır Ülkelere İhraç Etmeme Sebepleri99	99
Tablo 4.1.47.1 Yurt Dışında Ürün.Yön. Pazar. İmk. Olur. İhr.Yap.Düş. Dur.100	100
Tablo 4.2.1.1 Cinsiyet Dağılımı101	101
Tablo 4.2.2.1 Yaş Dağılımı101	101

Tablo 4.2.3.1 Öğrenim Durumu.....	102
Tablo 4.2.4.1 Daha Önceki Çalışma Durumu.....	103
Tablo 4.2.5.1 En Son Çalıştığınız İşyerinden Ayrılma Sebebi.....	103
Tablo 4.2.6.1 Daha Önceki İşinizde Kazandığınız Ücret.....	104
Tablo 4.2.7.1 Meslek Aranan İş.....	104
Tablo 4.2.8.1 İş Aranılan Ay Sayısı.....	105
Tablo 4.2.9.1 İş Aramak İçin Başvurulan Yollar.....	105
Tablo 4.2.10.1 Son Bir Yıldaki Meslek Eğitimi Alınma Durumu.....	106
Tablo 4.2.11.1 Çalışmak İstenilen İşteki Ücret Beklentisi.....	106
Tablo 4.2.12.1 Aranılan İşten Beklentiler.....	106

GRAFİKLER

Grafik 1.3.1.1 İşgücüne Katılma Oranı.....	20
Grafik 1.3.1.2 İşsizlik Oranı.....	21
Grafik 1.3.1.3 İstihdam Oranı.....	22
Grafik 4.1.1.1 İlçelere Göre İşyerleri Dağılımı.....	63
Grafik 4.1.3.1 İşyeri Faaliyet Süreleri Dağılımı.....	65
Grafik 4.1.4.1 İşyeri Yasal Ünvanı.....	66
Grafik 4.1.5.1 İşyerinde Mevsimlik Çalışma Durumu.....	67
Grafik 4.1.6.1 Mevsimlik Çalışılan Aylar.....	68
Grafik 4.1.9.1 Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslek Olup Olmama D.....	71
Grafik 4.1.12.1 Temininde Güçlük Çekilen Mesleği Karşılama Durumu.....	73
Grafik 4.1.13.1 Mesleğin Temininde Güçlük Çekilme Nedeni.....	74
Grafik 4.1.14.1 Son 12 ay İçerisinde İş Yerine Eleman Alınma Durumu.....	75
Grafik 4.1.15.1 Son 12 Ay İçer. Eleman Alımı Yapılan Mes. Ve Alınan Elm. Sy.	76
Grafik 4.1.16.1 Son 12 Ay İçerisinde Elm. İş Yerinden Eleman Çıkarılma D.....	77
Grafik 4.1.17.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman Çıkışı Yap. Mes. Ve Çıkan El Sy.	78
Grafik 4.1.18.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısı Düşüncesi.....	79
Grafik 4.1.20.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Say. Az. Olacağını Düşünme D.....	81
Grafik 4.1.22.1 Serhat Kalkınma Ajansı Hakkında Bilinirlik Durumu.....	82
Grafik 4.1.24.1 Hibe/Destek Programlarından Yararlanma Durumu.....	84
Grafik 4.1.26.1 İş Yerinde Faaliyetin Durduğu Ayların Olup Olmama Durumu....	85
Grafik 4.1.28.1 İşlerin En Yoğun Olduğu Aylar.....	86

Grafik 4.1.29.1 Hammadde Temininde Sıkıntı Yaşanma Durumu.....	87
Grafik 4.1.34.1 İhtiyaç Duyulan Hammaddenin Bölgeden Temini Durumu	90
Grafik 4.1.36.1 İşin Büyütülmesi ve Genişletilmesi İçin Sağl. İst. Koly.	91
Grafik 4.1.37.1 Üretilen Ürünlerin Pazarlanmasında Karşılaşılan Sor. Değ	92
Grafik 4.1.38.1 Üretim Aşamasında Karşılaşılan Sorunların Değ.....	93
Grafik 4.1.41.1 Ulusal ya da Ulus. Geç. Ola. H. Sert.Ya Da Belg. Sağ D.....	96
Grafik 4.1.43.1 Son 3 Yıl İçer. İş..Nit.Geliş. Ve Kâr. Art. Et. Ol. Faal. Yap. Dur...	97
Grafik 4.1.44.1 Ön. 3 Yıl İçer. İş..Nit.Geliş. Ve Kâr. Art. Et. Ol. Faal. Yap. Dur ...	98
Grafik 4.1.45.1 Ürünlerin Sınır Ülkelere İhraç Durumu	99
Grafik 4.1.47.1 Yurt Dışında Ürün.Yön. Pazar. İmk. Olur. İhr.Yap.Düş. Dur	100
Grafik 4.2.1.1 Cinsiyet Dağılımı.....	101
Grafik 4.2.3.1 Öğrenim Durumu	102

Önsöz

Günümüzde işsizlik; ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre farklılık gösterse de bütün dünya ülkeleri için önemini sürdürmektedir. İşsizlik sadece az gelişmiş ülkelerin değil, gelişmekte olan ya da sanayileşmiş ülkelerin de ortak sorunlarını oluşturmaktadır. Ekonomiye önemli ölçüde etkileyen faktörlerin başında gelen insan emeğinin, teknolojinin gelişmesine paralel olarak makine gücüyle yer değiştirmesi bu sorunun en önemli unsurlarının başında gelmektedir.

Bununla birlikte işsizlik; sadece ekonomik bir sorun olmanın ötesinde, toplumsal ve kişisel yönleri de olan bir olgudur. Özelde insanın mutluluğunu, huzurunu, aile içi dayanışmasının sağlanması, genelde ise ülkenin refahı, işsizlik sorununun minimize edilmesiyle mümkündür.

Tarım ve hayvancılığın yanı sıra, sahip olduğu tarihi ve turistik değerleriyle önemli bir potansiyele sahip olan ilimizde iş alanlarını oluşturmak ve nitelikli iş gücünü yetiştirmekle ekonomik kalkınmayı sağlamak bizim en büyük hedefimizdir.

Bu bağlamda Ağrı ili “İşgücü Piyasa Analiz Çalışması”nın işsizlikle mücadelede ilimizin ihtiyaç duyduğu meslekleri tespit etmede, buna yönelik mesleki eğitim becerilerini geliştirmede ve bunun sonucunda istihdamın artmasında önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum.

Bu çalışmada emeği geçen Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ve Serhat Kalkınma Ajansı çalışanlarına teşekkür eder, çalışmanın ilimiz ve ülkemiz için hayırlı olmasını dilerim.

ALİ YERLİKAYA

Ağrı Valisi

Sunuş

Gelişen teknoloji ve küreselleşmenin ülkelerde işsizlik oranını artırdığı sayısal verilerle ispatlanmıştır. Bu oranın aşağılara düşürülmesi için farklı stratejilerin geliştirilmesi ve bu stratejilerin uygulanmasına gidilmesi, istihdamın artırılması, özellikle girişimciliğin desteklenmesiyle yatırım ve teşviklerin üzerinde durulmasının önemli olduğunu düşünüyorum.

Ağrı halkının ihtiyaç duyduğu ve çoğunlukla istekte bulunduğu mesleki gurupları belirlemek, bu meslekler için gerekli olan becerileri gün ışığına çıkarmak, gelecekteki ön görüleri göz önüne alarak işsizlik sorununa çözüm üretmek, ileriki yıllarda istihdam oranında yükselişi ve düşüşü beklenen iş guruplarını teyit etmek ve iş gücü piyasasında meydana gelen değişiklikleri yaptığımız iş gücü piyasası analizi ile belirleyerek gelecek için gerekli önlemlerin alınmasını planladık.

İş Gücü Piyasası Analizi çalışması, anketörlerce Ağrı il merkezi ve İlçeleri dahil olmak üzere 1189 iş yerinde 28 gün süre ile yapılmıştır. Yapılan anket sonucunda 1000 adet Ağrı İş Gücü Piyasası Analizi Çalışması kitabının yayımlanmasını sağladık. Bu kitabın iş piyasasında Çalışma ve İş Kurumu İle iş birliği içerisinde olan kamu kurum ve özel sektör kuruluşlarına faydalı bir kaynak olacağını düşünüyorum.

Bu çalışmamıza destek veren başta sayın Valimiz Ali YERLİKAYA'ya, Tutak Belediye Başkanı Bülent Osman OSMANAĞAOĞLU'na, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi İsmet ALACA'ya, büyük bir özveri ile çalışan İşkur personelimize ve Ağrı halkımıza teşekkür eder şükranlarımı sunarım.

ŞAHİN KOÇ

Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürü

1. Giriş

İşgücüne her gün yeni katılımların olduğu Ağrı İlinin işgücü piyasasının sağlıklı verilerle belirlenmesi, ihtiyaç duyduğu meslekler ve becerilere uygun nitelikte elemanların yetiştirilebilmesi için kurumumuz, Serhat Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen 2012 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programına başvuruda bulunarak İşgücü Analizi Araştırma Projesini hayata geçirmiştir.

Araştırmada işgücü piyasası arz ve talep yönünden detaylı bir şekilde incelenmiştir. Talep yönünde ilde bulunan 1.189 işyerine CAPI(Bilgisayar destekli yüz yüze görüşmeler) tekniği kullanılarak İşveren anketi uygulanmıştır. Görüşmeler, her bir anketörde hazır olarak bulunan, taşınabilir bilgisayarlardaki yazılım vasıtasıyla, verilerin saha görüşmeleri esnasında girilmesi ile gerçekleştirilmiştir. Bu sayede soru formu akışındaki olabilecek aksaklıklar önceden giderilmiştir. Örnekleme girecek olan işyerleri, tesadüfi yöntemle belirlenmiş olup örneklem çerçevesini il ve ilçe merkezlerimizde bulunan iş yerleri oluşturmuştur. İlin işgücü piyasasının arz yönünden analiz edilebilmesi için hazır verilerden ve Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Mayıs ve Haziran aylarında gelen işsizlere uygulanan işsizlik bilgi formlarından yararlanılmıştır. Hazır verileri oluşturan başlıca kaynaklar; TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçları, Milli Eğitim Bakanlığı İstatistikleri, Çalışma ve İş Kurumu İstatistikleri ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yayınları olmuştur.

İşveren anketlerinde, öncelikle işyerlerinin tipoloji ve faaliyet türü bilgileri derlenmiştir. Bununla birlikte, mevcut istihdam durumu, eleman temininde güçlük çekilen meslekler, son 12 ay içerisinde işe giriş-çıkışlar, 12 ay sonrasında çalışan sayısında önemli değişiklik olacağı düşünülen meslekler, üretim ve ticari faaliyet süreçlerine ilişkin detaylı bilgiler derlenmiştir.

İşsizlik bilgi formunda, katılımcıların demografik bilgileriyle birlikte daha önce çalışıp çalışmama durumları, en son çalıştıkları işten ayrılma sebepleri, bir önceki çalıştıkları kurumdan aldıkları ücretler, hangi meslekte iş aradıkları gibi genel olarak işsiz ve iş arayan bireylerin profillerini belirleyici bilgiler derlenmiştir.

İşveren ve işsizlik araştırmaları soru formları Serhat Kalkınma Ajansı uzmanları, Türkiye Çalışma ve İş Kurumu Genel Müdürlüğü uzmanları ve İş Kurumu İl Müdürlükleri müdür ve personelinin katılımlarıyla gerçekleştirilen 5-6 Mart 2012 tarihli toplantıda taslak olarak tamamlanmış ve 16 Mart 2012 tarihinde Serhat Kalkınma Ajansı uzmanları, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri müdürleri ile bölge üniversitelerinden İl İstihdam Mesleki Eğitim Danışma Kurulu üyelerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda nihai haline getirilmiştir.

İşgücü piyasasının arz ve talep yönünden incelenmesinde gerçekleştirilen tüm araştırmalar sonucunda taslak bir rapor hazırlanmış ve nihai raporu oluşturabilmek için Ağrı'daki Sivil Toplum Örgütlerinin ve Kamu Kuruluşlarının önde gelen üye ve yöneticileri çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay sonucunda, ortaya çıkan önerilere göre nihai rapora son şekli verilmiştir.

1.1 Ağrı'nın Türkiye Ekonomisindeki Yeri

1.1.1 İlin Genel Özellikleri

Birinci derece kalkınmada öncelikli iller arasında yer alan Ağrı'nın ekonomik ve işgücü potansiyelleri yeterince değerlendirilmemektedir. Kalkınma Bakanlığının 2011 yılında yayınladığı İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasına göre Ağrı 81 il içerisinde 79. sırayı almaktadır. Ağrı ekonomisini genel olarak tarım, hayvancılık, sınır ticareti ve turizm şekillendirmektedir. Nüfusun büyük çoğunluğu tarım ve hayvancılık alanında istihdam edilmektedir.

1.1.1.1 Coğrafi Durum

Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan ve yüzölçümü göller hariç 11.376 km² olan il, adını Türkiye'nin en büyük yükseltisi olan Ağrı dağından almıştır. 1.500-2.400 metre arasında değişen yayla karakterinde engebeli bir arazi yapısına sahip olan ilin ortasından, Murat Nehri geçmektedir. İl kuzeyde Kars, güneyde Van ve Bitlis, batıda Erzurum ili ve doğuda İran Devleti ile komşudur.

Ağrı'da mevcut toprağın büyük bir kısmını dalgalı, yüksek dağlık arazi meydana getirir. Ağrı ilinde dağlar sıralar halindedir. Tek başına yükselen dağlar da yine bu sıra dağlar üzerinde veya bitişiğindedir. İli kaplayan dağlar Alp-Himalaya Volkanik dağ sisteminin devamı olarak, doğu-batı doğrultusunda ve iki kol halinde görülür. İli kuzeyden ve güneyden çevreleyen bu dağlar iki gruba ayrılır, büyük ve küçük Ağrı Dağları, Kuzey Kanat Dağları üzerinde bulunmamasına rağmen, önemli özellikleri sebebiyle bir dağ grubu olarak değerlendirilebilir

1.1.1.2 İklim ve Bitki Örtüsü

İklim özellikleri bakımından Ağrı, Türkiye'nin en karasal ve sert iklim bölgesinde yer alır. Kışları çok soğuk ve kar yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçmektedir. İlin doğal bitki örtüsü genellikle yüksek plato stepleri görünümündedir. Kışların soğuk sert geçmesi ve oldukça uzun sürmesi, nemlilik durumunun elverişli oluşu ayrıca yazların kısa ve serin geçmesi yeşilliklerini bütün yıl boyunca koruyan ot türlerinin yetişmesinde uygun ortam oluşturmaktadır.

Ağrıdan Görünüm.

Ishak Paşa Sarayı-Doğubayazıt, Ağrı

1.1.2 İlin Sanayi Yapısı

Kamu ve özel sektörde imalata yönelik yatırımlar olmasına rağmen sanayi üretim payları oldukça düşüktür. İlin en önemli sanayi kuruluşları Şeker Fabrikası ve Et Balık Kombinası olup yaklaşık 670 kişiye istihdam sağlamaktadır. Mevcut sanayi tarım sektörüne, özellikle de hayvancılığa bağlı olarak gelişmiştir. İlde Organize Sanayi Bölgesi mevcut olup alt yapı çalışmaları tamamlanarak yatırım yapmaya hazır hale getirilmiştir. Hâlihazırda OSB İçerisinde özel sektöre ait 4 tesisin yatırım çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca Ağrı Merkez, Doğubayazıt, Patnos, Diyadin, Eleşkirt, Küçük Sanayi Siteleri mevcut olup, Tutak Küçük Sanayi sitesi ihale aşamasındadır. **(Kaynak; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012)**

Ağrı İlinde sanayi siciline kayıtlı sanayi işletmesi sayısı 59'dur.(Toplam sanayi işletmeleri içerisinde % 0,1'lik bir oran ile Ağrı sanayisi gelişmemiş iller arasında yer almaktadır. Doğu Anadolu Bölgesindeki İllerin sanayisine göre bir değerlendirilmesi yapıldığında, Malatya İlinin % 29'luk bir oran ile bölge İlleri arasında birinci sırada yer aldığı görülmektedir. Malatya İlini sırasıyla %18 ile Elazığ, % 13 ile Erzurum, % 9 ile Erzincan, %9 ile Van, %5 Ağrı, 2% Muş, % 3 Kars, % 3 Bingöl, %3 Bitlis, % 2 Ardahan, %2 Iğdır, %1 Hakkari, %1 ile Tunceli İli takip etmektedir. **(Kaynak; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012)**

Ağrı İlinin sanayisi, yerel hammadde kaynaklarına uygun olarak gelişme göstermiştir. Gıda ürünleri imalatı ve Diğer madencilik ve taş ocakçılığı imalatı ilin en önemli sektörleridir. Diğer sektörler bu iki sektöre uygun bir kümelenme içerisinde yapılanmıştır. Sanayide çalışanların % 62'si Gıda ürünleri imalatı, % 17'si de diğer madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde istihdam edilmektedir. İstihdamın % 86'sı işçi, % 2 si mühendistir. Ağrı İlinde bulunan sanayi işletmelerinin % 56'sı mikro ölçekli, % 40'ı küçük ölçekli, % 2'si orta ölçekli, % 2'si büyük ölçekli işletmelerdir. **(Kaynak; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012)**

1.1.2.1 Ağrı İlindeki Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri İle İlgili Özet Bilgiler

A. Organize Sanayi Bölgeleri

Tamamlanan Organize Sanayi Bölgeleri

Ağrı Organize Sanayi Bölgesi: (Sicil No :25)

- 61 hektar büyüklüğündedir.
- 2010 yılında tamamlanmıştır.
- Bölgedeki; 110 adet sanayi parselinin 4 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 1 adedi üretim, 3 adedi inşaat aşamasındadır. 106 adet parsel tahsis edilmemiştir.
- Üretime geçen parsellerde yaklaşık 60 kişi istihdam edilmektedir.

B. Küçük Sanayi Siteleri

a) Tamamlanacak Küçük Sanayi Siteleri

Ağrı ilinde 552 işyerlik 4 adet Küçük Sanayi Sitesi hizmete sunulmuştur. Bu projeler için Bakanlık tarafından kullanılan kredi 2011 yılı fiyatlarıyla 20.677.838 TL'ye karşılık gelmektedir.

Tablo1.1.2.1.1 Tamamlanacak Küçük Sanayi Siteleri

Sıra No	Küçük Sanayi Sitesi Adı	İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı (%)
1	Ağrı Doğubayazıt KSS	100	100	0	100
2	Ağrı Merkez KSS	312	300	12	96
3	Ağrı Eleşkirt KSS (DAP)	50	36	14	72
4	Ağrı Patnos KSS (DAP)	90	90	0	100
	Toplam	552	526	26	95

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012

b) Devam Eden Küçük Sanayi Siteleri

Diyadin küçük Sanayi Sitesi:

- 2011 yılı Yatırım Programında “100 işyeri,altyapı” olarak ve 650.500 TL ödenekle yer almaktadır.
- 100 işyeri üstyapı inşaatı tamamlanmıştır.
- Altyapı inşaatı fiziki gerçekleşmesi % 67’dir.

Tutak Küçük Sanayi Sitesi:

- 2011 yılı Yatırım Programında “50 işyeri, altyapı” olarak ve 300.000 TL ödenekle yer almaktadır.
- 02.10.2003 tarih ve 11677 sayılı yazıyla yer seçiminin uygun görüldüğü Tutak KSS kooperatif Başkanlığına bildirilmiştir.

1.1.2.2 Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı

Ağrı İlinde bulunan sanayi işletmelerinin sektörel dağılımına bakıldığında, % 53 ile Gıda ürünleri imalatı sektörünün ilk sırada olduğu görülmektedir.

Diğerleri sırasıyla;

- % 15 Diğer madencilik taş ocakçılığı,
- % 7 Tekstil ürünleri imalatı,
- % 5 Deri ve ilgili ürünlerin imalatı,
- % 5 Kauçuk ve plastik ürünleri imalatı,
- % 3 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı,
- % 2 Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri,
- % 2 Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı, saha arama ve tetkiki,
- % 2 Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması,
- % 2 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı,
- % 2 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı,
- % 2 Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı.

(Kaynak; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012)

1.1.2.3 Çalışan Sayısı ve AR-GE

Sanayi sicil kayıtlarına göre, Ağrı ilinde kayıtlı işletmelerde çalışan personel sayısı toplam 1.147 kişidir.

Ar-Ge birimi bulunan sanayi işletmesi sayısı 5, bu birimlerde çalışan sayısı ise 14 kişidir.

1.1.2.4 Genel Değerlendirme

Ağrı İlinin sanayisi, yerel hammadde kaynaklarına uygun olarak gelişme göstermiştir. Gıda ürünleri imalatı ve Diğer madencilik ve taşocakçılığı imalatı İlin en önemli sektörleridir. Diğer sektörler bu iki sektöre uygun bir kümelenme içerisinde yapılanmıştır.

Sanayide çalışanların % 62'si Gıda ürünleri imalatı, % 17'si de Diğer madencilik ve taşocakçılığı sektöründe istihdam edilmektedir.

İstihdamın % 86'sı işçi, % 2'si mühendistir.

Ağrı İlinde bulunan sanayi işletmelerinin % 56'sı mikro ölçekli, % 40 'ı küçük ölçekli, % 2'si orta ölçekli, % 2 'si büyük ölçekli işletmelerdir.

Personel sayısına göre büyük işletmeler:

- Türkiye Şeker Fabrikası
- Mek Turizm İnşaat Taahhüt ve Ticaret Ltd. Şti.
- Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü Ağrı Et Kombinasi Müdürlüğü
- Alptaş İnşaat Turizm Tekstil Enerji Dış Ticaret Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
- NESCE İnşaat Enerji ve Ticaret A. Ş.

1.1.2.5 Potansiyeli Arttırmaya Yönelik Yatırımlar

Tarım Yönelik Yatırımlar

1. Jeotermal seracılık
2. Meyve-sebze yetiştiriciliği
3. Baklagil yetiştiriciliği
4. Kültür cevizi yetiştiriciliği
5. Yem bitkileri üretimi

Hayvancılık Sektörüne Yönelik Yatırımlar

1. Organik tarıma dayalı hayvancılık
2. Su ürünleri üretimi
3. Arıcılık
4. Damızlık et ve süt sığırcılığı
5. Koyuncululuğu geliştirme

Turizm Sektöründe Yapılacak Potansiyel Yatırımlar

1. Yerel tanıtım ve turizm konseyinin kurulması
2. Turizm ürünlerinin çeşitlendirilmesi
3. Kırsal turizmi geliştirme

Enerji Sektöründe Yapılacak Potansiyel Yatırımlar

1. Rüzgar enerjisi santrallerinin kurulması
2. Perlitin değerlendirilmesi
3. Ponza taşının değerlendirilmesi
- 4.

(*Kaynak; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012*)

1.1.2.6 Talebi Karşılamaya Yönelik Yatırımlar**Gıda Sanayisine Yapılacak Yatırımlar**

1. Karma yem üretim tesisleri
2. Helva ve lokum üretim tesisleri
3. Bisküvi-gofret üretim tesisleri
4. Makarna ve benzeri unlu mamuller üretim tesisleri

Tekstil Sektöründe Yapılabilecek Yatırımlar

1. Tekstil giyim üretimi
2. Çorap üretimi
3. El halısı ve kilim dokuma tesisleri
4. Yün iplik üretim tesisleri

Plastik Sanayinde Yapılabilecek Yatırımlar

1. PVC profil doğrama, PVC ve PE boru üretimi
2. Plastik eşya ve ambalaj malzemesi üretimi

(*Kaynak; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012*)

1.1.2.7 İlde Sanayi sektörüne Yönelik Sorunlar ve Çözüm Önerileri**a) Sorunlar**

1. Finansman temininde yaşanan güçlükler
2. Hammadde temininde yaşanan güçlükler
3. Yönetim güçlüğü
4. Pazarlama ve organizasyon güçlüğü
5. İç Pazar imkanlarının yetersizliği
6. Dış Pazar imkanlarının yetersizliği

b) Çözüm Önerileri

1- İlın sanayisinin gelişimi için teşvik politikaları uygulanırken bölgedeki sanayinin yapısının dikkate alınması gerekmektedir. İmalat yapmakta olan işletmelerin finansal, teknolojik ve kurumsal problemleri masaya yatırılmalı ve uygulanacak politikalar yeni yatırımlara yönelik olmalıdır.

2- Teşvik uygulanırken illerin gelişmişliği göz önünde bulundurulmalı ve az gelişmiş illerde teşvik oranı arttırılmalıdır. Aksi takdirde az gelişmiş yörelerin teşvikten yararlanma düzeyi azalacaktır.

3- İlde KOBİ kredilerinden hemen hemen hiç yararlanılmamaktadır. İldeki yatırımcıların KOBİ desteklerinden yararlandırılması ve KOBİ'lerin finansal kaynaklara ulaşabilmesi için ipotek ve teminat problemlerinin çözülmesi gerekmektedir.

4- Markalaşma, kurumsallaşma, bilişim teknolojileri standardizasyonu gibi konularda KOBİ'lerin bilinçlenmesi ve eğitilmesi önem arz etmektedir.

5- İldeki sanayinin hammaddeye, yan sanayiye ve pazara uzak olması gibi faktörlerin etkisiyle ulusal ve küresel alanda rekabet edebilecek boyutta değildir. Dolayısıyla yerel pazarlara yönelik faaliyet gösterilmektedir. Kişi başına düşen gelirin düşüklüğü ve ekonomik krizlerden en çok etkilenen kesimlere yönelik üretim yapan bu işletmeler çoğu kez pazar bulamamakta ve günden güne kapanmaya yüz tutmaktadır. Burada çözüm talep artışını tetikleyici politikalar geliştirmekten geçmektedir.

6- İl sakinlerine yörede oturmaları kaydıyla tasarruflarını değerlendirmede vergi ayrıcalıkları getirilmelidir. Böylece ilde yeni yatırımlar cazibe kazanacak ve yeni yatırımların önü açılacaktır.

7- KOBİ'lerin faaliyetlerine devam etmesi için KDV ve işçi stopajlarının 3-4 aylık dilimlerde alınması yararlı olacaktır. Böylelikle KOBİ'lerin topladıkları KDV'yi en az 3 aylık dilimde sermaye olarak kullanabilme imkanı doğacaktır.

8- İlde yeni iş yeri açanlara en az 3 yıl vergi muafiyeti sağlanmalıdır. Bu durum işyerlerinin devamını sağlayacak, istihdam oluşturacak kapasiteye erişmelerini temin edecektir.

9- Endüstri bitkilerinin yetiştirilmesine elverişli olan ilde gıda, tekstil ve yöre potansiyeline uygun sanayilerin kurulması yararlı olacaktır.

10- Hayvan sayısının yüksek olduğu ilde et, yün ve süt sanayi tesislerinin kurulması yararlı olacaktır.

11- Hızlanan kentleşmeden doğan inşaat malzemesi ihtiyacını karşılamak üzere yapı malzemesi sanayisinin kurulması yararlı olacaktır.

12- İlimizde yeraltı kaynaklarının rezerve tespitleri yapılmalı ve ekonomik bulunan rezervlerin işletilerek yeni iş olanaklarının yaratılması sağlanmalıdır.

13- Yatırımları teşvik edici kredi ve teşvik sistemlerinin geliştirilmesi ve İlde sanayi ve ticaretin gelişmesi için işletme ve imalata yönelik kredilerin tahsis edilmesi ve yatırımcıların kamu güvencesini alabilecekleri desteğin sağlanması gerekmektedir.

14- Özel sektörün imalat sanayinde katsayısını arttırabilmek için bölgesel birliklerin kurulmasını desteklemek ve Doğu Anadolu İş Adamları Birliği gibi örgütlenmelerin kurulması sağlanmalıdır.

15- Bölgesel organizasyonlar finans desteği sağlayabilecek bölgesel bankaların kurulması ve kredi olanaklarının arttırılması faydalı olacaktır.

16- İlin uluslararası ticaret sisteminde yer alabilmesi için uluslararası fuarlarda malların tanıtımının yapılması sağlanmalı ve ürünlerin pazarlama aşamasında özellikle taşımacılık için sübvansiyonların sağlanması gerekmektedir.

17- İlin sınır ticareti olması nedeniyle Gürbulak Sınır Kapısı üzerinden İran ve Türkiye Cumhuriyetleri ile ilişkilerin geliştirilmesi için sınır ticaret kapısının açılması ve ticareti teşvik edici ulaşım altyapısının iyileştirilmesi yararlı olacaktır.

18- İlde aracı kurum niteliğinde olacak ve pazar olanakları yaratacak özel sektör girişimlerinin kurulması ve desteklenmesi yararlı olacaktır.

19- İlin ticaret sektörünü destekleyecek sanayi sektörü ile entegrasyonun sağlanması ve ihracat ürünlerinin maliyetlerinin düşürülmesi ve kar marjlarının yükseltilebilmesi için yeni kredi sistemlerinin aranması gerekmektedir.

20- Türkiye ile İran arasında yapılması düşünülen Serbest Organize Sanayi Bölgesinin bir an önce kurulması halinde Türkiye ve Ağrı ekonomisi üzerinde olumlu bir etki yaratacak aynı zamanda istihdamda büyük bir katkı sağlayacaktır.

1.1.3 İlin Ticaret Yapısı

İlde sermaye yatırımının yeterince gerçekleşmediği, sanayinin gelişmediği ve çoğunluğun uğraşım alanı olmasına rağmen tarımsal hasılanın tatminkâr olmamasından dolayı ticari hayat, sert iklim koşulları ve yüksek rakım nedeniyle özellikle hayvancılığa dayanmakta ve yaz aylarında hareketlenmektedir.

Hayvancılığın yanı sıra genellikle çarşı ve sokaklarda yerleşmiş küçük ticarethaneler, imalat ve tamiratla uğraşan küçük esnaf ve sanatkârlar ticari hayatta etkili olmaktadır. İle bağlı ilçelerin fazla gelişmemiş olması ve köylerde pazar, panayır gibi faaliyetlerin kurulmaması nedeniyle ticari faaliyetler genelde Merkez ilçede yapılmaktadır.

Köylerdeki ticaret; canlı hayvan, hayvan ve tarım ürünleri ile satıcıların pazarladığı ihtiyaç mallarına aittir. Son yıllarda sınır ticareti yoluyla ticarete büyük canlılık sağlanmıştır. Sınır ticareti Gürbulak Sınır Kapısından, İran İslam Cumhuriyeti ile yapılmaktadır. İran sınırında bulunması ve Gürbulak Sınır Kapısı sebebiyle Doğubayazıt ilçesinde ticaret daha fazla gelişmiştir.

Gürbulak Gümrük Kapısı, doğudan yurda girişin ilk basamağı, aynı zamanda Türkiye topraklarının son durak yeri olduğu için, her dönemde önemli bir gümrük merkezi olmuştur. İran sınır ticareti ile Gürbulak'taki ithalat ve ihracat trafiği gün geçtikçe artmaktadır. Asya'yı Avrupa'ya bağlayan, Türkiye'nin en modern gümrük kapılarından biri olan Gürbulak sınır kapısı civarında yaklaşık 10.000 hektar alan üzerinde kurulması planlanan Türkiye İran Ortak Organize Sanayi Bölgesinin çalışmaları devam etmektedir. Çalışmaların tamamlanması halinde bölgenin önemli bir ticari merkezi olacağı düşünülmektedir.

İl ticari anlamda diğer illere bağlı durumdadır. İlin sanayi ürünleri ve sanayi malları genellikle uzak illerden sağlanmaktadır. Diğer illere canlı hayvan ve hayvansal ürünler, yeşil mercimek, buğday ve ot satılmakta, karşılığında sebze-meyve, nebatî yağlar, giyim eşyası, sanayi ürünleri, dayanıklı tüketim malları ile bazı hububatlar satın alınmaktadır.

Ağrı'da ticaret hayatına etki eden başlıca kuruluşlar; Ağrı ve Doğubayazıt Ticaret ve Sanayi Odası, Ağrı Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği bünyesinde faaliyet gösteren 15 meslek odası ve çeşitli alanlarda faaliyet gösteren kooperatiflerden oluşmaktadır. İl genelinde 8.403 şirket mevcut olup, bunların 6.462'si şahıs şirketi, kalan 1.941 adet ise sermaye şirketleridir.

İlin dış ticaret, ihracat – ithalat bilgileri incelendiğinde; İhracatçı firma sayısı 2008 yılında 44 firma iken, 2011 yılında 56 firmaya yükselmiştir. Yine bu dönem içerisinde ihracat değerlerine bakılacak olursa 2008 yılında 50.687 (USD) iken, 2011 yılında 77.611 (USD)'ye yükselmiştir. İthalatçı firma sayısı 2008 yılında 83 firma iken, 2011 yılında 148 firmaya yükselmiştir. İthalat değerlerinde ise ters orantılı bir durum söz konusudur, 2008 yılında ithalat değeri 77.074 (USD) iken, 2011 yılında 70.995 (USD) olmuştur.

Tablo.1.1.3.1 Ağrı İli İhracat Bilgileri

Yıl	İhracatçı Firma Sayısı	İhracat Değeri(1.000 USD)
2008	44	50.687
2009	43	44.339
2010	54	76.904
2011	56	77.611

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012

Tablo.1.1.3.2 Ağrı İli İthalat Bilgileri

Yıl	İthalatçı Firma Sayısı	İthalat Değeri(1.000 USD)
2008	83	77.074
2009	66	45.227
2010	109	58.973
2011	148	70.995

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012

1.2 İlin İşgücü Piyasasının Genel Görünümü

İşgücü piyasasını genel olarak değerlendirebilmek için işgücü arzının temel özelliklerini ve istihdamın yapısını incelemek gerekmektedir. Bu incelemeleri gerçekleştirebilmek için ülkemizde kullanılan en temel kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleridir. Ancak Hanehalkı İşgücü Araştırması İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması 2. Düzey'e (26 Bölge) göre sonuç üretmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu, İl düzeyinde ihtiyaç duyulan temel işgücü göstergelerini üretebilmek amacıyla, AB uzmanlarının görüş ve önerilerini de alarak, çeşitli yöntemler üzerinde çalışmıştır. Çalışmada kullanılan yöntem, işgücü araştırmasından elde edilen orijinal verilerin yanısıra, ekonometrik çalışmalar sonucu belirlenmiş olan çoğunlukla idari kayıtlara dayalı dışsal değişkenlerin (İl nüfusu ve diğer demografik göstergeler, Sosyal Güvenlik Kurumu verileri, İŞKUR kayıtlı işsiz sayısı vb.) bir arada kullanılmasıyla geliştirilmiştir. Rapor İl düzeyindeki işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarını vermektedir. Aynı zamanda bu oranların daha doğru yorumlanabilmesi için değişim katsayılarını ve % 95 düzeyindeki güven aralıkları da verilmektedir.

Bu çalışmada İlin işgücü piyasasının genel görünümünü verebilmek için TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırmasından elde edilen temel işgücü göstergeleriyle birlikte nüfus dinamiklerimiz, eğitim sektörünün durumu ve öğrenci profilleri incelenmiştir.

1.3 İşgücü Piyasasına İlişkin Temel Kavram ve Tanımlar

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikli hastahane, hapisane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

İstihdam edilenler: İşbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İşbaşında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İşbaşında olmayanlar: İş ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

İstihdam oranı: İstihdamın kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne dahil olmayanlar: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1.İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1.İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2.Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2.Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3.Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4.Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

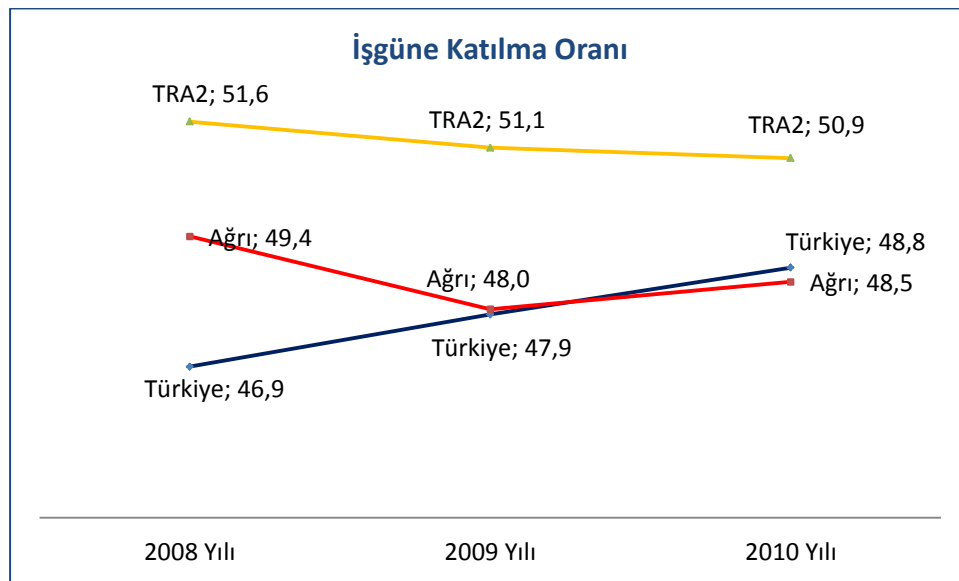
5.Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7.Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

1.3.1 Temel İşgücü Göstergeleri

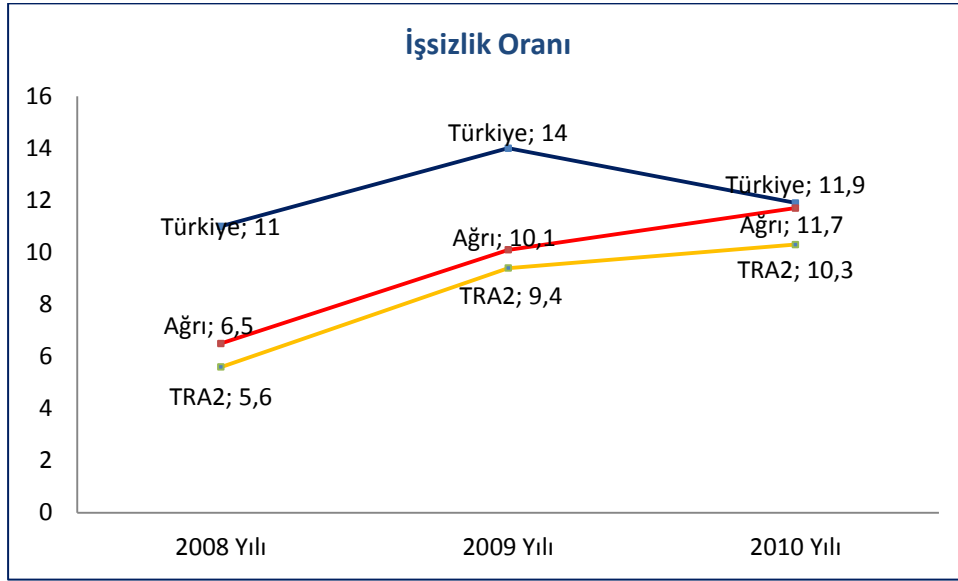
Grafik 1.3.1.1 İşgücüne Katılma Oranı

Ağrı 2008 yılı işgücüne katılma oranını incelendiğinde Türkiye ortalamasının üzerinde görülürken TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) sonuçlarının altında bir değer almıştır. 2009 Yılı sonuçları incelendiğinde Ağrı İş Gücüne katılma oranı Türkiye ortalamasına çok

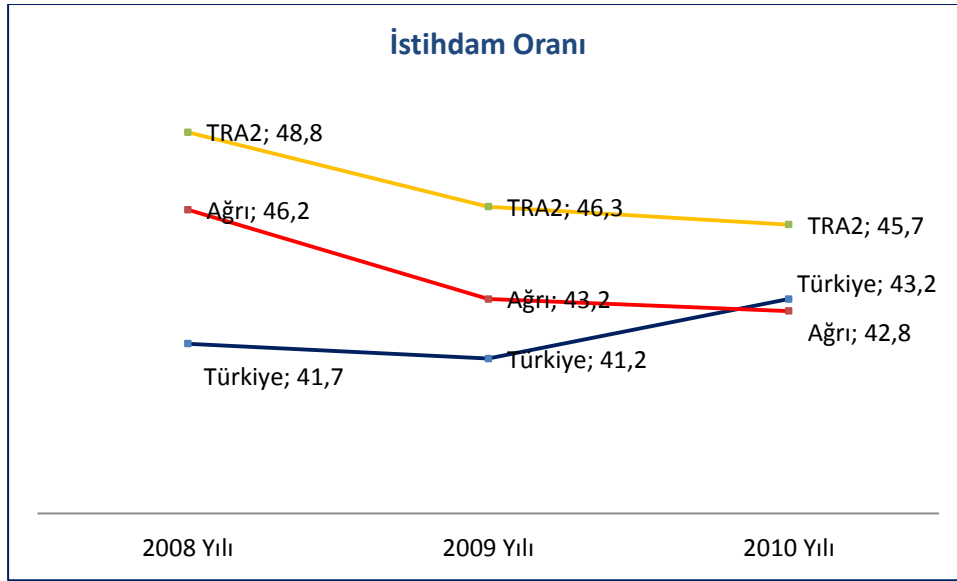
yakın değer almış TRA2 Bölge ortalamasının ise altında değer almıştır. 2010 yılı sonuçları incelendiğinde ise TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) ve Türkiye ortalamasının altında değerler almıştır. Fakat kesin bir değerlendirme yaparken verilerin %95 güven düzeyinde anlamlı olduğunun ve Ağrı için alt-üst limitlerinin 2010 yılına göre 45,6 ile 51,4 arasında değer alabileceğinin öngörüldüğü unutulmamalıdır.

Grafik 1.3.1.2 İşsizlik Oranı

Ağrı 2008 Yılı işsizlik oranına bakıldığında Türkiye ortalamasının altında değer alırken, TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) sonuçlarının üzerinde bir değer almıştır. 2009 Yılı işsizlik oranı verilerine bakıldığında Ağrı 10,1'lik sonuçla Türkiye ortalamasının altında değer almış TRA2 Bölgesi sonuçlarının biraz üzerinde değer almıştır. 2010 yılı verileri incelendiğinde Türkiye ortalamasına oldukça yakın bir değer almasına karşın TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) sonuçlarının üzerinde bir değer almıştır. Ancak kesin bir değerlendirme yapabilmek için Ağrı ili işsizlik oranının %95 güven düzeyinde 8,6 alt sınırı ve 14,8 üst sınırları arasında değer alabileceğinin öngörüldüğü unutulmamalıdır. 2010 yılı işsizlik rakamları Türkiye ortalaması verileri incelendiğinde ise iller bazında Ağrı ili 65. sıradadır.

Grafik 1.3.1.3 İstihdam Oranı

Ağrı'nın 2008, 2009 yıllarındaki istihdam oranı incelendiğinde Türkiye ortalamasının üzerinde ve TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) sonuçlarının altında değer aldığı görülmüştür. 2010 yılında ise hem Türkiye ortalamasının hemde TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) sonucunun altında değer aldığı gözlenmiştir. Fakat kesin bir değerlendirme yaparken Ağrı ili işsizlik oranının %95 güven düzeyinde 39,6 alt sınırı ve 46,1 üst sınırları arasında değer alabileceğinin öngörüldüğü unutulmamalıdır.

1.3.2 Nüfus Yapısı

İşgücü piyasası ve arzının genel görünümünde hiç şüphesiz nüfus dinamikleri önemli bir yer tutmaktadır. Ağrı ilinin 2011 yılı toplam nüfusu 555.479'dur. Ağrı göç veren bir ildir. 2011 ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) verilerine göre 15.508 kişi göç alırken 25.182 kişi göç vermiştir. Net göç hızı oranlarına bakıldığında Ağrı ilinin oranı % -17,27'dir. (Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr)

Tablo 1.3.2.1 Cinsiyeti Göre il/ilçe/Belde ve Köy Nüfusları

	Toplam	Kadın	Erkek
Türkiye - toplam nüfus	74.724.269	37.191.315	37.532.954
TRA2 Bölgesi (Ağrı,Kars,Iğdır,Ardahan)	1.157.546	552.790	604.790
Ağrı - il nüfusu	555.479	264.139	291.340
Ağrı - il/ilçe merkezleri nüfusu	290.904	135.450	155.454
Ağrı - belde ve köyler nüfusu	264.575	128.689	135.886

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr

Ağrı ilinin nüfus yoğunluğu bakımından en büyük ilçesi, merkezden sonra Patnos ilçesidir. Nüfus yoğunluğu bakımından Patnos ilçesini, sırasıyla Doğubeyazıt ve Diyadin ilçeleri izlemektedir.

Tablo 1.3.2.2 İlçe Bazında Ağrı İli Nüfus Dağılımı

İlçeler	Kadın	Erkek	Toplam
Merkez	68.318	75.144	143.462
Patnos	59.984	68.229	128.213
Doğubayazıt	56.085	63.752	119.837
Diyadin	22.070	23.321	45.391
Eleşkirt	19.103	20.475	39.578
Tutak	17.029	17.847	34.876
Taşlıçay	11.098	11.543	22.641
Hamur	10.452	11.029	21.481
Toplam	264.139	291.340	555.479

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr

Tablo 1.3.2.3 İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması -Düzey2'ye Göre Bölgelerin Aldığı Göç

		Türkiye	TRA2
Bölge Kodu	Türkiye	2.246.828	34.986
TR10	İstanbul	328.663	8.060
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	45.795	1.140
TR22	Balıkesir, Çanakkale	48.837	650
TR31	İzmir	101.420	2.058
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	72.366	1.199
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	82.655	1.111
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	87.389	1.503
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	90.834	1.667
TR51	Ankara	137.385	2.631
TR52	Konya, Karaman	59.212	775
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	77.573	873
TR62	Adana, Mersin	105.780	1.079
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	78.783	943
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	66.128	602
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	79.326	977
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	36.993	281
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	39.100	294
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	107.591	1.086
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	110.220	1.507
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	50.390	1.784
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	53.811	-
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	58.536	635
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	109.979	1.857
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	60.412	621
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	85.285	973
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	72.365	680

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr

(Tablodaki satırlar "göç veren bölge"yi, sütunlar ise "göç alan bölge"yi göstermektedir.)

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması -Düzey2'ye göre göç hareketleri incelendiğinde, alınan göç oranlarında; TRA2 Bölgesi toplamda 53.811 kişi göç vermiştir. Bu rakam TRA1 Bölgesinde 50.390, TRB1 Bölgesinde 58.536, TRB2 Bölgesinde ise 109.979'dur. Türkiye geneli toplam rakamı ise 2.246.828'dir

Tablo 1.3.2.4 İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması -Düzey2'ye Göre Bölgelerin Verdiği Göç

		Türkiye	TRA2
Bölge Kodu	Türkiye	2.246.828	53.811
TR10	İstanbul	450.445	16.290
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	59.496	1.987
TR22	Balıkesir, Çanakkale	50.997	1.108
TR31	İzmir	110.364	3.407
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	78.793	1.807
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	68.509	1.604
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	110.847	3.607
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	110.200	3.544
TR51	Ankara	191.864	4.715
TR52	Konya, Karaman	55.041	1.006
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	100.646	1.187
TR62	Adana, Mersin	90.599	1.136
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	59.094	824
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	48.567	605
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	63.009	1.165
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	27.271	267
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	34.323	420
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	82.533	1.045
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	85.271	1.394
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	41.242	2.072
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	34.986	-
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	57.032	704
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	49.804	2.011
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	55.975	584
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	69.391	785
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	60.529	537

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr

(Tablodaki satırlar "göç alan bölge"yi, sütunlar ise "göç veren bölge"yi göstermektedir.)

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması -Düzey2'ye göre göç hareketleri incelendiğinde, verilen göç oranlarında, TRA2 Bölgesi toplamda 34.986 kişi göç almıştır. Bu rakam TRA1 Bölgesinde 41.242, TRB1 Bölgesinde 57.032, TRB2 Bölgesinde ise 49.804'dur. Türkiye geneli toplam rakamı ise 2.246.828'dir

Ağrı İli kır/kent nüfus dağılımını incelendiğinde ise eşit bir dağılımın olduğunu görmekteyiz. Kent nüfusu toplamda 290.904 kişi iken, kır nüfus toplamı ise 264.575 kişidir.

Tablo 1.3.2.5 Nüfusun Kır/Kent Dağılımı

Ağrı								
Kent Nüfusu			Kır Nüfusu			Toplam Nüfus		
Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
135.450	155.454	290.904	128.689	135.886	264.575	264.139	291.340	555.479
TRA2 Bölgesi (Ağrı,Kars,Iğdır,Ardahan)								
Kent Nüfusu			Kır Nüfusu			Toplam Nüfus		
Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
260.279	296.646	556.925	292.511	308.110	600.621	552.790	604.756	1.157.546

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr

Kırsal/Kentsel nüfus: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK); 20.001 ve daha fazla nüfuslu yerleri *Kentsel Nüfus* , 20.000 ve daha az nüfuslu yerleşim yerlerini ise *Kırsal Nüfus* olarak tanımlanmıştır.

Tablo 1.3.2.5.1 Yıllara Göre Nüfusun Kır/Kent İstatistikleri

Yıl	Toplam	Değişim	Sıra	Yüzde	Kır		Kent		Erkek		Kadın	
1965	246.961	—	56	%0.79	193.541	%78	%22	53.420	130.396	%52.8	%47.2	116.565
1970	290.311	↑ %18	51	%0.82	217.738	%75	%25	72.573	152.253	%52.4	%47.6	138.058
1975	330.201	↑ %14	50	%0.82	237.815	%72	%28	92.386	176.676	%53.5	%46.5	153.525
1980	368.009	↑ %11	45	%0.82	259.595	%71	%29	108.414	193.313	%52.5	%47.5	174.696
1985	421.131	↑ %14	45	%0.83	279.279	%66	%34	141.852	218.488	%51.9	%48.1	202.643
1990	437.093	↑ %4	43	%0.77	278.335	%64	%36	158.758	221.327	%50.6	%49.4	215.766
2000	528.744	↑ %21	40	%0.78	276.435	%52	%48	252.309	273.895	%51.8	%48.2	254.849
2007	530.879	↔ %0	39	%0.75	248.518	%47	%53	282.361	275.243	%51.9	%48.2	255.636
2008	532.180	↔ %0	39	%0.74	266.466	%50	%50	265.714	276.508	%52	%48	255.672
2009	537.665	↑ %1	39	%0.74	268.518	%50	%50	269.147	280.000	%52.1	%47.9	257.665
2010	542.022	↑ %1	38	%0.74	266.237	%49	%51	275.785	280.518	%51.8	%48.3	261.504
2011	555.479	↑ %2	38	%0.74	264.575	%48	%52	290.904	291.340	%52.5	%47.6	264.139

Kaynak: Wikipedia, tr.wikipedia.org, Türkiye İstatistik Kurumu 1965-2011 Verileri, www.tuik.gov.tr

Ağrı ilinin, yıllara göre kır/kent nüfusu istatistikleri incelendiğinde, iller genelinde toplam nüfuslar sıralamasında 1970 yılında 56. sırada yer alırken, 2011 yılında 38. sıraya kadar yükselmiştir. 1965 yılında kır nüfusu oranı % 78 iken , 2011 yılında % 48'e kadar düşmüştür. Kadın – erkek nüfus dağılımlarında ise 1965-2011 yılları arasında yüzdelik oranlarda çok önemli bir değişiklik olmamıştır. (Bu oran ortalama % 52 erkek %48 kadın'dır).

Tablo.1.3.2.6 Yaş ve Cinsiyete Göre Ağrı / TRA2 Bölgesi Nüfusu

Yaş grubu	TRA2 Bölgesi			Ağrı		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Kadın	Erkek
0-4	131.906	68.010	63.896	72.206	34.870	37.336
5-9	132.468	67.811	64.657	72.294	35.356	36.938
9-14	142.014	72.926	69.088	76.382	37.127	39.255
15-19	123.771	64.641	59.130	63.002	29.762	33.240
20-24	119.242	69.858	49.384	59.148	24.960	34.188
25-29	92.964	50.260	42.704	44.504	20.134	24.370
30-34	86.975	45.542	41.433	39.690	18.893	20.797
35-39	69.115	36.470	32.645	30.223	14.194	16.029
40-44	45.859	25.148	20.711	18.317	8.206	10.111
45-49	52.864	27.396	25.468	21.929	10.181	11.748
50-54	36.449	18.951	17.498	13.849	6.624	7.225
55-59	36.252	17.687	18.565	14.559	7.603	6.956
60-64	26.919	12.398	14.521	9.393	5.249	4.144
65-69	21.849	10.463	11.386	7.461	3.869	3.592
70-74	15.518	6.955	8.563	5.413	3.008	2.405
75-79	11.857	5.719	6.138	3.659	1.925	1.734
80-84	7.456	2.896	4.560	2.176	1.381	795
85-89	3.094	1.281	1.813	980	593	387
90+	974	344	630	294	204	90
Toplam	1.157.546	604.756	552.790	555.479	264.139	291.340

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr

Ağrı İlinde çalışma çağında olan (15+ Yaş) nüfus 334.597 kişidir. Nüfus büyüklüğüne göre iller sıralamasında Ağrı 554.479'luk nüfusuyla 38. sırada yer almaktadır. Yaş ve cinsiyete göre nüfus incelendiğinde Ağrı nüfusunun çok önemli bir bölümü , 20 yaş atındaki 283.884 bireyden oluşmaktadır.

1.3.3 Eğitim Durumu

Ağrı ilinin eğitim durumu verileri incelendiğinde, okuma yazma bilmeyenlerin toplam sayısı 44.233 kişi iken bunların 36.055 'i kadındır. Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyenlerin sayısı ise 188.861 kişidir; bunların 99.530'u kadındır. İlkokul mezunu olan 68.177 kişiden 37.640'ı erkektir. İlköğretim mezunları sayısı 74.019 kişiden 50.151' i yine erkektir. Ortaokul veya dengi okul mezun sayısı ise 7.828 kişi iken lise veya dengi okul mezunu 40.506 kişiden sadece 10.372'si kadındır. Lisans ve lisans üstü eğitim durumuna bakılacak olurs kadın mezun sayısı yaklaşık % 30'luk bir oran ile daha azdır. Yüksekokul veya fakülte mezunu 14.373 kişiden 9.811 erkektir. Yüksek lisans mezun sayısı ise 710 , doktora mezunu 230, eğitim durumu bilinmeyenlerin sayısı ise 29.576'dır.

Tablo.1.3.3.1 Bitirilen eğitim düzeyi ve cinsiyete göre nüfus (6 + yaş) – 2012

Bitirilen eğitim düzeyi	TRA2 Bölgesi			Ağrı		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	88.167	15.966	72.201	44.233	8.178	36.055
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	330.771	159.105	171.666	188.861	89.331	99.530
İlkokul mezunu	170.161	88.910	81.251	68.177	37.640	30.537
İlköğretim mezunu	178.051	111.539	66.512	74.019	50.151	23.868
Ortaokul veya dengi okul mezunu	24.737	16.947	7.790	7.828	5.717	2.111
Lise veya dengi okul mezunu	110.958	75.282	35.676	40.506	30.134	10.372
Yüksekokul veya fakülte mezunu	40.842	26.375	14.467	14.373	9.811	4.562
Yüksek lisans mezunu	2.087	1.389	698	710	496	214
Doktora mezunu	698	476	213	230	145	85
Bilinmeyen	52.050	26.956	25.085	29.576	14.887	14.689
Toplam	998.522	522.945	475.559	468.513	246.490	222.023

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu 2011 –Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, www.tuik.gov.tr

Ağrı ili Genel, Mesleki ve Teknik Ortaöğretim verileri incelendiğinde, Ortaöğretim yeni kayıt sayısı kızlarda 2008 yılında 1478 iken bu rakam 2011’de 2.558 kişiye yükselmiştir. Toplam yeni kayıt sayısı ise 2008’de 4.564 iken bu rakam 2011 yılında 6.234’e ulaşmıştır. Orta öğretim mezun sayılarına bakılacak olursa yine kız mezun sayısında kayda değer bir artış göze çarpmaktadır. 2008’de 754 iken bu rakam 2011’de 1.157 kişiye ulaşmıştır.

Tablo 1.3.3.2 Genel, Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Verileri

Ortaöğretim							
Kayıt Yılı	Yeni Kayıt Sayısı			Mezuniyet Yılı	Mezun Sayısı		
	Kız	Erkek	Toplam		Kız	Erkek	Toplam
2008	1.478	3.086	4.564	2008	754	1.921	2.675
2009	1.795	3.942	5.737	2009	170	563	733
2010	2.006	3.511	5.517	2010	610	1.393	2.203
2011	2.558	3.676	6.234	2011	1.157	1.877	3.034
İlköğretim				Fark (i.ö.)			
Mezuniyet Yılı	Mezun Sayısı						
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	
2008	2.378	4.927	7.305	900	1.841	2.741	
2009	2.763	5.132	7.895	968	1.190	2.158	
2010	3.828	6.721	10.549	1.822	3.210	5.032	
2011	3.807	5.653	9.460	1.249	1.977	3.226	

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı İstatistikleri - Örgün Eğitim 2011/2012

Açıklama: Fark(i.ö.): İlköğretim Mezunları-Ortaöğretim Yeni Kayıt Sayısı

Ağrı ili Meslek ve Teknik okulları incelendiğinde il genelinde bu alanda 21 okul bulunmaktadır. Bu okulların 6'sı merkezde, 5'i Patnos'ta, 4'ü Doğubayazıt'ta bulunmaktadır. Nurettin Dolgun Tek. Ve End. Mes. Lisesi, bünyesinde bulundurduğu 7 bölüm ile en çok bölümü bulunan okuldur. Bu liseyi 6 bölümü bulunan Doğubayazıt Çok Prog. Lisesi izlemektedir. Ancak Bulunan bölümlerin pek çoğunda öğrenci kaydı olmadığı için bölümler eğitime açılmamıştır.

Tablo 1.3.3.3 Ağrı İli Meslek ve Teknik Liseleri Bölümleri

Ağrı İli Ortaöğretim Kurumları Listesi ve Bölümleri– Devamı			
İlçe	Okul Adı	Alan Adı	Bölüm Sayısı
Merkez	Şerife Bacı Kız Teknik Ve Meslek Lisesi	Bilişim Teknolojileri	2
		Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	
Merkez	Ağrı Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	Tıbbi Laboratuvar	2
		Hemşirelik	
Merkez	Ağrı Ticaret Meslek Lisesi	Bilişim Teknolojileri	2
		Muhasebe Ve Finansman	
Patnos	Patnos Teknik Ve Endüstri Meslek Lisesi	Bilişim Teknolojileri	5
		Makina Teknolojisi	
		Metal Teknolojisi	
		Mobilya Ve İç Mekan Tasarımı	
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi	
Patnos	Patnos Kız Teknik Ve Meslek Lisesi	Bilişim Teknolojileri	4
		Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	
		El Sanatları Teknolojisi	
		Yiyecek İçecek Hizmetleri	
Patnos	Patnos Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	Radyoloji	2
		Tıbbi Laboratuvar	
Patnos	Patnos Ticaret Meslek Lisesi	Bilişim Teknolojileri	4
		Büro Yönetimi	
		Muhasebe Ve Finansman	
		Pazarlama Ve Perakende	
Patnos	Patnos Anadolu İmam-Hatip Lisesi	X	X
Tutak	Tutak Anadolu İmam-Hatip Lisesi	X	X

Tablo 1.3.3.3 Ağrı İli Meslek ve Teknik Liseleri Bölümleri (Devamı)

Ağrı İli Ortaöğretim Kurumları ve Bölümleri			
İlçe	Okul Adı	Alan Adı	Bölüm Sayısı
Diyadin	Diyadin Kız Teknik Ve Meslek Lisesi	Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	2
		Giyim Üretim Teknolojisi	
D.Bayazıt	Doğubeyazıt Anadolu İmam-Hatip Lisesi	X	X
D.Bayazıt	Doğubayazıt Çok Programlı Lisesi	Muhasebe Ve Finansman	6
		Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi	
		Bilgisayar	
		Mobilya Ve İç Mekân Tasarımı	
		Tesisat Teknolojileri Ve İklimlendirme	
D.Bayazıt	D.Bayazıt Kız Teknik Ve Meslek L.	Çocuk Gelişimi	1
D.Bayazıt	D. Bayazıt Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	Acil Sağlık Hizmetleri	2
		Tıbbi Laboratuvar	
Eleşkirt	Eleşkirt Çok Programlı Lise	Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	2
		Giyim Üretim Teknolojisi	
Eleşkirt	Eleşkirt Teknik Ve Endüstri Meslek Lisesi	Bilişim Teknolojileri	4
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi	
		Metal Teknolojisi	
		Mobilya Ve İç Mekân Tasarımı	
Eleşkirt	Eleşkirt 70. Yıl Cumh. And. Sağ.Mes. Lisesi	Radyoloji	2
		Tıbbi Laboratuvar	
Hamur	Başsavcı İhsan Eroğlu Kız Tek. Ve Meslek Lisesi	Bilişim Teknolojileri	2
		Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	
Merkez	Ağrı Anadolu İmam-Hatip Lisesi	X	X
Merkez	Nurettin Dolgun Tek. Ve End. Mes. Lisesi	Bilişim Teknolojileri	7
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi	
		Metal Teknolojisi	
		Mobilya Ve İç Mekân Tasarımı	
		Makina Teknolojisi	
		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
		Tesisat Teknolojisi Ve İklimlendirme	
Merkez	Ağrı Kız Teknik Ve Meslek Lisesi	Aile Ve Tüketici Bilimleri	6
		Bilişim Teknolojileri	
		Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi	
		Giyim Üretim Teknolojisi	
		Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri	
		Hasta Ve Yaşlı Hizmetleri	

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, mtegm.meb.gov.tr

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2007 tarihinde eğitime açılmıştır. Üniversitede Akademik birimlere bakılacak olursa; 6 Fakülte, 2 Enstitü, 3 Meslek Yüksekokulu, 5 Yüksekokul bulunmaktadır. Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Eczacılık Fakültesi, Patnos Doğa Bilimleri ve Mühendislik Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi olmak üzere 6 fakültede eğitim verilmektedir.

Tablo 1.3.3.4 Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Akademik Birimleri

Fakülteler	- Eğitim Fakültesi - Fen-Edebiyat Fakültesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Eczacılık Fakültesi - Patnos Doğa Bilimleri ve Mühendislik Fakültesi - İslami İlimler Fakültesi
Enstitüler	- Fen Bilimleri Enstitüsü - Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksekokullar	- Sağlık Yüksekokulu - Eleşkirt Celal Oruç Hayansal Üretim Yüksekokulu - Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu - Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu - Yabancı Diller Yüksekokulu
Meslek Yüksek Okulları	- Meslek Yüksekokulu - Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu - Doğu Bayazıt Meslek Yüksekokulu

Kaynak: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, 2012 www.agri.gov.tr

Tablo 1.3.3.5 Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bölüm Bazında Mezun Öğrenci Sayıları

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi				
Fakülte / Yüksekokul	Mezun Olan Öğrenci Sayısı			
	2008		2009	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Eğitim Fakültesi	139	364	78	180
Fen-Edebiyat Fakültesi	-	-	-	-
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	-	-	-	-
Sağlık Yüksekokulu	30	1	31	-
Meslek Yüksekokulu	31	115	29	106
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	-	-	-	-
TOPLAM	200	480	138	286
Fakülte / Yüksekokul	2010		2011 (Kayıt Olan)	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Eğitim Fakültesi	93	176	571	718
Fen-Edebiyat Fakültesi	-	-	137	202
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	-	-	28	47
Sağlık Yüksekokulu	28	6	39	62
Meslek Yüksekokulu	20	131	117	278
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	-	-	146	26
TOPLAM	141	313	1.038	1.333

Kaynak: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi-2011

1.3.4 Toplum Yararına Çalışma Programı (TYÇP)

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen TYÇP, işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde işsizlerin kısa süreli istihdam ve eğitimini amaçlayan, doğrudan veya yüklenici eli ile toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesini sağlayan programlardır. Bu Programlarla geçici iş imkanları sağlanarak, belli bir süre için maddi olarak desteklenen katılımcılar, çalışma ortamına alınıp; mesleki eğitim, iş tecrübesi ve disiplini edinmekte, aynı zamanda kamu yararına bir faaliyet gerçekleştirilmektedir. Toplum yararına çalışma programı, iki farklı alanda açılmıştır. Bu programda ,Orman İşçisi ve Temizlik Görevlisi programı kapsamında çalışma yapılmıştır ve bu program dahilinde 3.355 kişi çalıştırılmıştır.

Tablo1.3.4.1 Toplum Yararına Çalışma Programı Kapsamında Açılan Programlar

Toplum Yararına Çalışma Programı							
Meslekler	Açılan Program Sayısı	Katılan Kişi Sayısı			İşe Yerleştirilen Kişi Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Orman İşçisi	19	22	507	529	5	222	227
Temizlik Görevlisi	70	407	3.218	3.625	374	2.754	3.128
Toplam	89	429	3.725	4.154	379	2.976	3.355

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-Ocak-2011/Temmuz-2012

1.3.5 İşgücü Yetiştirme Kursları

Tablo 1.3.5.1 İşgücü Yetiştirme Kursları Yıllara Göre Dağılımı-Genel

İşgücü Yetiştirme Kursları-Genel								
	Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			Yerleştirilen		
			Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
2008	Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	1	15	-	15	-	-	-
	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	1	14	-	14	-	-	-
	Elbise Dikişçisi	-	-	-	-	-	-	-
	El Nakışçısı	2	41	-	41	-	-	-
	Pasta Ustası	-	-	-	-	-	-	-
	Toplam	4	70	-	70	-	-	-
2009	Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			Yerleştirilen		
			Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
	Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	3	55	-	55	-	-	-
	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	2	50	-	50	-	-	-
	Elbise Dikişçisi	8	147	10	157	14	6	20
	El Nakışçısı	10	177	-	177	-	-	-
2010	Pasta Ustası	-	-	-	-	-	-	-
	Toplam	23	429	10	439	14	6	20
	Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			Yerleştirilen		
			Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
	Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	1	20	-	20	-	-	-
	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	-	-	-	-	-	-	-
2011	Elbise Dikişçisi	6	109	37	146	37	19	56
	El Nakışçısı	-	-	-	-	-	-	-
	Pasta Ustası	-	-	-	-	-	-	-
	Toplam	7	129	37	166	37	19	56
	Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			Yerleştirilen		
			Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
2012	Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	2	35	-	35	-	-	-
	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	1	20	-	20	-	-	-
	Elbise Dikişçisi	1	14	-	14	-	-	-
	El Nakışçısı	-	-	-	-	-	-	-
	Pasta Ustası	3	23	30	53	-	-	-
	Toplam	7	92	30	122	-	-	-
2012	Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			Yerleştirilen		
			Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
	Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	8	125	-	125	-	-	-
	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	-	-	-	-	-	-	-
	Elbise Dikişçisi	1	13	-	13	-	-	-
	El Nakışçısı	-	-	-	-	-	-	-
2012	Pasta Ustası	1	-	14	14	-	-	-
	Toplam	10	138	14	152	-	-	-

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2008-Aralık/ 2012-Haziran

Tablo1.3.5.2 İşgücü Yetiştirme Kursları (Genel Toplam)

İşgücü Yetiştirme Kursları							
Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			Yerleştirilen Kursiyer Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Girişimcilik (İşletmeci-Genel)	20	126	377	503	-	-	-
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	1	4	16	20	4	6	10
Satış Elemanı (Tanıtım)	1	-	20	20	-	10	10
Büro Memuru (Staj Dahil)	15	9	11	20	2	2	4
Güvenlik Görevlisi	12	18	223	241	-	-	-
Memur (Okul) Staj	1	-	3	3	-	-	-
Öğretmenlik Meslek Bilgisi - Staj	1	-	1	1	-	-	-
Web Tasarımcısı	2	2	21	23	-	-	-
Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	15	250	-	250	-	-	-
Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	4	84	-	84	-	-	-
Dokumacı (El Tezgahı)	1	19	-	19	-	-	-
Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	2	118	32	150	-	-	-
Örgü Makinası İşçisi (El Tezgahı)	5	82	-	82	-	-	-
Pasta Ustası	4	23	44	67	-	-	-
Elbise Dikişçisi	16	283	47	330	51	25	76
El ve Makine Dikişçisi	2	71	36	107	-	1	1
El Nakışçısı	12	218	-	218	-	-	-
Makine Nakışçısı	16	264	-	264	-	-	-
Tekstil Terbiye İşçisi	3	66	8	74	30	4	34
Tezgah Tertipleiyici (Dokuma Makineleri)	1	2	23	25	-	5	5
Tezgah Tertipleiyici (Dokuma Makineleri)	1	14	-	14	-	-	-
Terzi	1	22	-	22	-	-	-
El Sanatları (Ağrı Kız Meslek Lisesi)	2	34	-	34	-	-	-
Çorap Onarıcısı(Özürlü Kursları)	2	4	24	28	-	-	-
Yün Çorap Örücüsü	1	12	-	12	-	-	-
Desinatör (Tekstil)	1	43	7	50	-	-	-
Ayakkabı İmalat İşçisi (Genel)	2	20	31	51	-	-	-
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	1	8	67	75	-	12	12
Ayakkabı İmalatçısı (Saya)	5	77	68	145	34	15	49
Ayakkabı Tamircisi	3	-	40	40	-	-	-
Sekreter	2	48	2	50	-	-	-
Asansör Bakım ve Arıza Elemanı	1	5	20	25	-	-	-
Çocuk Bakıcısı	3	73	3	76	-	-	-

Tablo1.3.5.2 İşgücü Yetiştirme Kursları (Genel Toplam-Devamı)

İşgücü Yetiştirme Kursları –Devamı							
Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			Yerleştirilen Kursiyer Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	1	11	14	25	7	7	14
Hasta ve Yaşlı Refakatçisi	1	10	17	27	-	-	-
Engelli Bakım Elemanı	1	17	8	25	-	-	-
Kuaför	2	48	-	48	12	-	12
Bayan Kuaförü	2	30	-	30	-	-	-
Ciltci (Elle)	1	-	15	15	-	-	-
Erkek Kuaförü	4	-	80	80	-	11	11
Ön Muhasebeci	1	17	8	25	-	-	-
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	3	37	37	74	-	-	-
Muhasebe Meslek Elemanı - Staj	1	-	1	1	-	-	-
Bilgisayar Bakım ve Onarımcısı	3	67	74	141	6	7	13
Bilgisayar Operatörü	7	8	16	24	-	-	-
Bilgisayar Programcısı	2	22	44	66	5	18	23
Elektronik Montörü (Bilgisayar ve İlgili Cihazlar)	1	12	14	26	-	-	-
Elektrik Tamircisi (Hükümlüler)	1	-	15	15	-	-	-
Oto Kaportacı	2	-	42	42	-	-	-
Oto Boyacısı	1	-	25	25	-	13	13
Aşçı	1	25	-	25	13	-	13
Aşçı Yardımcısı	1	18	12	30	-	-	-
Fırıncı Ustası-Unlu Mamüller	2	43	2	45	13	-	13
Kasap (Et Hazırlayıcı)	1	1	47	48	-	13	13
Soğuk Demirci	3	-	77	77	-	-	-
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) (Hükümlüler Dahil)	2	-	39	39	-	-	-
Alüminyum Doğramacı	1	-	25	25	-	13	13
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	3	-	102	102	-	23	23
Beton ve Betonarme Kalıpcısı	1	-	25	25	-	-	-
Sıvacı	2	-	52	52	-	-	-
Alçı Dekorasyoncu(Kartonpiyer)	1	-	50	50	-	-	-
Fayans,Demir ve Karo Döşemecisi (Hükümlüler Dahil)	3	-	115	115	-	-	-
Kalıpcı-Pres	2	-	50	50	-	-	-
Boyacı-Bina (Hükümlüler Dahil)	1	-	15	15	-	-	-
Doğalgaz Tesisatçısı(Hükümlüler)	1	-	15	15	-	-	-
İnşaat Teknisyeni (Staj)	1	-	1	1	-	1	1
Mobilyacı	1	-	25	25	-	-	-
Mobilya Döşemecisi (Hükümlüler)	1	-	16	16	-	-	-
Ahşap Doğramacısı	1	-	25	25	-	-	-
Toplam	222	2.365	2.227	4.592	177	186	363

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

İşgücü yetiştirme kursları kapsamında 69 farklı alanda 4.645 kursiyere eğitim verilmiş ve bu eğitimler sonucunda 177'si kadın, 186'sı erkek olmak üzere toplam 363 kişi bir işe yerleştirilerek meslek sahibi yapılmıştır.

Tablo1.3.5.3 Özürlülere Yönelik Kurslar

Özürlülere Yönelik Kurslar							
Meslekler	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı			İşe Yerleştirilen Kursiyer Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Ayakkabı Tamircisi	1	-	13	13	-	-	-
Bilgisayar Operatörü	6	8	52	60	-	-	-
Çorap Onarıcı	2	4	24	28	-	-	-
Web Tasarımcısı	2	2	21	23	-	-	-
Toplam	11	14	110	124	-	-	-

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

Özürlülere yönelik 4 farklı meslekte kurs açılmış ve toplamda 124 kursiyere meslek eğitimi verilmiştir. Bu kurslar sonucunda işe yerleştirilen kursiyer olmamıştır.

1.3.6 İstihdam ve İşsizlik

Ağrı Çalışma ve İş Kurumu resmi kayıtlarına göre Ağrı ilinde kayıtlı işsiz sayısı, 2.632' kadın ,11.458'si erkek olmak üzere toplam 14.090 kişi işsizdir. İşsiz olan erkeklerin yaklaşık % 64'ü 35 yaş altı kişilerden oluşmaktadır. Kadınlardaki durum ise % 71 civarındadır.

Tablo1.3.6.1 Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Kayıtlı İşsizlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Başvuru			İşe Yerleştirme		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	39	27	66	-	-	-
20-24	52	26	78	3	1	4
25-29	22	16	38	2	0	2
30-34	26	18	44	4	1	5
35-39	25	11	36	3	-	3
40-44	12	8	20	-	-	-
45-49	9	4	13	-	-	-
50-54	8	4	12	-	-	-
55-59	3	2	5	-	-	-
60-64	2	2	4	1	-	1
65 +	1	2	3	-	-	-
Genel Toplam	199	120	319	13	2	15

Tablo1.3.6.1 Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Kayıtlı İşsizlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı -Devamı

Yaş Grubu	Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	690	311	1.001	676	297	973
20-24	2.133	818	2.951	1.994	765	2.759
25-29	2.590	498	3.088	2.325	439	2.764
30-34	2.535	425	2.960	2.299	381	2.680
35-39	1.705	294	1.999	1.543	275	1.818
40-44	1.074	175	1.249	992	154	1.146
45-49	889	114	1.003	851	109	960
50-54	415	65	480	387	63	450
55-59	250	65	315	238	63	301
60-64	91	49	140	91	49	140
65 +	65	37	102	62	37	99
Genel Toplam	12.437	2.851	15.288	11.458	2.632	14.090

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

İldeki işsizler eğitim durumlarına göre incelendiğinde ; okur-yazar olmayan 826 , okur-yazar olan 942 , ilköğretim mezunu 8.395, lise mezunu 3.293, yüksek lisans yapmış 19 kişi işsizdir.

Tablo1.3.6.2 Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Kayıtlı İşsizlerin Eğitim ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Başvuru			İşe Yerleştirme		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bilinmeyen	-	-	-	-	-	-
Okur Yazar Olmayan	17	26	43	1	-	1
Okur Yazar	12	14	26	2	-	2
İlköğretim	116	36	152	6	-	6
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	48	37	85	3	2	5
Önlisans	5	5	10	-	-	-
Lisans	1	2	3	1	-	1
Yüksek Lisans	-	-	-	-	-	-
Doktora	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	199	120	319	13	2	15

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

Tablo1.3.6.2 Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Kayıtlı İşsizlerin Eğitim ve Cinsiyete Göre Dağılımı - Devamı

Öğrenim Durumu	Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bilinmeyen	-	-	-	2	-	2
Okur Yazar Olmayan	494	356	850	474	352	826
Okur Yazar	689	318	1.007	652	290	942
İlköğretim	7.851	1.131	8.982	7.349	1.046	8.395
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	2.826	837	3.663	2.526	767	3.293
Önlisans	348	132	480	284	114	398
Lisans	208	74	282	155	60	215
Yüksek Lisans	19	3	22	16	3	19
Doktora	2	-	2	-	-	2
Genel Toplam	12.437	2.851	15.288	11.458	2.632	14.090

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

İşsizlerin mesleki olarak dağılımı incelendiğinde , nitelik gerektirmeyen mesleklerde 9.893 kişi , büro hizmetlerinde 1.379, sanatkarlar 519 , profesyonel meslek mensuplarında 293 kişidir.

Tablo1.3.6.3 Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Kayıtlı Kayıtlı İşsizlerin Mesleki Dağılımı

Meslekler	Kayıtlı İşsizler		
	Erkek	Kadın	Toplam
Bilinmeyen	495	99	594
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	984	395	1.379
Hizmet Ve Satış Elemanları	428	183	611
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	8.196	1.697	9.893
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	22	-	22
Profesyonel Meslek Mensupları	172	121	293
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	456	63	519
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	356	85	441
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	320	8	328
Yöneticiler	8	2	10
Toplam	11.437	2.653	14.090

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

İşsizlik sigortasından yararlanlar incelendiğinde, 237 kişinin yararlandığını görmekteyiz. Bu kişilerden 70'i inşaat sektöründe, 33 'ü Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımından, 15'i ise madencilik ve taş ocakçılığı sektöründendir.

Tablo1.3.6.4 İşsizlik Sigortasından Yararlananların İktisadi Faaliyet Kolları ve Eğitim Durumlarına Göre Sayısal Dağılımı

İktisadi faaliyet kolları (NACE)	Eğitim Durumu					
	Okur Yazar Olmayan	Okur Yazar	İlköğretim Mezunu	Lise veya Meslek Lisesi Mezunu	Önlisans veya Lisans Mezunu	Toplam
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	-	-	1	1	-	2
Madencilik ve taş ocakçılığı	-	-	10	5	-	15
Gıda ürünleri, içecekler ve tütün ürünleri imalatı	-	-	2	-	-	2
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	-	-	-	1	-	1
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı ve diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	-	1	2	1	1	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	-	-	1	-	1
Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	-	4	1	-	5
İnşaat	1	-	50	14	5	70
Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	-	-	12	18	3	33
Ulaştırma ve depolama	-	1	9	5	-	15
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-	1	-	-	-	1
Hukuk ve muhasebe faaliyetleri, idare merkezi faaliyetleri, idari danışmanlık faaliyetleri, mimarlık ve mühendislik faaliyetleri, teknik muayene ve analiz	-	-	5	-	3	8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	-	4	6	-	10
Eğitim	-	-	1	3	6	10
İnsan sağlığı hizmetleri	1	-	4	5	-	10
Diğer hizmet faaliyetleri	1	3	34	11	-	49
Genel Toplam	3	6	138	72	18	237

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2011-Aralık

Tablo1.3.6.5 2012 Yılı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin İşsizlik Sigortası Faaliyetlerine İlişkin Genel Verileri

İller	İşsizlik Ödeneğine Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hakeden			İşsizlik Ödeneği Haketmeyen
		İşsizlik Ödeneği Kesilen	İşsizlik Ödeneği Biten	Ödemesi Devam Eden	
İstanbul	13.885	311	48	8.308	4.759
Ankara	3.185	120	11	1.856	1.144
İzmir	2.933	79	13	1.917	909
Bursa	2.495	90	16	1.599	768
Kocaeli	1.274	69	4	920	270
Antalya	1.248	81	1	684	464
Tekirdağ	931	42	3	617	261
Adana	897	38	6	697	148
Manisa	707	38	-	466	190
Mersin	664	76	1	486	93
Denizli	626	31	3	379	211
Kayseri	611	37	6	442	125
Konya	596	19	2	403	166
Trabzon	534	4	-	318	206
Gaziantep	523	50	-	409	62
Balıkesir	482	22	-	370	88
Sivas	447	135	-	259	50
Samsun	430	15	1	377	31
Sakarya	418	16	2	324	74
Şanlıurfa	406	15	-	249	140
Aydın	389	9	1	262	115
Kahramanmaraş	367	33	4	260	65
Eskişehir	333	8	2	208	115
Zonguldak	321	19	2	245	55
Muğla	317	10	-	200	104
Diyarbakır	313	12	-	262	31
Hatay	306	14	-	208	84
Giresun	289	11	1	199	70
Uşak	279	41	2	228	6
Düzce	264	11	-	172	76
Ordu	263	3	-	181	71
Elazığ	262	7	-	144	104
Erzurum	255	6	-	135	108
Malatya	235	2	5	162	65
Bolu	226	7	-	116	89
Erzincan	223	7	-	177	39
Afyonkarahisar	215	13	3	160	37
Kütahya	204	37	1	119	45
Kırıkkale	202	5	1	152	42
Adıyaman	198	3	-	115	62
Amasya	195	69	1	103	21
Bilecik	183	4	-	127	44

Tablo1.3.6.5 2012 Yılı İl Müdürlüklerinin İşsizlik Sigortası Faaliyetlerine İlişkin Genel Verileri-(Devamı)

İller	İşsizlik Ödeneğine Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hakeden			İşsizlik Ödeneği Haketmeyen
		İşsizlik Ödeneği Kesilen	İşsizlik Ödeneği Biten	Ödemesi Devam Eden	
Kastamonu	174	5	-	88	73
Osmaniye	173	10	1	129	24
Van	171	4	-	138	25
Çorum	169	3	2	88	76
Batman	156	-	-	139	17
Tokat	153	1	1	128	23
Çanakkale	151	6	1	104	39
Sinop	148	3	-	115	30
Yalova	136	6	1	72	57
Edirne	135	6	1	100	28
Artvin	125	8	1	89	17
Isparta	118	5	1	98	14
Yozgat	115	6	-	74	31
Nevşehir	114	2	1	87	23
Aksaray	111	6	-	86	14
Bingöl	110	3	-	76	31
Gümüşhane	108	2	-	58	46
Karaman	107	4	3	74	23
Kilis	106	10	-	61	35
Rize	106	2	1	86	14
Karabük	96	4	2	60	29
Bartın	95	8	-	65	21
Muş	95	2	-	70	23
Çankırı	88	5	1	56	26
Mardin	80	-	-	70	9
Ağrı	77	-	-	49	22
Niğde	75	1	-	65	9
Siirt	67	2	2	38	25
Bitlis	60	1	-	40	14
Burdur	59	1	-	43	13
Kars	56	-	-	49	6
Kırklareli	56	2	1	42	10
Ardahan	38	1	-	22	14
Hakkari	35	1	-	15	16
Kırşehir	34	1	-	28	5
Tunceli	27	-	-	21	6
Iğdır	24	-	-	20	3
Şırnak	21	-	-	10	10
Bayburt	18	1	-	14	3
Toplam	42.918	1.741	160	27.682	12.511

Kaynak: Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) , 2012 Haziran, www.iskur.gov.tr

Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü vasıtasıyla işe yerleştirilen toplam sayısı 3.362' kişidir. Bu kişilerden 440 kişi kadın 2.922 kişi ise erkektir.

Tablo1.3.6.6 İşe Yerleştirilenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı

15 - 19 Yaş Grubu			20 - 24 Yaş Grubu		
Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
57	145	202	92	433	525
25 - 29 Yaş Grubu			30 - 34 Yaş Grubu		
Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
88	600	688	62	603	665
35-39 Yaş Grubu			40 - 44 Yaş Grubu		
Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
64	462	526	26	256	282
45 -64 Yaş Grubu			65 +		
Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
51	421	472	-	2	2
Toplam					
Kadın		Erkek		Toplam	
440		2.922		3.362	

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü- 2011/2012 Haziran

İşe yerleştirilenler eğitim durumlarına göre incelendiğinde ise, okuma yazma bilmeyen 1 kişi, okur yazar olan 2 kişi, ilköğretim mezunu 6 kişi iken ortaöğretim(lise ve dengi) 5 kişidir.

Tablo1.3.6.7 Öğrenim Durumlarına Göre İşgücü İstatistikleri

Öğrenim Durumu	Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
Bilinmeyen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Okur Yazar Olmayan	17	26	43	1	-	1	494	356	850	474	352	826
Okur Yazar	12	14	26	2	-	2	689	318	1.007	652	290	942
İlköğretim	116	36	152	6	-	6	7.851	1.131	8.982	7.349	1.046	8.395
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	48	37	85	3	2	5	2.826	837	3663	2.526	767	3.293
Önlisans	5	5	10	-	-	-	348	132	480	284	114	398
Lisans	1	2	3	1	-	1	208	74	282	155	60	215
Yüksek Lisans	-	-	-	-	-	-	19	3	22	16	3	19
Doktora	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Genel Toplam	199	120	319	13	2	15	12.437	2.851	15.288	11.458	2.632	14.090

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

Tablo1.3.6.8 Kamu ve Özel Sektörlerden Alınan Açık İşler ve İşe Yerleştirme

Meslekler	Açık İşler		İşe Yerleştirme			
	Kamu	Özel	Kamu		Özel	
			Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Orman İşçisi (TYÇP)	122	-	1	121	-	-
Temizlik Görevlisi (TYÇP)	2.895	-	320	2.575	-	-
Kasap	8	-	-	8	-	-
Beden İşçisi	4	42	-	4	-	13
Şoför (Yük Taşıma)	3	-	-	3	-	-
Ekskavatör Operatörü	1	-	-	1	-	-
Elektrikçi	1	33	-	1	-	25
Soğutma ve İklimlendirme Teknisyeni	1	-	-	1	-	-
Tekstil Terbiye İşçisi	-	25	-	-	23	2
Unlu Mamüller İşçisi	-	13	-	-	13	-
Bilgisayar Bakım ve Onarım İşçisi	-	13	-	-	6	7
Bilgisayar Programcısı	-	23	-	-	5	18
Satış Elemanı	-	75	-	-	10	15
Pazarlamacı	-	24	-	-	4	16
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	-	14	-	-	7	7
Aşçı	-	17	-	-	14	-
Erkek Kuaförü	-	11	-	-	-	11
Bayan Kuaförü	-	12	-	-	12	-
Oto Boyacı	-	13	-	-	-	13
PVC Doğrama	-	12	-	-	-	12
Alüminyum Doğrama	-	13	-	-	-	13
Elbise Dikişçisi	-	22	-	-	12	10
Öğretmen	-	22	-	-	5	3
Büro Memuru	-	4	-	-	-	4
Büro İşçisi	-	5	-	-	-	3
Kasiyer	-	2	-	-	1	-
Ön Muhasebeci	-	3	-	-	1	-
Usta Öğretici (Örme)	-	2	-	-	2	-
Usta Öğretici (Bilgisayar Bakım ve Onarım)	-	1	-	-	1	1
Gıda Mühendisi	-	2	-	-	-	1
Harita Mühendisi	-	1	-	-	-	-
Harita Teknikeri	-	1	-	-	-	-
İnşaat Mühendisi	-	1	-	-	-	-
Ziraat Mühendisi	-	1	-	-	-	-
Veteriner Hekim	-	1	-	-	-	-

Tablo1.3.6.8 Kamu ve Özel Sektörlerden Alınan Açık İşler ve İşe Yerleştirme (Devamı)

Meslekler	Açık İşler		İşe Yerleştirme			
	Kamu	Özel	Kamu		Özel	
			Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Zihin Engelliler Öğretmeni	-	2	-	-	-	-
Makineci (Dikiş)	-	10	-	-	-	-
Akaryakıt Satış Elemanı	-	7	-	-	-	-
Büro Yönetimi ve Sekreterli Meslek Elemanı	-	2	-	-	-	-
Sekreter	-	1	-	-	-	-
Muhasebeci	-	1	-	-	-	-
Tır Şoförü	-	1	-	-	-	-
Kalorifer Ateşçisi	-	1	-	-	-	-
Aşçı Yardımcısı	-	1	-	-	-	-
Ortacı	-	1	-	-	-	-
Büro Memuru (Özürlü)	2	-	-	2	-	-
Büro Memuru (Eski Hükümlü)	1	-	-	1	-	-
Büro İşçisi (Özürlü)	-	1	-	-	1	-
Beden İşçisi (Özürlü)	-	26	-	-	1	4
Beden İşçisi - Temizlik (Özürlü)	-	10	-	-	-	4
Temizlik Görevlisi (Özürlü)	-	27	-	-	1	8
Ön Muhasebeci (Özürlü)	-	2	-	-	-	-
Genel Toplam	3.038	499	321	2.717	119	190

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2011-Aralık

2011 Yılı verilerine göre, Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl müdürlüğü'ne 3.038'i kamu kesiminden, 499'u ise özel sektörden olmak üzere toplam 3.537 açık iş alınmıştır. 2011 yılı içinde 440 kadın ve 2.907 erkek olmak üzere 3.347 kişi işe yerleştirilmiştir. İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, belediyeler ve köylere hizmet götürme birlikleri ile düzenlenen Toplum Yararına Çalışma Programı (TYÇP) kapsamında 321 kadın ve 2.696 erkek olmak üzere toplam 3.017 kişi işe yerleştirilmiştir.

Tablo1.3.6.9 Ağrı Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün İlde İşe Yerleşenler Üzerindeki Etki Oranı

Aylar	O	Ş	M	N	My.	H	T	A	Ey.	Ek.	K	Ar.	Top.
İşe Yerleştirme Sayısı	371	402	265	959	630	537	563	398	800	445	146	2.857	8.373
Kurum Tarafından İşe Yerleştirme Sayısı	19	1	57	44	75	18	12	10	1	29	11	32	309
Etki Oranı %	5,12	0,25	21,51	4,59	11,9	3,35	2,13	2,51	0,12	6,52	7,53	1,12	3,69

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2011-Aralık

2011 yılı içinde Ağrı Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün ilde işe yerleşenler üzerindeki etki oranı incelendiğinde , 8.373 kişi özel sektörde işe alınmıştır , Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nce toplam 309 kişi özel sektörde bir işe yerleştirilmiştir. 2011 yılında Ağrı ilinde özel sektörde işe girenler üzerinde Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün etki oranı 3,69 olmuştur. Örnek olarak, ocak ayında herhangi bir işe yerleşenlerin %5,12'si Ağrı Çalışma ve İş Kurumu tarafından işe yerleştirilmiştir.

Tablo.1.3.6.10 İşe Yerleştirilenlerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
Tarım, Avcılık, Ormancılık	-	-	-
Balıkçılık	-	-	-
Sanayi	35	54	89
Madencilik ve Taşocakçılığı	-	-	-
İmalat Sanayi	35	29	64
Elektrik, Gaz ve Su	-	25	25
İnşaat	1	9	10
Hizmetler	402	2.846	3.248
Toplum Yararına Çalışma Programı(TYÇP)	321	2.696	3.017
Toptan ve Perakende Ticaret	19	52	71
Oteller ve Lokantacılık	1	1	2
Taşıma, Depolama ve Haberleşme	-	-	-
Belediye, İl Özel İdare Hizmetleri	-	9	9
Eğitim Hizmetleri	7	10	17
Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	-	-	-
Temizlik ve Diğer Toplumsal, Kişisel Hizmet Faaliyetleri	54	78	132
Evlerde Yapılan Hizmet İşleri	-	-	-
TOPLAM	875	5.809	6.684

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2011-Aralık

2011 Yılı Toplum Yararına Çalışma Programı (TYÇP)'nda 321 kadın ve 2.696 erkek olmak üzere toplam 3.017 kişi, toptan ve perakende ticaret alanında 19 kadın ve 52 erkek olmak üzere toplam 71 kişi, belediye il özel idare hizmetleri alanında 9 kişi, elektrik,su ve gaz alanında 25 kişi işe yerleştirilmiştir.

Tablo 1.3.6.11 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2009

2009	Geçen Aydan Devreden İşgücü		Ay İçinde Başvuru		Ay İçinde Pasiften Aktife Alınanlar		Ay İçinde İşe Yerleşenler	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Meslek Grup								
Bilinmeyen	276	110	16	6	-	12	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	583	143	23	12	2	1	-	-
Hizmet Ve Satış Elemanları	40	4	8	4	-	-	-	-
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.235	913	296	153	23	1	1	-
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	-	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	60	29	3	-	2	-	-	-
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	137	5	3	-	2	-	-	-
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	211	38	-	-	1	1	-	-
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	115	-	5	-	2	-	-	-
Yöneticiler	4	-	1	-	-	-	-	-
Genel Toplam	3.664	1.242	355	175	32	15	1	-
	Ay İçinde Aktiften Pasife Alınanlar			Ay İçinde Kaydı İşlemden Kaldırılanlar			Ertesi Aya Devreden İşgücü	
Meslek Grup	Erkek	Kadın		Erkek	Kadın		Erkek	Kadın
Bilinmeyen	-	-		-	-		298	123
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-	-		-	-		604	145
Hizmet Ve Satış Elemanları	-	-		-	4		41	4
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-	-		-	-		2.266	915
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-		-	-		4	-
Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		-	-		62	30
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-	-		-	-		143	5
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-		-	-		-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-		-	-		-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		-	-		215	40
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-	-		-	-		121	-
Yöneticiler	-	-		-	-		4	-
Genel Toplam	-	-		-	4		3.758	1.262

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2009/Aralık

Tablo 1.3.6.12 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2010

2010	Geçen Aydan Devreden İşgücü		Ay İçinde Başvuru		Ay İçinde Pasiften Aktife Alınanlar		Ay İçinde İşe Yerleşenler	
Meslek Grup	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bilinmeyen	347	132	55	8	-	-	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	630	129	27	7	3	-	-	-
Hizmet Ve Satış Elemanları	41	4	28	10	-	-	-	-
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.237	750	243	35	7	1	2	-
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	5	-	5	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	60	30	10	3	-	-	-	-
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	162	4	48	1	-	-	-	-
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	213	40	22	4	1	1	-	-
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	146	-	12	1	-	-	4	-
Yöneticiler	6	-	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	3.847	1.089	450	69	11	2	6	-
	Ay İçinde Aktiften Pasife Alınanlar			Ay İçinde Kaydı İşlemden Kaldırılanlar			Ertesi Aya Devreden İşgücü	
Meslek Grup	Erkek	Kadın		Erkek	Kadın		Erkek	Kadın
Bilinmeyen	-	-		-	-		364	130
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	-		-	-		629	117
Hizmet Ve Satış Elemanları	-	-		-	-		43	4
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-	-		-	-		2.209	701
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-		-	-		5	-
Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		-	-		60	30
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-	-		-	-		166	4
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-		-	-		-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-		-	-		-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		-	-		207	40
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-	-		-	-		147	-
Yöneticiler	-	-		-	-		6	-
Genel Toplam	1	-		-	-		3.836	1.026

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2010/Aralık

Tablo 1.3.6.13 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2011

2011	Geçen Aydan Devreden İşgücü		Ay İçinde Başvuru		Ay İçinde Pasiften Aktife Alınanlar		Ay İçinde İşe Yerleşenler	
Meslek Grup	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bilinmeyen	476	88	48	19	-	-	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	885	300	29	12	-	-	3	1
Hizmet Ve Satış Elemanları	379	188	17	9	-	-	-	3
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	7.837	1.410	831	68	-	-	2.613	314
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	25	-	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	123	97	8	1	-	-	-	-
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	377	48	25	-	-	-	25	-
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	287	57	11	5	-	-	-	-
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	295	7	17	1	-	-	-	-
Yöneticiler	6	1	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	10.690	2.196	986	115	-	-	2.641	318
	Ay İçinde Aktiften Pasife Alınanlar			Ay İçinde Kaydı İşlemden Kaldırılanlar			Ertesi Aya Devreden İşgücü	
Meslek Grup	Erkek	Kadın		Erkek	Kadın		Erkek	Kadın
Bilinmeyen	-	-		3	-		413	75
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-	-		22	2		859	307
Hizmet Ve Satış Elemanları	-	-		6	-		368	185
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-	-		96	7		6.893	1.223
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-		1	-		21	-
Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		5	1		129	94
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-	-		6	-		355	46
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-		-	-		-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-		-	-		-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		10	1		274	59
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-	-		7	-		265	7
Yöneticiler	-	-		-	-		6	1
Genel Toplam	-	-		156	11		9.583	1.997

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2011/Aralık

Tablo 1.3.6.14 İşgücünün Ay İçindeki Durumu – İş İsteyenler -2012

2012	Geçen Aydan Devreden İşgücü		Ay İçinde Başvuru		Ay İçinde Pasiften Aktife Alınanlar		Ay İçinde İşe Yerleşenler	
Meslek Grup	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bilinmeyen	476	85	19	19	-	-	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	941	353	19	13	-	-	-	-
Hizmet Ve Satış Elemanları	407	190	15	4	-	-	-	-
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	8.239	1.413	397	230	-	-	26	5
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	19	-	3	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	162	105	6	2	-	-	-	-
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	403	52	8	7	-	-	-	-
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	330	67	5	2	-	-	-	-
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	300	7	18	-	-	-	-	-
Yöneticiler	9	1	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	11.286	2.273	490	277	-	-	26	5
	Ay İçinde Aktiften Pasife Alınanlar			Ay İçinde Kaydı İşlemden Kaldırılanlar			Ertesi Aya Devreden İşgücü	
Meslek Grup	Erkek	Kadın		Erkek	Kadın		Erkek	Kadın
Bilinmeyen	-	-		6	1		485	98
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-	-		23	3		971	371
Hizmet Ve Satış Elemanları	-	-		5	1		416	182
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-	-		142	3		8.699	1.705
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-		-	-		22	-
Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		4	-		172	108
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-	-		9	-		422	60
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-		-	-		-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-		-	-		-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	-		9	1		339	71
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-	-		13	-		306	8
Yöneticiler	-	-		-	-		8	2
Genel Toplam	-	-		211	9		11.840	2.605

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

İşgücünün ay içindeki istatistikleri incelendiğinde, 2009 yılında ertesi yıla devreden işgücü toplam sayısı 5.020 iken 2010 yılından ertesi yıla devreden işgücü toplam sayısı 4.862 olmuştur. Bu durum 2011 yılında ise 11.580 kişiye , 2012 yılında ise 14.445 kişiye çıkmıştır.

Tablo 1.3.6.15 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme - 2009

Meslek Grubu	İşe Yerleştirme														
	Sürekli			Süreksiz			Kamu			Özel			Toplam		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
Bilinmeyen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Hizmet Ve Satış Elemanları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-	-	-	51	1	52	30	-	30	21	1	22	51	1	52
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	7	-	7	-	-	-	7	-	7	-	-	-	7	-	7
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	8	-	8	-	-	-	8	-	8	-	-	-	8	-	8
Yöneticiler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	16	-	16	52	1	53	45	-	45	23	1	24	68	1	69

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-Ocak-2009/Aralık -2009

Tablo 1.3.6.16 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme – 2010

Meslek Grubu	İşe Yerleştirme														
	Sürekli			Süreksiz			Kamu			Özel			Toplam		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
Bilinmeyen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hizmet Ve Satış Elemanları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	530	45	575	19	-	19	261	30	291	288	15	303	549	45	594
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	53	74	127	-	-	-	13	-	13	40	74	114	53	74	127
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1	2	-	2
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-	-	-	7	-	7	7	-	7	-	-	-	7	-	7
Yöneticiler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	584	119	703	27	-	27	282	30	312	329	89	418	611	119	730

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-Ocak-2010/Aralık -2010

Tablo 1.3.6.17 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme – 2011

Meslek Grubu	İşe Yerleştirme														
	Sürekli			Süreksiz			Kamu			Özel			Toplam		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
Bilinmeyen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5	1	6	2	1	3	3	-	3	4	2	6	7	2	9
Hizmet Ve Satış Elemanları	38	40	78	5	3	8	-	-	-	43	43	86	43	43	86
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.693	323	3.016	33	1	34	2.694	321	3.015	32	3	35	2.726	324	3.050
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	20	5	25	3	8	11	-	-	-	23	13	36	23	13	36
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	53	30	83	25	-	25	9	-	9	69	30	99	78	30	108
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	7	4	11	-	-	-	1	-	1	6	4	10	7	4	11
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	19	22	41	-	-	-	4	0	4	15	22	37	19	22	41
Yöneticiler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	2.835	425	3.260	68	13	81	2.711	321	3.032	192	117	309	2903	438	3.341

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-Ocak-2011/Aralık-2011

Tablo 1.3.6.18 Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme - 2012

Meslek Grubu	İşe Yerleştirme														
	Sürekli			Süreksiz			Kamu			Özel			Toplam		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
Bilinmeyen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-	3	3	-	2	2	-	-	-	-	5	5	-	5	5
Hizmet Ve Satış Elemanları	2	2	4	-	-	-	-	-	-	2	2	4	2	2	4
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	369	60	429	15	1	16	347	57	404	37	4	41	384	61	445
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	8	-	8	2	-	2	6	-	6	4	-	4	10	-	10
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	9	1	10	-	-	-	-	-	-	9	1	10	9	1	10
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subay Olmayan Silahlı Kuvvetlerin Daimi Mensupları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10	-	10	-	-	-	9	-	9	1	-	1	10	-	10
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Yöneticiler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam	399	66	465	17	3	20	362	57	419	54	12	66	416	69	485

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012/Haziran

Meslek gruplarına göre işe yerleştirme oranları incelendiğinde, 2009 yılında işe yerleştirilenlerin toplam sayısı 69 kişidir, bu rakam 2010 yılında ise toplamda 730 kişiye ,2011’de ise 3.341 kişiye yükselmiştir. 2012 Haziran itibari ile olan rakamlara göre ise toplam 485 kişi Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından işe yerleştirilmiştir.

Yıllara göre kişisel durumlar incelendiğinde kayıtlı işsiz sayısında 2007-2012 yılları arasında oldukça yüksek bir artış olduğu hemen göze çarpmaktadır. Bu rakam 2007 yılında 1.878 kişi iken sırasıyla; 2008’de 2.632, 2009’da 4.858, 2010’da 4.645, 2011’de 10.975 kişi’ye yükselmiş; Haziran ayı 2012 verilerine göre ise yaklaşık 4.000 kişilik bir artışla 14.090 kişiye ulaşmıştır. Bu tarihler içersinde işe yerleştirilenlerin toplam sayısı ise 2.973 kişi olmuştur.

Tablo 1.3.6.19 Yıllara Göre Kişisel Durumlar

		Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
		E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
2007	Sosyal Durum												
	Normal	-	-	-	-	-	-	1.460	127	1.587	1.422	124	1.546
	Özürlü	-	-	-	-	-	-	247	34	281	243	34	277
	Eski Hükümlü	-	-	-	-	-	-	52	-	52	52	-	52
	Genel Toplam	-	-	-	-	-	-	1.759	161	1.920	1.717	158	1.875
2008		Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Sosyal Durum	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
	Normal	194	149	343	-	-	-	1.711	439	2.150	1.634	432	2.066
	Özürlü	13	5	18	1	-	1	424	94	518	417	93	510
	Eski Hükümlü	-	-	-	-	-	-	57	-	57	56	-	56
	Genel Toplam	207	154	361	1	-	1	2.192	533	2.725	2.107	525	2.632
2009		Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Sosyal Durum	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
	Normal	313	162	475	-	-	-	3.166	1.108	4.274	3.040	1.095	4.135
	Özürlü	41	13	54	-	-	-	542	154	696	522	153	675
	Eski Hükümlü	1	-	1	-	-	-	50	-	50	48	-	48
	Genel Toplam	355	175	530	-	-	-	3.758	1.262	5.020	3.610	1.248	4.858

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2007-Aralık/2009-Aralık

Tablo 1.3.6.19 Yıllara Göre Kişisel Durumlar (Devamı)

		Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Sosyal Durum	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
2010	Normal	420	52	472	-	-	-	3.351	921	4.272	3.176	907	4.083
	Özürlü	30	17	47	2	-	2	440	105	545	415	104	519
	Eski Hükümlü	-	-	-	-	-	-	45	-	45	43	-	43
	Genel Toplam	450	69	519	2	-	2	3.836	1.026	4.862	3.634	1.011	4.645
2011		Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Sosyal Durum	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
	Normal	966	105	1.071	2.637	318	2.955	8.875	1.742	10.617	8.414	1.638	10.052
	Özürlü	18	10	28	-	-	-	673	255	928	641	252	893
	Eski Hükümlü	2	-	2	-	-	-	35	-	35	30	-	30
	Genel Toplam	986	115	1.101	2.637	318	2.955	9.583	1.997	11.580	9.085	1.890	10.975
2012		Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
	Sosyal Durum	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
	Normal	183	102	285	11	2	13	11.641	2.518	14.159	10.723	2.307	13.030
	Özürlü	16	18	34	2	-	2	757	333	1.090	705	325	1030
	Eski Hükümlü	-	-	-	-	-	-	39	-	39	30	-	30
	Genel Toplam	199	120	319	13	2	15	12.437	2.851	15.288	11.458	2.632	14.090

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2010-Aralık2012/Haziran

Yaş grupları bazında işgücü istatistikleri incelendiğinde, işe yerleştirmek için Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Başvuru yapanların toplam sayısı 2008 yılında 361 kişidir. Bu sayı 2009'da 530 kişi, 2010'da 519 kişi, 2011'de ise 1.101 kişi olmuştur. Haziran 2012 verilerine göre ise 319 kişi herhangi bir işe yerleştirilmek üzere Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne başvuru yapmıştır.

Tablo 1.3.6.20 Yaş Grupları Bazında İşgücü İstatistikleri

	Yaş Grubu	Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
		E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
2007	15 - 19	-	-	-	-	-	-	60	35	95	59	35	94
	20 - 24	-	-	-	-	-	-	336	52	388	325	51	376
	25 - 29	-	-	-	-	-	-	537	35	572	527	33	560
	30 - 34	-	-	-	-	-	-	399	15	414	388	15	403
	35 - 39	-	-	-	-	-	-	194	8	202	188	8	196
	40 - 44	-	-	-	-	-	-	119	3	122	117	3	120
	45 - 49	-	-	-	-	-	-	113	13	126	112	13	125
	50 - 54	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
	55 - 59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	60 - 64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	65 +	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Genel Toplam	-	-	-	-	-	-	1.759	161	1.920	1.717	158	1.875
2008	15 - 19	24	46	70	-	-	-	110	109	219	108	109	217
	20 - 24	60	55	115	-	-	-	419	154	573	400	151	551
	25 - 29	45	16	61	-	-	-	635	93	728	605	91	696
	30 - 34	29	15	44	-	-	-	409	61	470	392	58	450
	35 - 39	20	17	37	1	-	1	303	45	348	292	45	337
	40 - 44	13	3	16	-	-	-	152	25	177	146	25	171
	45 - 49	12	2	14	-	-	-	130	28	158	130	28	158
	50 - 54	1	-	1	-	-	-	4	1	5	4	1	5
	55 - 59	3	-	3	-	-	-	30	17	47	30	17	47
	60 - 64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	65 +	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Genel Toplam	207	154	361	1	-	1	2.192	533	2.725	2.107	525	2.632
2009	15 - 19	55	34	89	-	-	-	164	255	419	163	255	418
	20 - 24	74	37	111	-	-	-	810	375	1.185	783	374	1.157
	25 - 29	83	29	112	-	-	-	1.072	223	1.295	1.030	216	1.246
	30 - 34	45	17	62	-	-	-	653	121	774	625	119	744
	35 - 39	39	19	58	-	-	-	563	112	675	532	108	640
	40 - 44	29	15	44	-	-	-	222	71	293	213	71	284
	45 - 49	21	12	33	-	-	-	209	67	276	203	67	270
	50 - 54	4	1	5	-	-	-	10	5	15	10	5	15
	55 - 59	5	11	16	-	-	-	55	33	88	51	33	84
	60 - 64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	65 +	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Genel Toplam	355	175	530	-	-	-	3.758	1.262	5.020	3.610	1.248	4.858

Tablo 1.3.6.20 Yaş Grupları Bazında İşgücü İstatistikleri –(Devamı)

	Yaş Grubu	Başvuru			İşe Yerleştirme			Kayıtlı İşgücü			Kayıtlı İşsiz		
		E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
2010	15 - 19	49	5	54	-	-	-	81	155	236	81	155	236
	20 - 24	117	17	134	2	-	2	633	311	944	613	310	923
	25 - 29	98	7	105	-	-	-	1.132	216	1.348	1.064	208	1.272
	30 - 34	66	17	83	-	-	-	808	110	918	765	109	874
	35 - 39	45	8	53	-	-	-	619	96	715	584	92	676
	40 - 44	34	2	36	-	-	-	247	53	300	231	53	284
	45 - 49	35	7	42	-	-	-	249	51	300	234	51	285
	50 - 54	1	-	1	-	-	-	13	8	21	13	8	21
	55 - 59	5	6	11	-	-	-	54	26	80	49	25	74
	60 - 64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	65 +	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Genel Toplam	450	69	519	2	-	2	3.836	1.026	4.862	3.634	1.011	4.645
2011	15 - 19	122	18	140	109	33	142	690	306	996	678	298	976
	20 - 24	208	29	237	347	55	402	1.696	616	2.312	1.620	582	2.202
	25 - 29	162	14	176	543	62	605	2.093	321	2.414	1.955	293	2.248
	30 - 34	163	21	184	564	50	614	1.802	260	2.062	1.686	245	1.931
	35 - 39	113	15	128	431	52	483	1.362	184	1.546	1.288	173	1.461
	40 - 44	77	6	83	244	21	265	701	87	788	659	80	739
	45 - 49	84	6	90	242	27	269	707	74	781	684	71	755
	50 - 54	27	2	29	98	13	111	239	39	278	235	39	274
	55 - 59	22	3	25	41	4	45	184	40	224	174	39	213
	60 - 64	6	1	7	16	1	17	72	44	116	71	44	115
	65 +	2	-	2	2	-	2	37	26	63	35	23	61
	Genel Toplam	986	115	1.101	2.637	318	2.955	9.583	1.997	11.580	9.085	1.890	10.975
2012	15-19	39	27	66	-	-	-	690	311	1.001	676	297	973
	20-24	52	26	78	3	1	4	2.133	818	2.951	1.994	765	2.759
	25-29	22	16	38	2	-	2	2.590	498	3.088	2.325	439	2.764
	30-34	26	18	44	4	1	5	2.535	425	2.960	2.299	381	2.680
	35-39	25	11	36	3	-	3	1.705	294	1.999	1.543	275	1.818
	40-44	12	8	20	-	-	-	1.074	175	1.249	992	154	1146
	45-49	9	4	13	-	-	-	889	114	1.003	851	109	960
	50-54	8	4	12	-	-	-	415	65	480	387	63	450
	55-59	3	2	5	-	-	-	250	65	315	238	63	301
	60-64	2	2	4	1	-	1	91	49	140	91	49	140
	65 +	1	2	3	-	-	-	65	37	102	62	37	99
	Genel Toplam	199	120	319	13	2	15	12.437	2.851	15.288	11.458	2.632	14.090

Kaynak: Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü- 2007-Aralık/2012-Haziran

2. Araştırma Konusu Hakkında Genel ve Teorik Bilgiler

2.1 İşgücü Piyasası Analizi

Bir ülke ekonomisinin en önemli unsurlarından birisi kuşkusuz o ekonominin istihdam yapısıdır. Dar anlamda mevcut işgücünün, geniş anlamda ise ekonomi içindeki üretim faktörlerinin kullanımda olmasını ifade eden *istihdam* kavramı bir ekonominin çözmesi gereken problemlerin temel kaynaklarından da birisidir. Nitekim istihdam bir ayağı ile üretimi artırmanın, bir diğer ayağı ile de yapılan üretime yönelik olarak bir talebin oluşabilmesinin temel dinamiğidir. Tanım olarak basit olmakla birlikte, istihdamın ekonomileri yüz yüze bıraktığı problemler, aslında ne kadar karmaşık bir denge ile yüz yüze kaldığını gösterir niteliktedir. Bir ülke ekonomisinin temel başarı kriterlerinden birisi, o ekonomideki işgücünün istihdam içinde bulunma oranıdır. Zira çalışabilecek nüfusun, yani işgücünün istihdam dışında olması (işsizlik), o ülke ekonomisi için bir refah kaybına işaret ederken, aynı zamanda kimi sosyal problemlerin de temel kaynaklarından birisi olmaktadır.

İstihdamın önemi, ekonomiler üzerinde çalışmalar yapan iktisatçıların, dikkatlerini bu noktaya yönlendirmelerine neden olmuştur. Bu nedenle de, neredeyse üç yüz yıllık bir süreçte istihdam konusunda teoriler geliştirilmiş ve kimi iktisatçılar, temel hedef olan tam istihdama nasıl ulaşılabileceği, bu konuda hangi politikaların izlenmesi gerektiği, eksik istihdamın (işsizlik) türleri, nedenleri ve etkileri konusunda teoriler geliştirerek düşünceler ileri sürmüşlerdir. Bu teorik yaklaşımlardaki ana noktayı, tıpkı mal ve hizmetler piyasasında olduğu gibi, işgücü piyasasındaki arz ve talebin özellikleri ile bu ikisinin dengeye gelme süreci ve bu sürecin önündeki engellerin neler olduğu oluşturmuştur.

1700'lü yıllardan bugüne değin geliştirilen yüzlerce teorinin temel amacının, bir ekonomideki işgücünün tamamına yakınının üretim faaliyeti içine nasıl dâhil edilebileceğinin politik yöntemlerini geliştirmek olduğu şeklinde ifade edilebilir. İşgücünün istihdam dışında bulunması işsizlik olarak nitelenmiş, işsizlik ise nedenlerine göre değişik isimler altında tarif ve tasnif edilmiştir. İradî işsizlik, gayri iradî işsizlik, teknolojik işsizlik, yapısal işsizlik ve friksiyonel işsizlik bunlardan bazılarıdır.

İşsizliğin, başka bir deyişle istihdamın teorik analizinin yüzlerce yıl süren teorik macerasında geliştirilen teoriler çeşitlidir. Örneğin klasik iktisatçılar mevcut işgücünün, piyasa güçleri tarafından istihdam içine çekileceğini, işsizliğin ancak iradî (gönüllü) olabileceğini

iddia etmişlerdir. Neo-klasik iktisatçılar bu yorumu sürdürmüş ve aynı yorumu matematikselleştirerek ispatlanabilir bir hale getirmişlerdir. Keynes, piyasaların kendi haline terk edilmesi halinde işsizliğin kaçınılmaz olduğunu, bu nedenle de piyasalara devlet tarafından bir dışsal müdahale olmaksızın işsizliğin bertaraf edilemeyeceğini ileri sürmüştür. Klasik iktisattan kopuşu temsil eden Marks'a göre ise işsizlik, yani eksik istihdam durumu, kapitalist istemin işleyişinin ortaya çıkardığı ve kaçınılması mümkün olmayan bir sonuçtur. Bu problemi kapitalist sistem içinde kalarak çözmek hiçbir zaman mümkün olmayacaktır.

Ana hatları ile ifade edilen bu yaklaşımlar, 1970'li yıllara gelindiğinde daha da çeşitlenmiş ve matematiksel ve ekonometrik modellerde işgücünün istihdam edilebilme problemi üzerinde çalışmalar yürütülmüştür. Daha önceki genel ideolojik yaklaşımların yerini daha yerel ve mikro çalışmalar alırken, işgücünün verimi, kalifikasyonu, üretime katkısı, çıktıdan alacağı pay gibi noktalar tartışılarak dikkatler kaba işgücünden beşeri sermayeye doğru kayış göstermiştir. Artık bu tarihlerden itibaren işgücü kavramı bir tür kas gücü değerlendirmesinden çıkarılarak üretime katılan sermayenin en önemli parçalarından birisi olarak değerlendirilerek onun kalifikasyonuna yönelmiştir.

Bütün çabalara ve teorik çalışmalara rağmen, 2000'li yıllara kadar işgücü piyasasının en temel problemlerinden birisi olan işsizliğe tam olarak çözüm bulunduğunu söylemek son derece güçtür. Nitekim işsizlik halen, dünyadaki bütün ülke ekonomilerinde en önemli problem olarak varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Problemin devam etmesi ve dünya ekonomisinde ortaya çıkan AB benzeri ekonomik birliklerin buna çözüm arama gayretleri ise gözleri daha kapsamlı analizlere çevirerek, çalışmaların işgücü piyasasındaki bazı uyumsuzlukların ortadan kaldırılmasına yönelmiştir. Bu bağlamda da *işgücü piyasası istihdam analizi* önem kazanmaya başlamıştır.

İşgücü piyasası istihdam analizi en basit biçimde, ülke ekonomisinin genelinde ve iller bazında işgücünü analiz ederek ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu işgücü miktarını ve niteliğini tespit edebilmek olarak tanımlanabilir. Bu amaç doğrultusunda ülke içindeki işgücü talebi ve işgücü arzı arasında var olan kronik uyumsuzluğun giderilmesi ve böylece ortaya çıkan işsizliğin ortadan kaldırılarak kaynak israfının da önlenmesi amaçlanmaktadır. İşgücü piyasası istihdam analizi mevcut işgücü talebini saptayarak, ülke kaynaklarını bu talebe cevap verecek biçimde bir işgücü yetiştirebilmeyi sağlayacak şekilde kullanmayı hedeflemektedir. Böylece, işgücü talebi ile arzı arasında uyum sağlanarak gerekli olmayan beşeri sermaye yatırımlarının israf edilmesi ve sonrasında ortaya çıkacak olan işsizlik de önlenmiş olacaktır.

Bunu başarabilmek için söz konusu analizde ülke ekonomisindeki işletmelerin işgücü taleplerini ve bu talep miktarının beceri setinin ne olduğunu saptamak ilk aşama olarak belirlenmektedir. İkinci aşama olarak işgücü arzı, miktar ve beceri seti olarak tespit edilmekte ve talep ile arz arasındaki sayısal ve niteliksel uyumsuzlukların giderilmesi için işgücü arzı sayı ve beceri itibarıyla dönüştürülmektedir. Sonuç itibarıyla de dönüşümü gerçekleştirecek politikalar ortaya konulmaktadır. Böylece bölgesel farklılıklar, işgücü piyasasındaki uyumsuzluklar, nitelik eksiklikleri ve politik yetersizliklerin neler olduğu önceden görülmekte ve buna yönelik önlemler önceden saptanabilmektedir.

İşgücü piyasası analizi genellikle işgücü talebi ve işgücü arzı olmak üzere iki ayaktan oluşmaktadır. İşgücü talebi, ekonomideki mevcut üretim yapısının istihdam etmeyi arzuladığı işgücü miktarından ve kalitesinden oluşmaktadır. Bunu saptayabilmek için mevcut istihdamın yapısını, bu yapı içinde işgücü talebinin gelişim seyrini, talep edilen işgücünün hangi beceri düzeylerinde talep edildiği ve beceri uyumsuzluğunun nedenleri de tespit edilmektedir. İşgücü arzı analizinde ise nüfus dinamikleri, eğitim sektörü çalışan, işsiz ve öğrenci profilleri ayrı ayrı analiz edilerek talep yapısı ile karşılaştırılmaktadır. Son günlerde Türkiye’de iller bazında işgücü piyasası sektörel analizleri yapılmakta ve ilgili kuruluşların da katılımı ile yapılan bu analizler yayınlanmaktadır. Analizler genellikle mevcut verilerin değerlendirilmesi ya da anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

3. Araştırma Tasarımı

3.1 Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Araştırmanın genel amacı, Ağrı Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR) İl Müdürlüğü ile İl Milli Eğitim Müdürlükleri'nin temsilcilerinden oluşan “İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu”na veri sağlamak olup işgücü piyasasını arz ve talep yönünden detaylı bir şekilde incelemektir. Bu amaç doğrultusunda gerçekleştirilen araştırmamızın kapsamını aşağıdaki özel amaçlar oluşturmaktadır.

- İldeki işyerlerinin tipoloji ve faaliyet bilgilerinin belirlenmesi
- Mevcut istihdam durumlarının belirlenmesi
- Eleman ihtiyacı bulunan mesleklere ilişkin niteliksel ve niceliksel bilgilerin derlenmesi
- Eleman temininde güçlük çekilen mesleklere ilişkin niteliksel ve niceliksel bilgilerin derlenmesi
- Son 12 ay içerisinde işyerinde gerçekleşen işe giriş ve çıkış bilgilerinin belirlenmesi
- 12 ay sonrasında çalışan sayısında önemli değişiklik olacağı düşünülen mesleklere ilişkin bilgilerin belirlenmesi
- İşyeri faaliyetlerine ve karşılaştığı sorunlara ilişkin tanımlayıcı bilgilerin derlenmesi
- İşsiz profili ve beklentilerine ilişkin bilgilerin derlenmesidir.

3.2 Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri

Araştırmada işyerleri ve işverenlere ilişkin bilgiler, kantitatif araştırma yönteminin, bilgisayar destekli yüz yüze görüşmeli anket tekniği (CAPI) yardımıyla derlenmiştir. İlin Türkiye Ekonomisindeki yeri ve işgücü piyasasının genel görünümüne ilişkin bilgiler ise masa başı araştırma yöntemiyle derlenmiştir. İşsiz profili ve beklentilerine ilişkin bilgiler, kantitatif araştırma yönteminin dağıt-topla anket tekniğiyle gerçekleştirilmiştir.

3.2.1 Araştırmanın Örneklemi

İşyerlerine ilişkin gerçekleştirilen kantitatif araştırmada anakütleyi, Ağrı İlinde Gelir İdaresi Başkanlığına kayıtlı yaklaşık 7.700 işyerinin tamamı oluşturmaktadır. Tasarlanacak örneklemden hareketle anakütle hakkında bir genelleme yapabilmek için örneklemin anakütleyi temel özellikleri (karakteristikleri) ile temsil etmesi, yansıtması gereklidir. Bu amaçla ilin işgücü dinamikleride göz önünde bulundurularak araştırmada tabakalı örnekleme tekniği tercih edilmiştir. İl küçük sanayi siteleri ve il merkezi ve ilçe merkezlerinde bulunan tüm işyerleri olarak iki tabakaya ayrılmıştır. Tabakalı örnekleme tekniğinde örneklem hacminin belirlenmesinde özel olarak cochran tarafından önerilmiş yandaki formül kullanılmıştır. $[z^2 p(1-p)/d^2] / [1+(1/N) z^2 p(1-p)/ d^2]$ formüle göre %95 Güven düzeyinde +/- %3 örnekleme hatası, $p=q=0,5$ oranında sonuç alabilmek için 937 işyeri ile görüşülmesi yeterli görülmüş olup tasarımdan ve cevap vermeyen kaynaklanabilecek hataları ortadan kaldırabilmek için 1.189 işyeri örneklemini oluşturmuştur.

İşsiz bireylere yönelik gerçekleştirilen kantitatif araştırmada örnekleme, Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Mayıs ve Haziran aylarında gelen ve işsizlik bilgi formunu dolduran 133 işsiz birey oluşturmuştur.

3.3 Verilerin Kodlanmasına İlişkin Tanım ve Açıklamalar

Ekonomik Faaliyetler: Araştırmada tüm işyerlerine ilişkin ekonomik faaliyetler, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE Rev.2)'e göre dört rakamlı kodlanmış ve bu rapor kapsamında sonuçlar 18 ana grup (kısım) düzeyinde sunulmuştur.

Tablo 3.3.1 Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflanması (NACE Rev.2)

Sektör	Kısım	Tanım
Tarım	A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
	B	Madencilik ve taşocaklığı
	C	İmalat
Sanayi	D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
	E	Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
	F	İnşaat
	G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
Hizmet	H	Ulaştırma ve depolama
	I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
	J	Bilgi ve iletişim
	K	Finans ve sigorta faaliyetleri
	L	Gayrimenkul faaliyetleri
	M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
	N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
	O	Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik
	P	Eğitim
	R	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
	S	Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor
	T	Diğer hizmet faaliyetleri
	U	Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri, hane halkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak yapılmamış ayırım kullanılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri
	V	Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri

Meslek: Tüm meslekler Uluslararası Standart Meslek Sınıflanması (ISCO - 08), uygun olarak dört rakamlı kodlanmış olup sonuçlar bu rapor kapsamında belirtilen 9 ana grup düzeyinde verilmektedir.

Tablo 3.3.2 Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması ISCO, 88

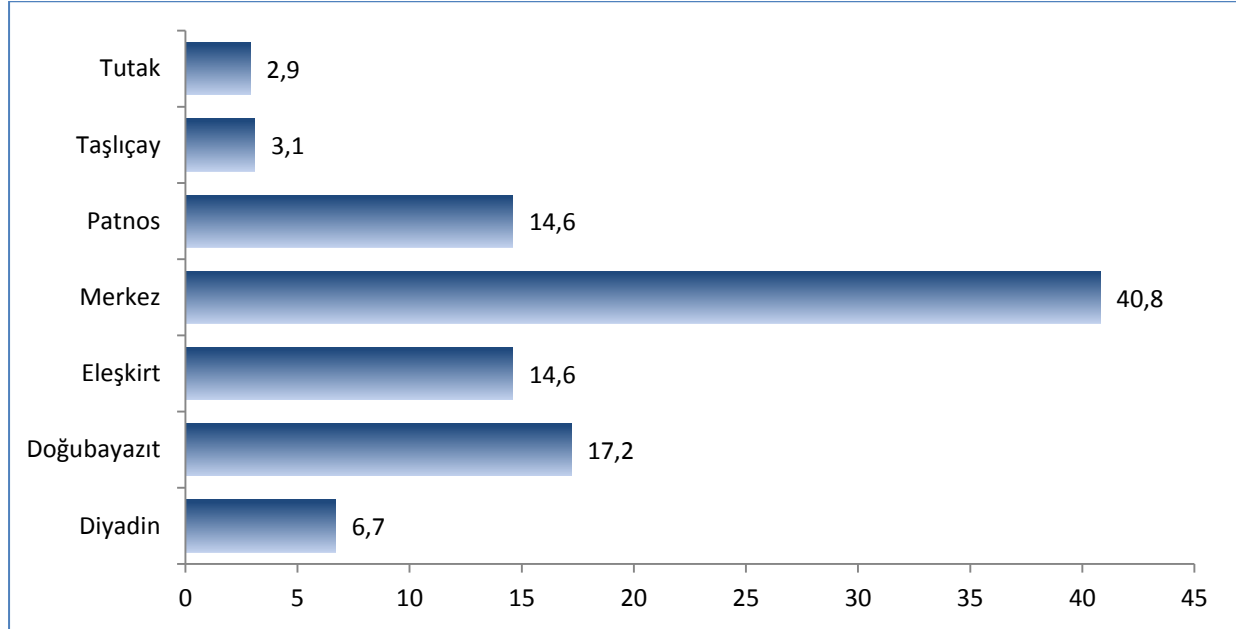
Kısım	Tanım
1	Yöneticiler
2	Profesyonel meslek mensupları
3	Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları
4	Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar
5	Hizmet ve satış elemanları
6	Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları
7	Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar
8	Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar
9	Nitelik gerektirmeyen meslekler

4. Araştırma Bulguları

4.1 İşveren Araştırması Bulguları

4.1.1 İlçelere Göre İşyerleri Dağılımı

Grafik 4.1.1.1 İlçelere Göre İşyerleri Dağılımı

Tablo 4.1.1.1 İlçelere Göre İşyerleri Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Diyadin	80	6,7
Doğubayazıt	205	17,2
Eleşkirt	174	14,6
Merkez	485	40,8
Patnos	173	14,6
Taşlıçay	37	3,1
Tutak	35	2,9
Toplam	1.189	100

Örneklemin %40,8'ini Merkezde bulunan işyerleri, %17,2'sini Doğubayazıtta bulunan işyerleri, %14,6'sını Eleşkirtte bulunan işyerleri ve sırası ile diğer ilçelerinde bulunan işyerleri oluşturmuştur.

4.1.2 Gösterdiği Tüm Ekonomik Faaliyetler Bazında İşyerleri Dağılımı

Tablo 4.1.2.1 Gösterdiği Tüm Ekonomik Faaliyetler Bazında İşyerleri Dağılımı

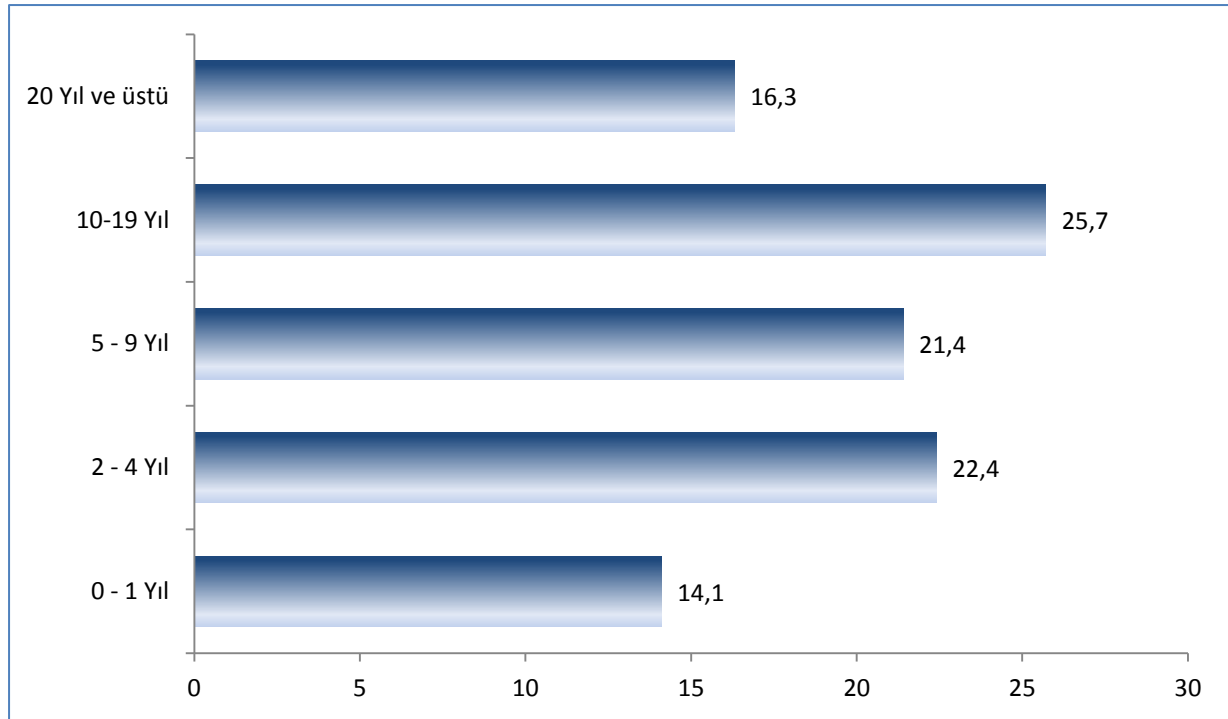
	Sayı	Yüzde
İmalat	513	26,51
Diğer Hizmet Faaliyetleri	393	20,31
Perakende Ticaret (motorlu kara taşıtları ve motorsikletler hariç)	307	15,87
Toptan ticaret	290	14,99
Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyetleri	150	7,75
İnşaat	75	3,88
Motorlu Taşıtlar ve Motorsikletlerin satışı, Bakımı ve Onarımı	62	3,2
Ulaştırma ve Depolama	54	2,79
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	22	1,14
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	21	1,09
Bilgi ve İletişim	15	0,78
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyeti	13	0,67
Gayrimenkul Faaliyetleri	6	0,31
Elektrik, Gaz, Buhar, İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	5	0,26
Madencilik ve Taşocakçılığı	4	0,21
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2	0,1
Eğitim	2	0,1
Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme faaliyetleri	1	0,05
Genel Toplam	1.935	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

Örnekleme bulunan işyerleri, gösterdiği tüm ekonomik faaliyetler bazında incelendiğinde %26,51 'lık oranla imalat, %20,31'lik bir oranla diğer hizmet faaliyetleri, %15,87'lik bir oranla perakende ticaret ve sırası ile diğer ekonomik faaliyetler izlemiştir.

4.1.3 İşyeri Faaliyet Süreleri Dağılımı

Grafik 4.1.3.1 İşyeri Faaliyet Süreleri Dağılımı

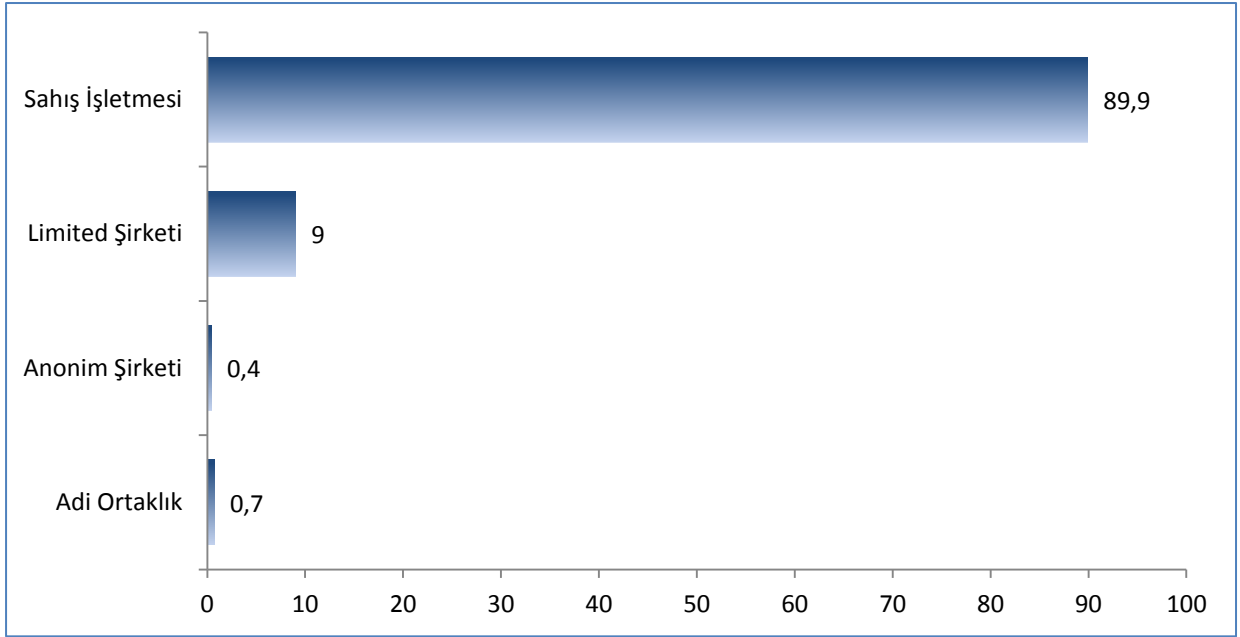
Tablo 4.1.3.1 İşyeri Faaliyet Süreleri Dağılımı

	Sayı	Yüzde
0 - 1 Yıl	168	14,1
2 - 4 Yıl	266	22,4
5 - 9 Yıl	255	21,4
10-19 Yıl	306	25,7
20 Yıl ve üstü	194	16,3
Toplam	1.189	100

Örneklemede bulunan işyerlerinin faaliyet süreleri incelendiğinde en fazla yüzdeyi %25,7'lik bir oranla 10-19 yıldır faaliyet gösteren işyerleri almıştır. 0-1 yıl ve 2-4 yıl'dır faaliyette olan işletmelerin toplam oranı 36,5'dir. Bu açıdan incelendiğinde faaliyette olan işyerlerinin 3'te 1'i yeni kurulmuş işyerlerinden oluşmaktadır.

4.1.4 İşyeri yasal unvanı

Grafik 4.1.4.1 İşyeri yasal unvanı

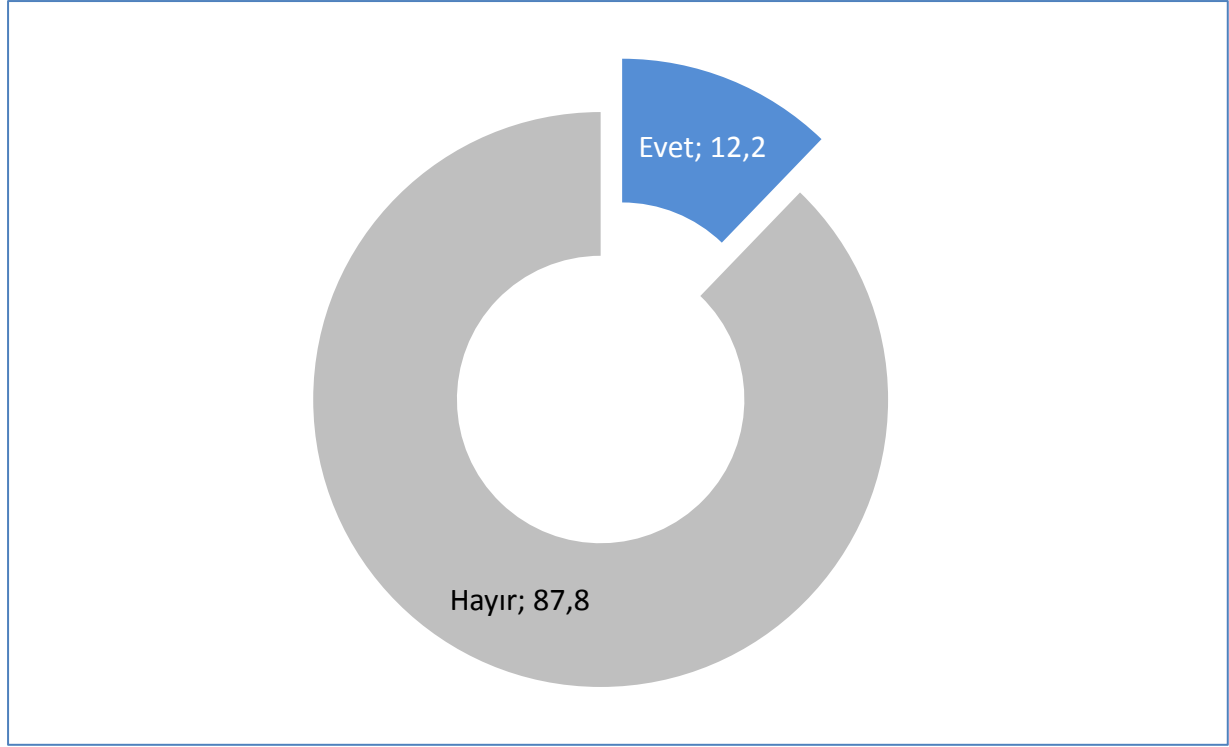
Tablo 4.1.4.1 İşyeri yasal unvanı

	Sayı	Yüzde
Adi Ortaklık	8	0,7
Anonim Şirketi	5	0,4
Limited Şirketi	107	9
Sahiř İşletmesi	1069	89,9
Toplam	1.189	100

Örnekleimde bulunan işyerlerinin yasal ünvanları incelendiğinde %89,9'luk gibi büyük bir oranla şahıs işletmeleri almıştır. Sırasıyla %9'luk bir oranla limited şirket, %0,7'lik oranla adi ortaklık ve %0,4'lük bir oranla anonim şirket almıştır.

4.1.5 İşyerinde Mevsimlik Çalışılıyor mu?

Grafik 4.1.5.1 İşyerinde Mevsimlik Çalışma Durumu

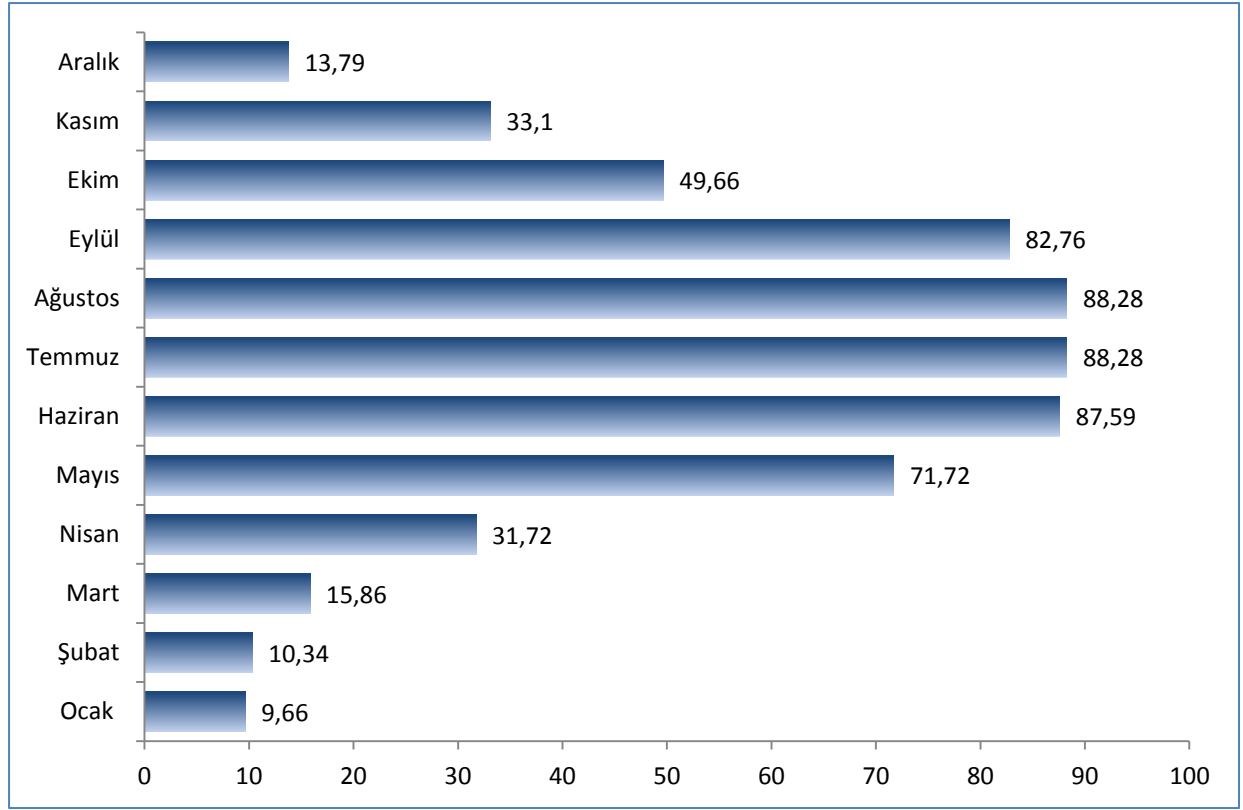
Tablo 4.1.5.1 İşyerinde Mevsimlik Çalışma Durumu

	Sayı	Yüzde
Evet(Mevsimlik çalışıyor)	145	12,2
Hayır(Mevsimlik çalışmıyor)	1.044	87,8
Toplam	1.189	100

Araştırmaya katılan işyerlerine, işyerinizde mevsimlik çalışılıyor mu? Sorusu sorulduğunda %87,8’lik bir oranla hayır cevabı alınmış ve %12,2’lik bir oranla ise evet cevabı alınmıştır.

4.1.6 Mevsimlik Çalışılan Ayları Belirtir misiniz?

Grafik 4.1.6.1 Mevsimlik Çalışılan Aylar

Tablo 4.1.6.1 Mevsimlik Çalışılan Aylar

	Sayı	Yüzde
Ocak	14	9,66
Şubat	15	10,34
Mart	23	15,86
Nisan	46	31,72
Mayıs	104	71,72
Haziran	127	87,59
Temmuz	128	88,28
Ağustos	128	88,28
Eylül	120	82,76
Ekim	72	49,66
Kasım	48	33,10
Aralık	20	13,79

İşyerleri içerisinde, mevsimlik çalışıldığını belirten 145 işyerine mevsimlik çalışılan ayları belirtmeleri istendiğinde, en fazla yüzdeyi %88,28’lik bir oranla Temmuz ve Ağustos ayları almıştır.

4.1.7 İşyerinizin Ana Faaliyetini Açıkça Belirtir misiniz?

Tablo 4.1.7.1 İşyeri Ana Faaliyeti

	Sayı	Yüzde
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	405	34,1
İmalat	302	25,4
Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri	134	11,3
Diğer hizmet faaliyetleri	130	10,9
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	89	7,5
İnşaat	51	4,3
Ulaştırma ve depolama	47	4
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	16	1,3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10	0,8
Eğitim	2	0,2
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	0,1
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	1	0,1
Toplam	1.189	100

Araştırmaya katılan işyerlerinde ana faaliyet alanını açıkça belirtmesi istenmiş ve verilen cevaplar Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE Rev.2)’e göre dört rakamlı kodlanmış ve 100’e yakın ana faaliyet listelenmiştir. Daha sonra sonuçlar yukarıdaki tabloda olduğu gibi 18 ana grup (kısım) düzeyinde sunulmuştur. Araştırmaya katılan işyerlerinin ana faaliyeti incelendiğinde en fazla yüzdeyi, 34,1’lik bir oranla “Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı” ana faaliyeti almıştır.

Tablo 4.1.7.1.1 – Üç Ana Sektör Bazında İş Yeri Ana Faaliyeti

	Sayı	Yüzde
Hizmet	747	62,8
Sanayi	353	29,7
Tarım	89	7,5
Toplam	1.189	100

Verilen cevaplar 3 ana sektör bazında sunulduğunda ise %62,8’lik bir oranla Hizmet sektörü en fazla yüzdeyi almıştır.

4.1.8 İşyerinde Çalışan Mevcut Personeli Fiilen Yaptıkları İşlere Göre Sıralayıp Sayısını Belirtir misiniz?

Tablo 4.1.8.1 İş Yerinde Çalışan Mevcut Personelin Fiilen Yaptıkları İşlere Göre Sınıflandırılması

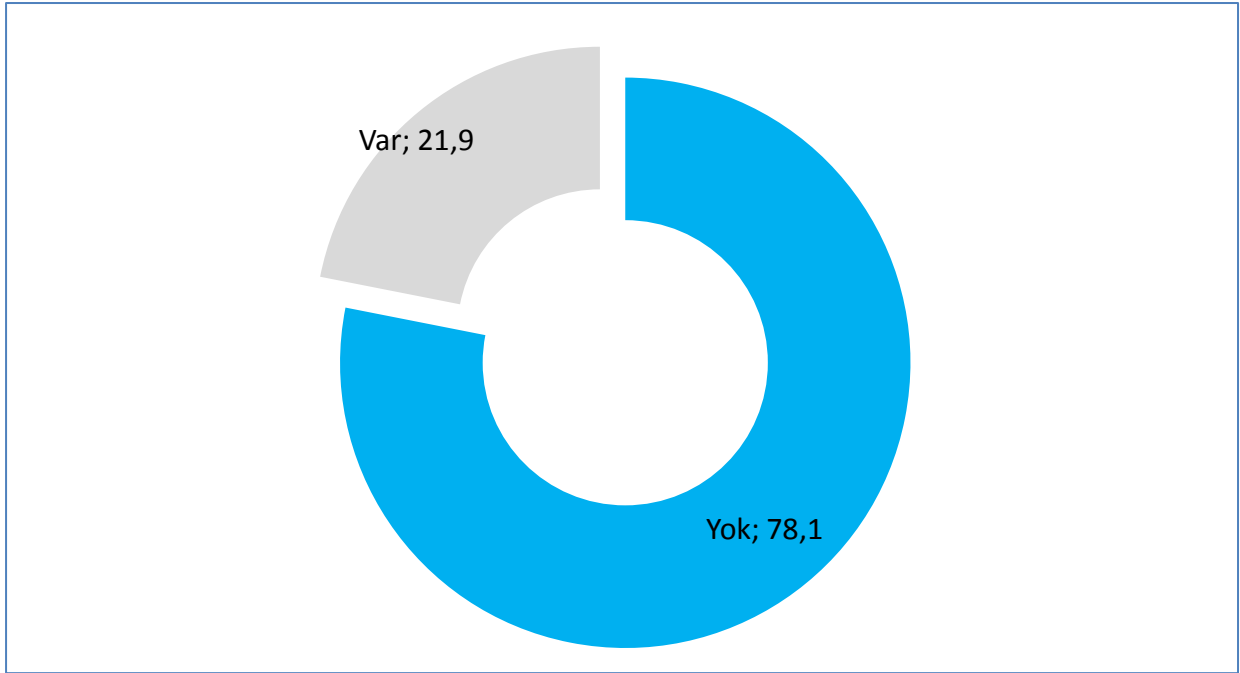
	Sayı	Yüzde	Erkek Sayısı	Kadın Sayısı
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	575	43,2	1130	31
Hizmet ve satış elemanları	254	19	1151	87
Nitelik gerektirmeyen meslekler	215	16,1	356	12
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	98	7,3	297	33
Yöneticiler	79	5,9	79	1
Profesyonel meslek mensupları	43	3,2	64	2
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	30	2,2	47	8
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	27	2	48	2
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	10	0,75	13	-
Toplam	1.331	100	3.185	176

Birden fazla cevap alınmıştır.

Araştırmaya katılan işyerlerinde, çalışanların meslekleri incelendiğinde sanatkar ve ilgili işlerde çalışan meslek kategorisi %43,2'lik bir oranla en fazla yüzdeyi almış olup bu meslek grubunda 1.130 erkek ve 31 kadın çalışmaktadır. Hizmet ve satış elemanları meslek grubu ise %19'luk bir oranla ikinci sırayı almıştır. Bu meslek grubunda çalışan 1.151 erkek ve 87 kadın bulunmaktadır. İşyerlerinde toplamda 3.185 erkek ve 176 kadının çalıştığı belirlenmiştir.

4.1.9 Eleman Temininde Güçlük Çektiğiniz Meslek Var mı?

Grafik 4.1.9.1 Eleman temininde güçlük çekilen meslek olup olmama durumu

Tablo 4.1.9.1 Eleman temininde güçlük çekilen meslek olup olmama durumu

	Sayı	Yüzde
Eleman Temininde güçlük çektiğimiz meslek yok	929	78,1
Eleman Temininde güçlük çektiğimiz meslek var	260	21,9
Toplam	1.189	100

Araştırmaya katılan işyerlerine, eleman temininde güçlük çektikleri meslek olup olmadığı sorulduğunda %78,1'lik bir oranla eleman temininde güçlük çektikleri bir mesleğin olmadığı cevabı alınmıştır.

4.1.10 Geçen 12 Aylık Sürede (2011 Yılı İçerisinde) Eleman Temininde Güçlük Çektiğiniz Meslekleri ve Bu Mesleklerde Temininde Güçlük Çektiğiniz Eleman Sayısını Belirtiniz?

Tablo 4.1.10.1 İşyerinde Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler

	Sayı	Yüzde	Eleman Sayısı
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	142	45,3	384
Hizmet ve satış elemanları	82	26,1	155
Nitelik gerektirmeyen meslekler	35	11,1	72
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	32	10,2	97
Profesyonel meslek mensupları	10	3,1	18
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	7	2,2	12
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	4	1,2	8
Yöneticiler	1	0,3	3
Toplam	313	100	749

Birden fazla cevap alınmıştır.

Araştırmaya katılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çektikleri meslekleri ve eleman sayıları sorulduğunda en fazla yüzdeyi %45,3'lük bir oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanların oluşturduğu meslek grubu almış olup ihtiyaç duyulan eleman sayısı ise 384 olarak belirlenmiştir. Burada dikkat çeken bir nokta ise nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışabilecek personel ihtiyacının 72 olmasıdır. Toplamda tüm meslek grupları bazında değerlendirildiğinde 749 personele ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir.

4.1.11 Eleman Temininde Güçlük Çekilen Mesleğin İstenilen Eğitim Durumu

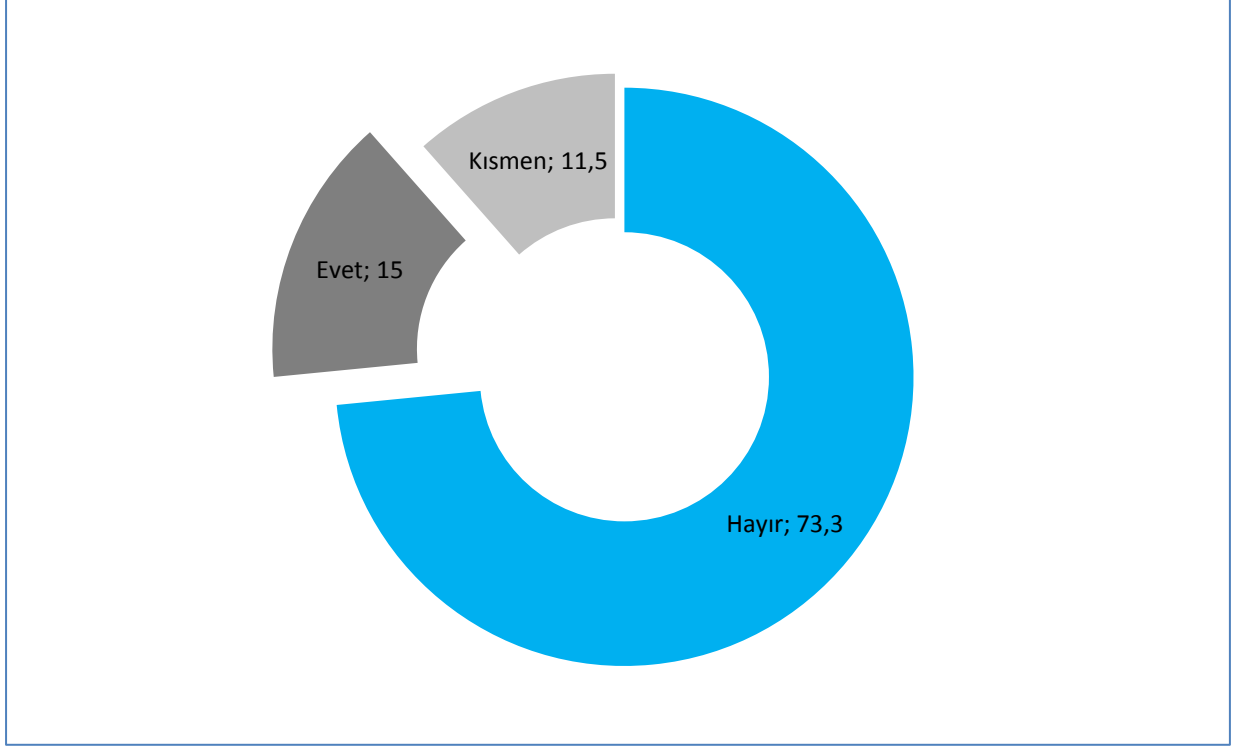
Tablo 4.1.11.1 Eleman Temininde Güçlük Çekilen Mesleğin Eğitim Durumu

	Sayı	Yüzde
Çıraklık Eğitimi	122	46,9
Genel Lise	40	15,3
Meslek Lisesi	35	13,4
Lise Altı	24	9,2
Farketmez	20	7,6
Meslek Yüksekokulu	16	6,1
Lisans	2	0,71
Lisans Üstü	1	0,38
Toplam	260	100

İşyerlerimize temininde güçlük çektiği meslekte isteği eğitim durumu sorulduğunda en fazla yüzdeyi %46,9'luk bir oranla çıraklık eğitimi almıştır.

4.1.12 Temininde Güçlük Çektiğiniz Mesleği Şuan Karşılatabildiniz mi?

Grafik 4.1.12.1 Temininde Güçlük Çekilen Mesleği Karşılama Durumu

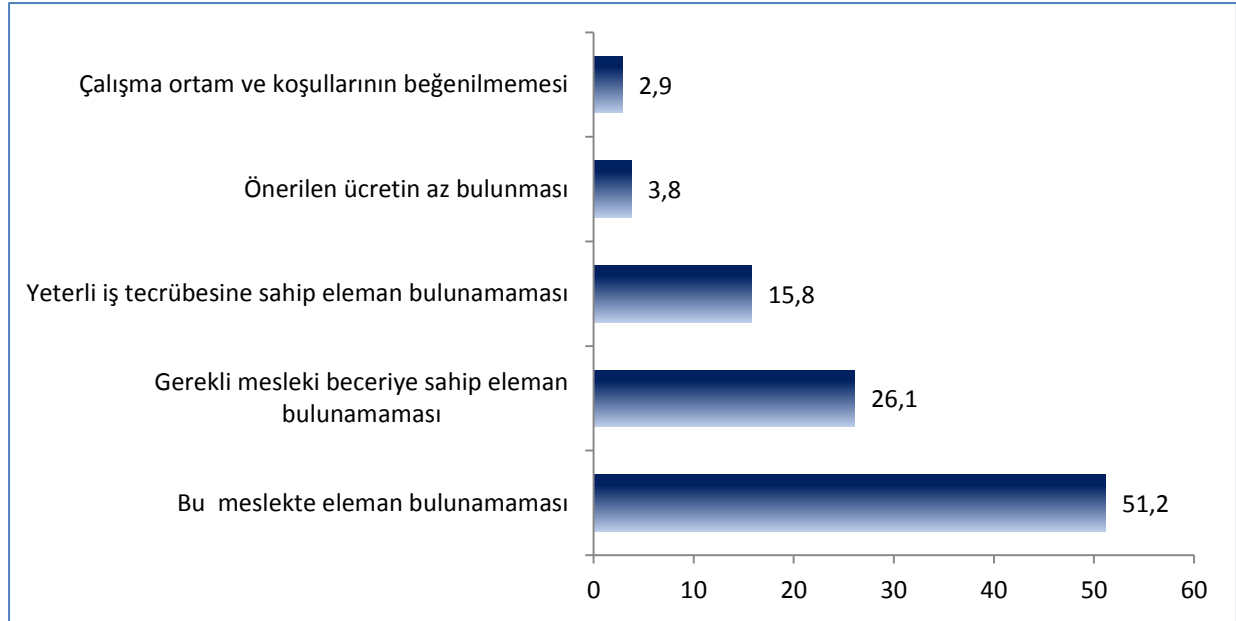
Tablo 4.1.12.1 Temininde Güçlük Çekilen Mesleği Karşılama Durumu

	Sayı	Yüzde
Hayır	190	73,08
Evet	39	15,00
Kısmen	30	11,54
Cevap Yok	1	0,38
Toplam	260	100

Geçen 12 aylık dönemde eleman temininde güçlük çektiği meslek olduğunu belirten 260 bireyin %73'08'i halan temininde güçlük çektiği personelini bulamamıştır.

4.1.13 Bu Mesleğin Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Nedir?

Grafik 4.1.13.1 Mesleğin Temininde Güçlük Çekilme Nedeni

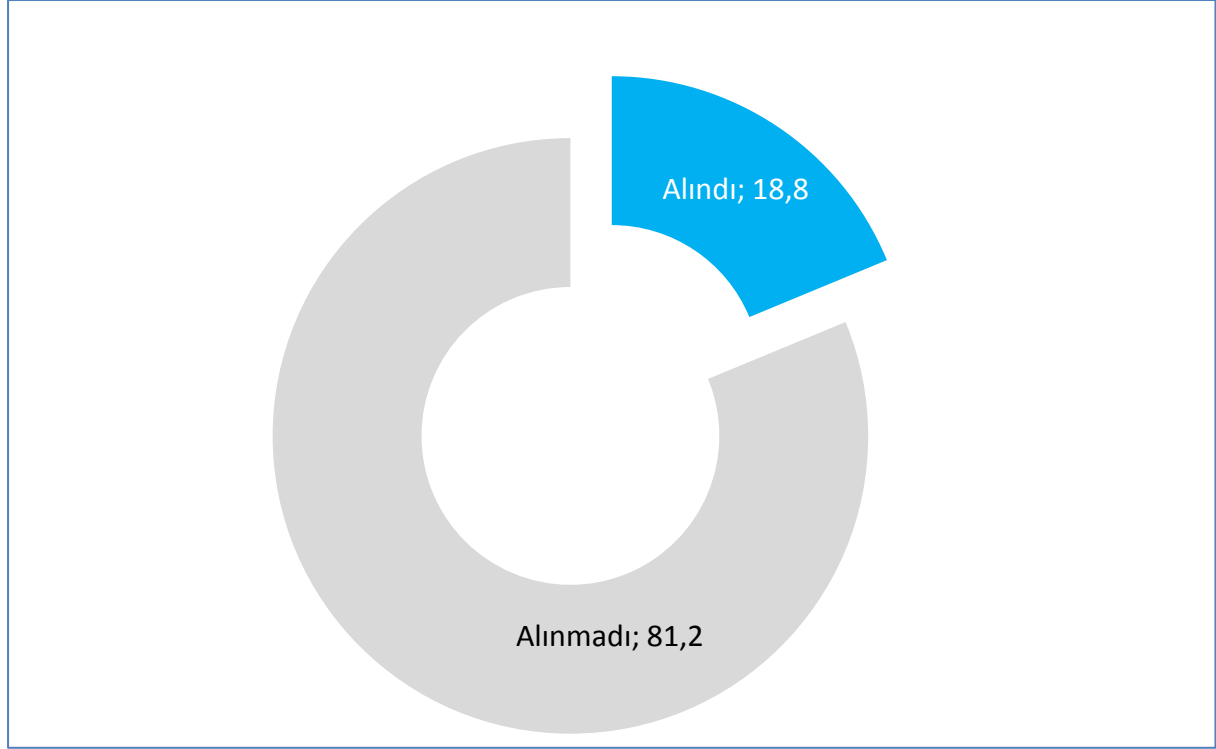
Tablo 4.1.13.1 Mesleğin Temininde Güçlük Çekilme Nedeni

	Sayı	Yüzde
Bu meslekte eleman bulunamaması	159	51,2
Gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması	81	26,1
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	49	15,8
Önerilen ücretin az bulunması	12	3,8
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	9	2,9
Toplam	310	100

Bu mesleğin temininde güçlük çekilmesinin sebepleri sorgulandığında ise en fazla yüzdeyi %51,2'lik bir oranla bu meslekte eleman bulunamaması cevabı almıştır. Sırasıyla takip eden cevaplar incelendiğinde, gerekli mesleki beceri ve iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması cevapları toplamda 31,9'luk bir oran almıştır. Soruya verilen diğer cevaplar incelendiğinde ücret ve çalışma koşullarının eleman temininde güçlük çekilmesinde çok fazla bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir.

4.1.14 Son 12 Ay İçerisinde İşyerinize Eleman Alındı mı?

Grafik 4.1.14.1 Son 12 ay İçerisinde İş Yerine Eleman Alınma Durumu

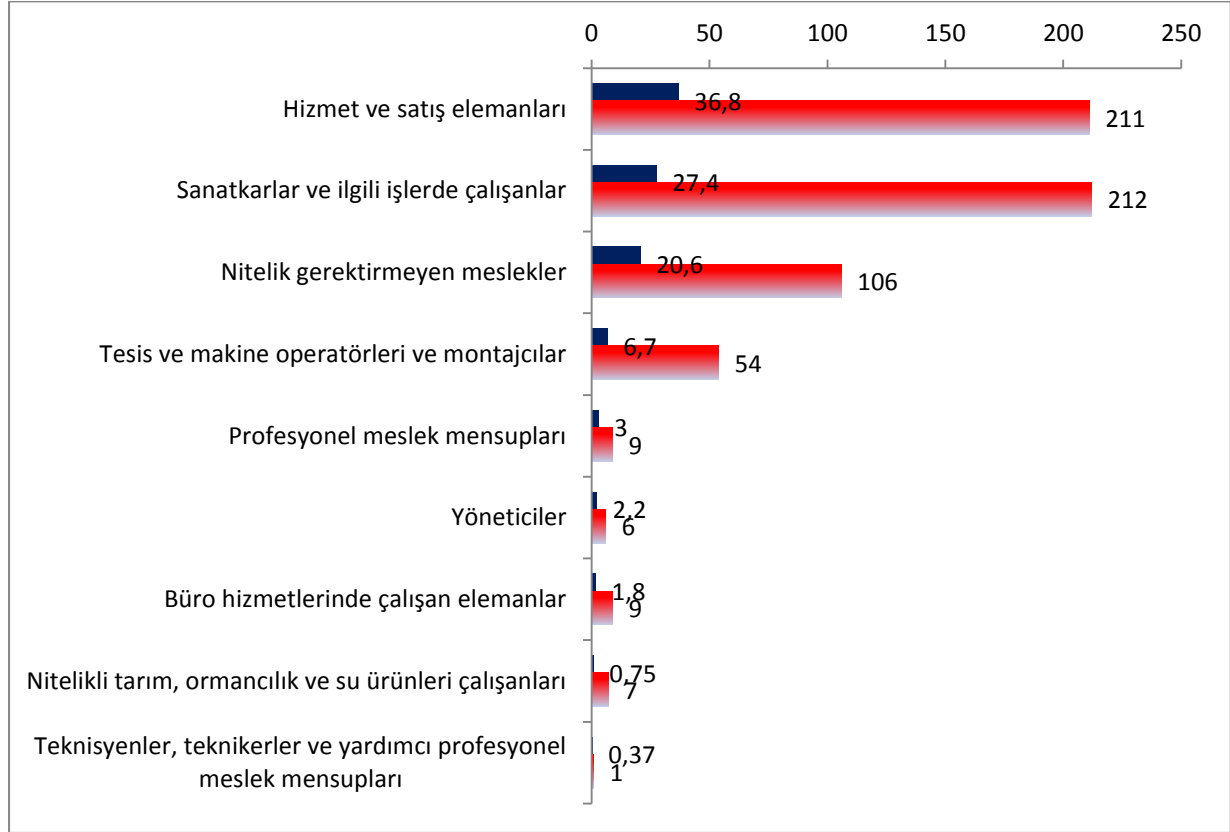
Tablo 4.1.14.1 Son 12 ay İçerisinde İş Yerine Eleman Alınma Durumu

	Sayı	Yüzde
Alındı	223	18,8
Alınmadı	966	81,2
Toplam	1.189	100

İşyerlerine, son 12 ay içerisinde eleman alımı yapıp yapılmadığı sorgulandığında %18,8’lik bir kesim eleman alımı yaptığını belirtmiştir.

4.1.15 Son 12 Ay İçerisinde İşyerinize Eleman Alımı Yapılan Meslekler ve Sayılarını Belirtiniz?

Grafik 4.1.15.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman Alımı Yapılan Meslekler ve Alınan Eleman Sayısı

Tablo 4.1.15.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman Alımı Yapılan Meslekler ve Alınan Eleman Sayısı

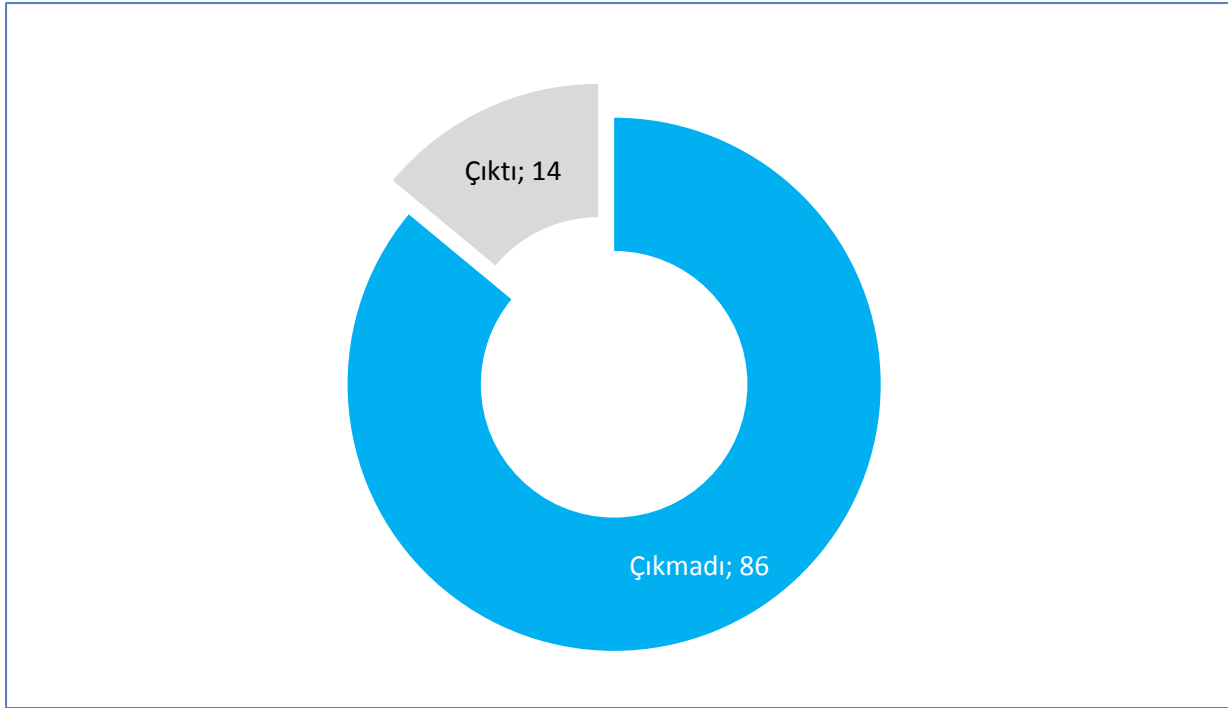
	Sayı	Yüzde	Alınan Eleman Sayısı
Hizmet ve satış elemanları	98	36,8	211
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	73	27,4	212
Nitelik gerektirmeyen meslekler	55	20,6	106
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	18	6,7	54
Profesyonel meslek mensupları	8	3	9
Yöneticiler	6	2,2	6
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	5	1,8	9
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	2	0,75	7
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	1	0,37	1
Toplam	266	100	615

Birden fazla cevap alınmıştır.

Son 12 ay içerisinde eleman alımı yapılan meslekler ve alınan eleman sayıları incelendiğinde hizmet ve satış elemanları meslek grubunun eleman alımı yapılan mesleklerde %36,8’lik bir oranla en fazla yüzdeyi aldığını fakat alınan eleman sayısı bakımından ise 212 eleman sayısı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun aldığı görülmüştür.

4.1.16 Son 12 Ay İçerisinde İşyerinizde Eleman Çıktı/Çıkarıldı mı?

Grafik 4.1.16.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman İş Yerinden Eleman Çıkarılma Durumu

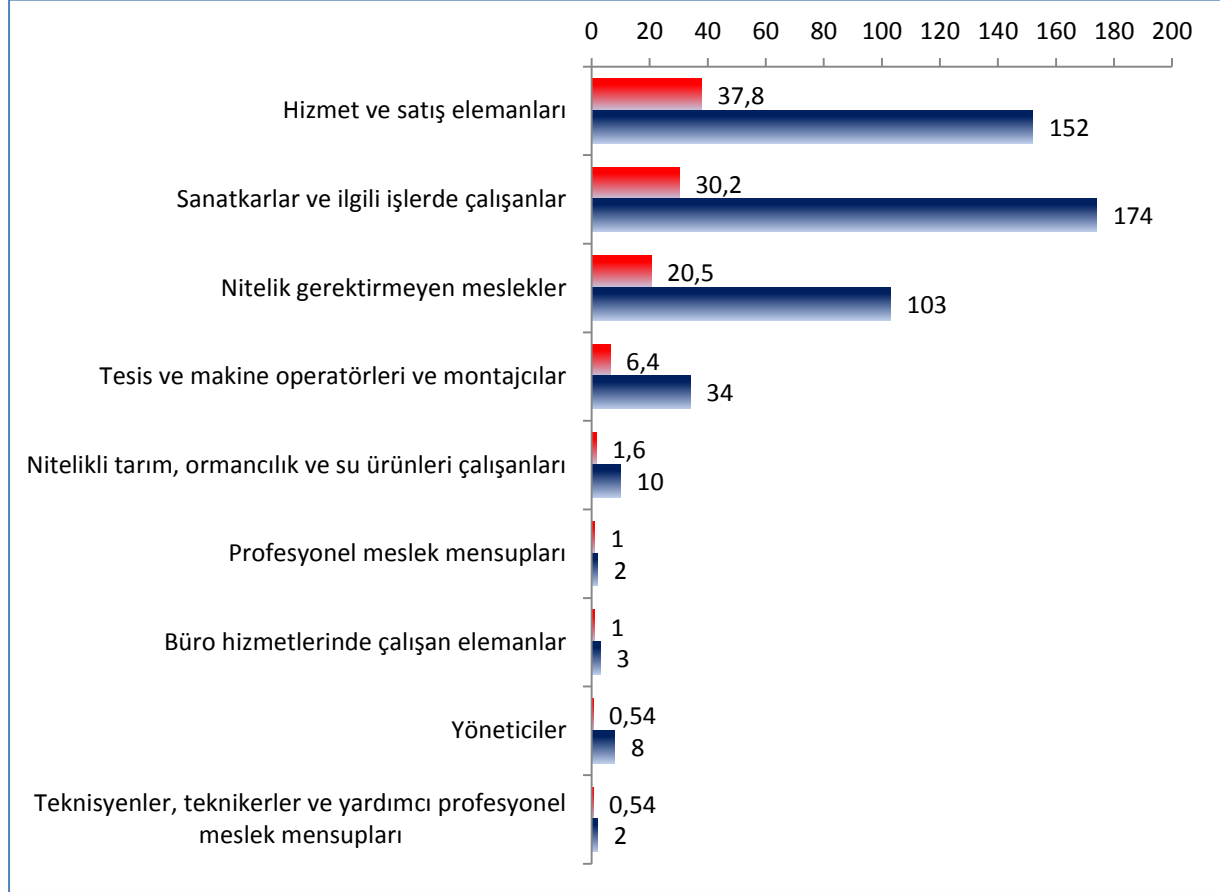
Tablo 4.1.16.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman İş Yerinden Eleman Çıkarılma Durumu

	Sayı	Yüzde
Çıkmadı	1.022	86
Çıktı	167	14
Toplam	1.189	100

Son 12 ay içerisinde işyerlerinden eleman çıkışı yaşanıp yaşanmadığı sorulduğunda %14’lük bir oranla eleman çıkışı olduğu görülmüştür. Önceki sorumuzda eleman alımı yapıldığı cevabı verilen %18,8’lik oranla birlikte değerlendirildiğinde istihdam’da yaklaşık %4’lük bir artış görüldüğü söylenebilir.

4.1.17 Son 12 Ay İçerisinde İşyerinize Eleman Çıkışı Yapılan Meslekler ve Sayılarını Belirtiniz?

Grafik 4.1.17.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman Çıkışı Yapılan Meslekler Ve Çıkan Eleman Sayıları

Tablo 4.1.17.1 Son 12 Ay İçerisinde Eleman Çıkışı Yapılan Meslekler Ve Çıkan Eleman Sayıları

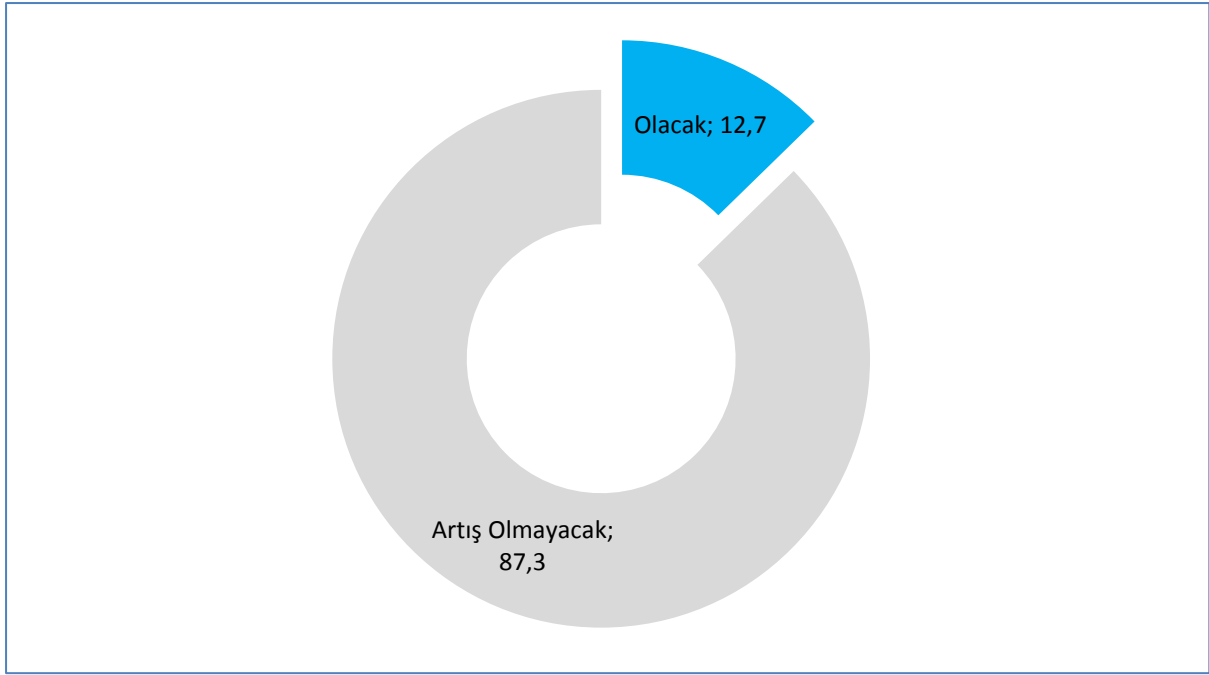
	Sayı	Yüzde	Eleman Sayısı
Hizmet ve satış elemanları	70	37,8	152
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	56	30,2	174
Nitelik gerektirmeyen meslekler	38	20,5	103
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	12	6,4	34
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	3	1,6	10
Profesyonel meslek mensupları	2	1	2
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	2	1	3
Yöneticiler	1	0,54	8
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	1	0,54	2
Toplam	185	100	488

Birden fazla cevap alınmıştır.

Eleman alımı sorgulandığı bölümde olduğu gibi en fazla eleman çıkışı yapılan meslek grubunun hizmet ve satış elemanları grubu olmasına karşın çıkarılan eleman sayısı bakımından sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu 174 kişi en fazla çıkışın yaşandığı meslek grubu olmuştur.

4.1.18 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısında Artış Olacağını Düşünüyor musunuz?

Grafik 4.1.18.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısı Düşüncesi

Tablo 4.1.18.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısı Düşüncesi

	Sayı	Yüzde
Artış Olacak	151	12,7
Artış Olmayacak	1.038	87,3
Toplam	1.189	100

4.1.19 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısında Artış Olacağı Düşünülen Meslekler ve Beklenen Artış Sayıları

Tablo 4.1.19.1 12 Ay Sonrasında Eleman Sayısında Artış Olunacağı Düşünülen Meslekler ve Beklenen Artış Sayıları

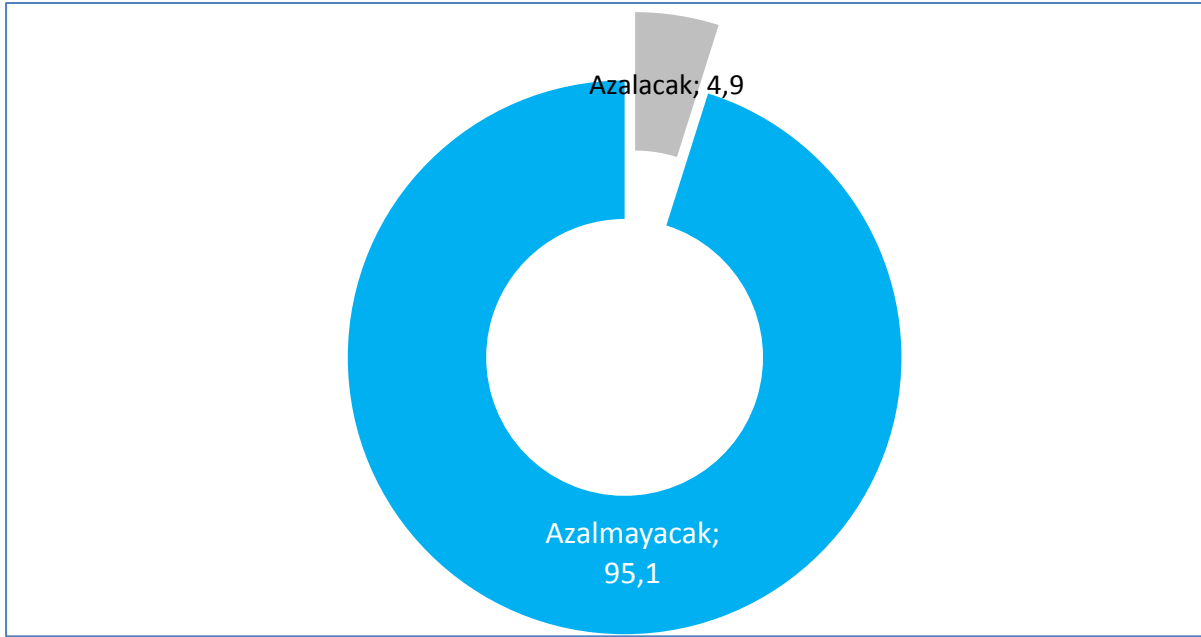
	Sayı	Yüzde	Eleman Sayısı
Hizmet ve satış elemanları	73	35,9	142
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	72	35,4	319
Nitelik gerektirmeyen meslekler	27	13,3	53
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	14	6,8	33
Profesyonel meslek mensupları	5	2,4	15
Yöneticiler	4	1,9	7
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	3	1,4	7
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	3	1,4	7
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	2	0,98	6
Toplam	203	100	589

Birden fazla cevap alınmıştır

Çalışan sayısında artış olacağı düşünülen meslek ve beklenen artışlar incelendiğinde yine meslek bazında en fazla yüzdeyi hizmet ve satış elemanları grubu alırken eleman sayısı bakımından ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar almıştır.

4.1.20 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısında Azalış Olacağını Düşünüyor musunuz?

Grafik 4.1.20.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısında Azalış Olacağını Düşünme Durumu

Tablo 4.1.20.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısında Azalış Olacağını Düşünme Durumu

	Sayı	Yüzde
Azalacak	58	4,9
Azalmayacak	1.131	95,1
Toplam	1.189	100

4.1.21 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısında Azalış Olacağı Düşünülen Meslekler ve Beklenen Azalış Sayıları

Tablo 4.1.21.1 12 Ay Sonrasında Çalışan Sayısında Azalış Olacağı Düşünülen Meslekler ve Beklenen Azalış Sayıları

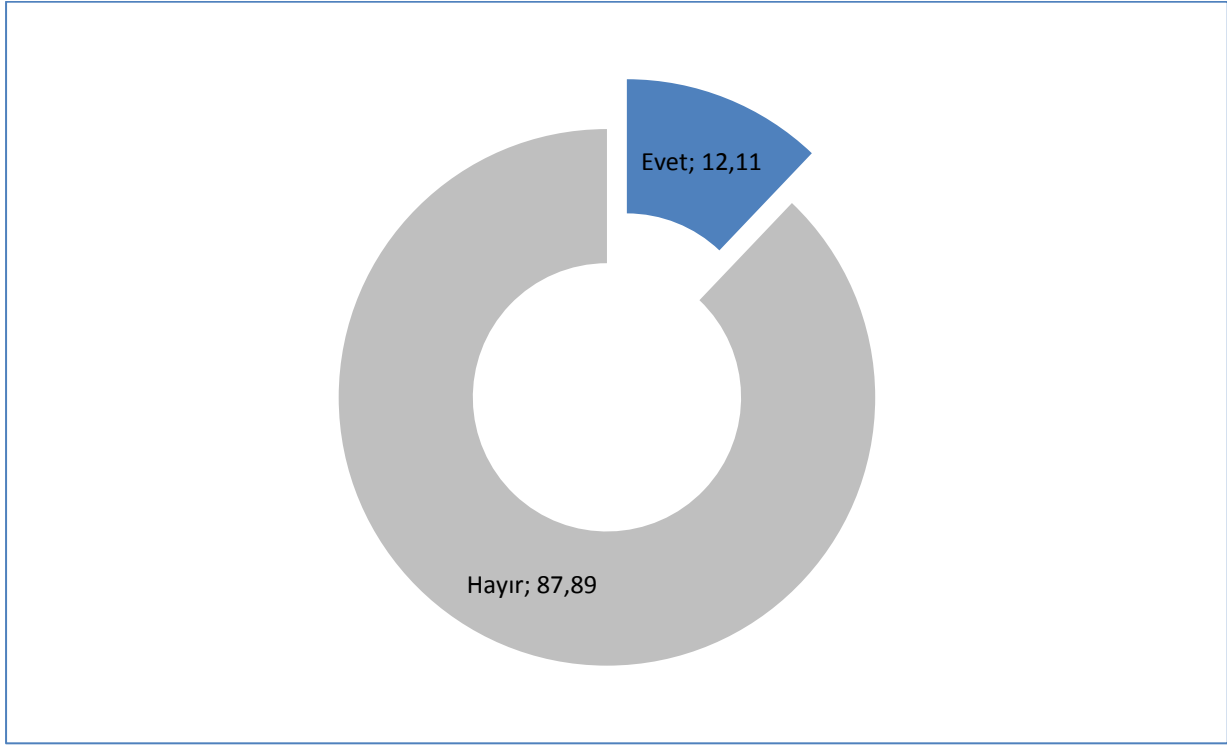
	Sayı	Yüzde	Eleman Sayısı
Hizmet ve satış elemanları	27	40	191
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	27	40	93
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	4	6	13
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	3	4,5	63
Nitelik gerektirmeyen meslekler	3	4,5	93
Yöneticiler	1	1,5	1
Profesyonel meslek mensupları	1	1,5	2
Toplam	66	100	456

Birden fazla cevap alınmıştır

Çalışan sayısında azalış olacağı düşünülen meslek ve beklenen azalış incelendiğinde meslek bazında en fazla yüzdeyi hizmet ve satış elemanları grubu ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubu almıştır.

4.1.22 Serhat Kalkınma Ajansının Çalışmaları Hakkında Bilgi Sahibi misiniz?

Grafik 4.1.22.1 Serhat Kalkınma Ajansı Hakkında Bilinirlik Durumu

Tablo 4.1.22.1 Serhat Kalkınma Ajansı Hakkında Bilinirlik Durumu

	Sayı	Yüzde
Evet(Bilgi sahibi)	144	12,11
Hayır(Bilgi sahibi değil)	1.045	87,89
Toplam	1.189	100

İşyerlerine, Serhat Kalkınma Ajansından bilgi sahibi olup olmadıkları sorulduğunda %12,11'lik bir kısmının bilgi sahibi olduğu, %87,89'luk bir kısmının bilgi sahibi olmadığı cevabı alınmıştır.

4.1.23 Serhat Kalkınma Ajansından beklentiler

Tablo 4.1.23.1 Serhat Kalkınma Ajansından Beklentiler

	Sayı	Yüzde
Daha fazla mali destek	74	23,42
Bölgeye yatırım çekilmesi	66	20,89
Bölgenin kalkınmasını sağlayacak plan ve stratejilerin geliştirilmesi	52	16,46
Bölgenin yurtiçi ve yurtdışında tanıtımı	36	11,39
Diğer	34	10,76
Eğitim faaliyetleri düzenlemesi	17	5,38
Ulusal ve uluslararası kaynaklardan bölgenin daha fazla yararlanmasının sağlanması	16	5,06
Kamu, özel sektör ve STK'lar arasında işbirliğinin sağlanması	11	3,48
Herhangi bir beklentimiz yoktur	10	3,16
Toplam	316	100

Birden fazla cevap alınmıştır

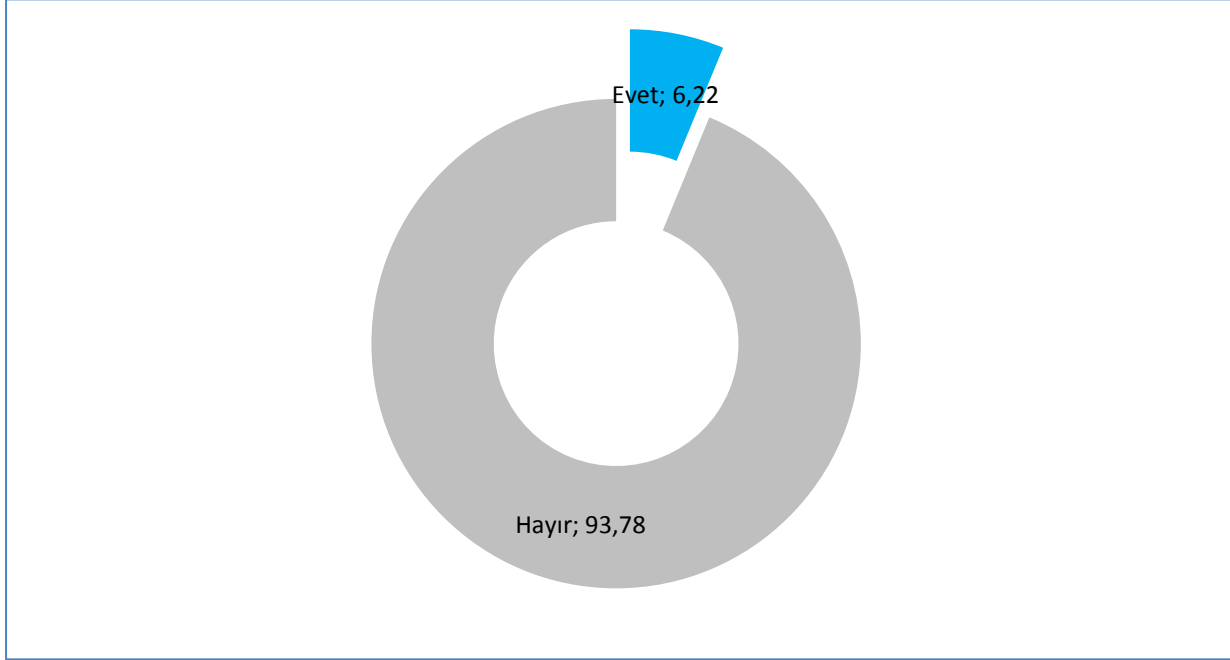
Diğer cevabının dağılımı

	Sayı	Yüzde
Sermaye desteği	9	26,47
Bölgeye genel yatırım	1	2,94
Faizsiz kredi desteği	2	5,88
Vergi indirimi	2	5,88
Teknik destek	2	5,88
Kredi desteği	2	5,88
Hibelerden yararlanmak	2	5,88
Teşvik	1	2,94
Patent için destek	1	2,94
Tanıtım yapılmalı	1	2,94
İş yerini büyütmek için destek	1	2,94
Hammadde sıkıntımızı çözmesi	1	2,94
Yetişmiş eleman çalıştırmaya destek	1	2,94
Hak edenlere hibe vermesini	1	2,94
Üretime destek	1	2,94
Esnafın derdine kulak vermesini	2	5,88
Yer vermelerini	1	2,94
İş sahası yaratabilirler / Yatırım yapabilirler	2	5,88
Yeni kurulan iş yerlerine destek	1	2,94
Toplam	34	100

Serhat Kalkınma Ajansından işyerlerinin beklentileri incelendiğinde, en fazla yüzdeyi 23,42'lik bir oranla daha fazla mali destek almıştır.

4.1.24 Son Bir Yıl İçerisinde SERKA, KOSGEB, İŞKUR, TKDK ve Bakanlıklar Gibi Kurumların Hibe/Destek Programlarından Faydalandınız mı?

Grafik 4.1.24.1 Hibe/Destek Programlarından Yararlanma Durumu

Tablo 4.1.24.1 Hibe/Destek Programlarından Yararlanma Durumu

	Sayı	Yüzde
Evet (Faydalandım)	74	6,22
Hayır (Faydalanmadım)	1.115	93,78
Genel Toplam	1.189	100

İşyerlerinin çeşitli kurum ve kuruluşların hibe/destek programlarından yararlanma durumlarına bakıldığında, %6,22'lik bir kısmının hibe/destek programlarından yararlandığını görüyoruz.

4.1.25 Hangi Kurumlardan Yararlandınız?

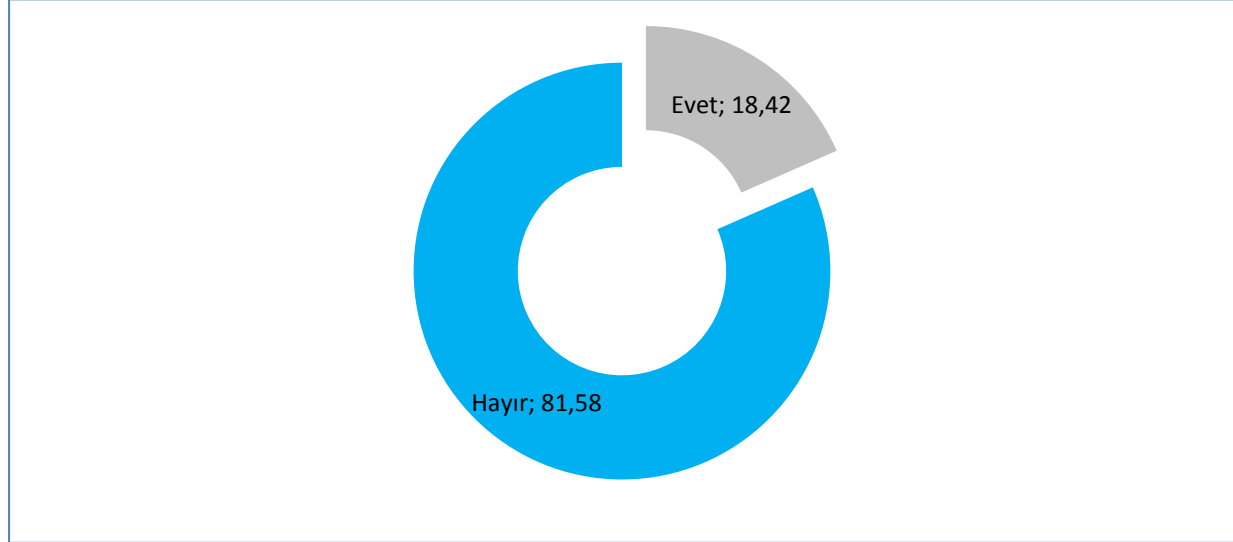
Tablo 4.1.25.1 Son bir yıl içerisinde hibe/destek programlarından yararlanan kurumlar

	Sayı	Yüzde
KOSGEB	42	56,76
Serhat Kalkınma Ajansı	21	28,38
İşkur	7	9,46
Esnaf ve Sanaatkarlar Kredi Kefalet Kooperatifi	3	4,05
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı	1	1,35
Toplam	74	100

Hibe ve destek programlarından yararlanan kurumların başında sırasıyla Kosgep, Serka ve İşkur gelmektedir.

4.1.26 İşyerinizde Faaliyetin Durduğu Aylar Oluyor mu?

Grafik 4.1.26.1 İş yerinde faaliyetin durduğu ayların olup olmama durumu

Tablo 4.1.26.1 İş yerinde faaliyetin durduğu ayların olup olmama durumu

	Sayı	Yüzde
Evet	219	18,42
Hayır	970	81,58
Toplam	1.189	100,00

4.1.27 İşyerinde Faaliyetin Durduğu Aylar

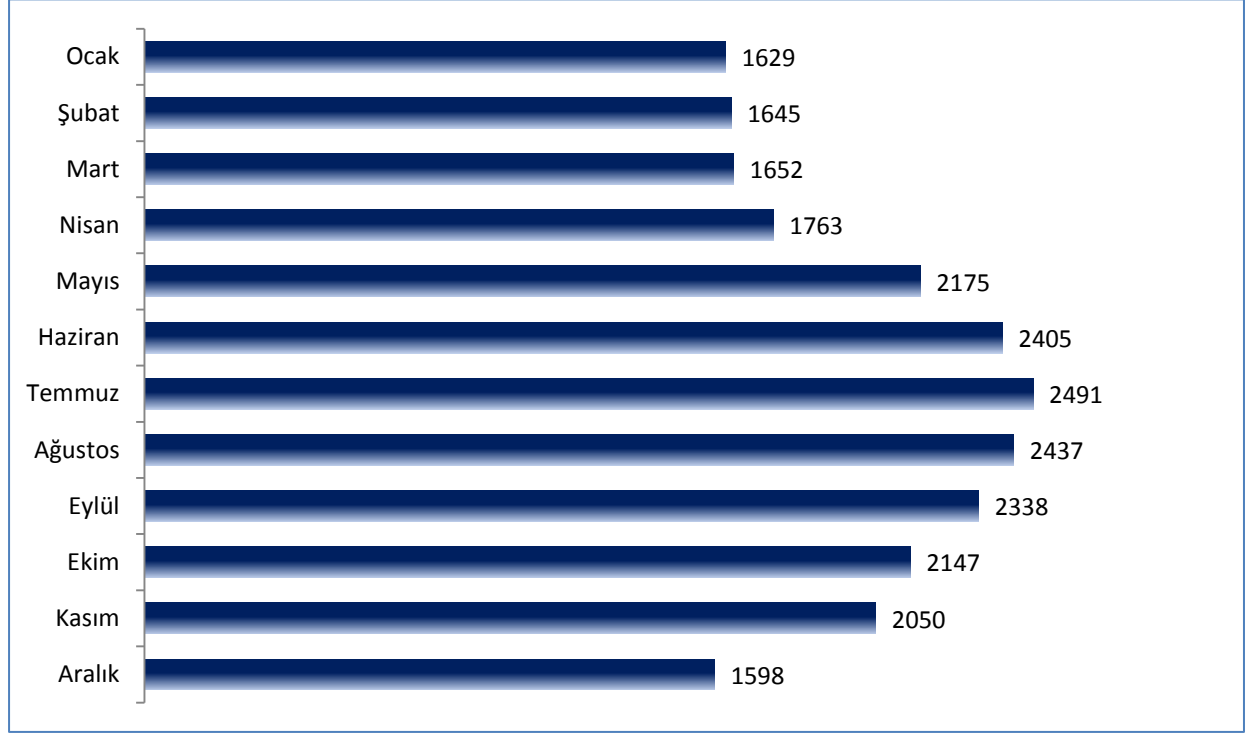
Tablo 4.1.27.1 İşyerinde faaliyetin durduğu aylar ve dağılımı

	Sayı	Yüzde
Ocak	183	63,32
Şubat	183	63,32
Mart	167	57,79
Nisan	105	36,33
Mayıs	30	10,38
Haziran	11	3,81
Temmuz	17	5,88
Ağustos	24	8,30
Eylül	18	6,23
Ekim	61	21,11
Kasım	120	41,52
Aralık	157	54,33

İşyerinde faaliyetin durduğu ayların başında Ocak,Şubat,Mart ve Nisan ayları gelmektedir.

4.1.28 İşlerinizin En Yoğun Olduğu Aylarda Sağlanan İstihdam Sayısını Belirtiniz.

Grafik 4.1.28.1 İşlerin en yoğun olduğu aylar

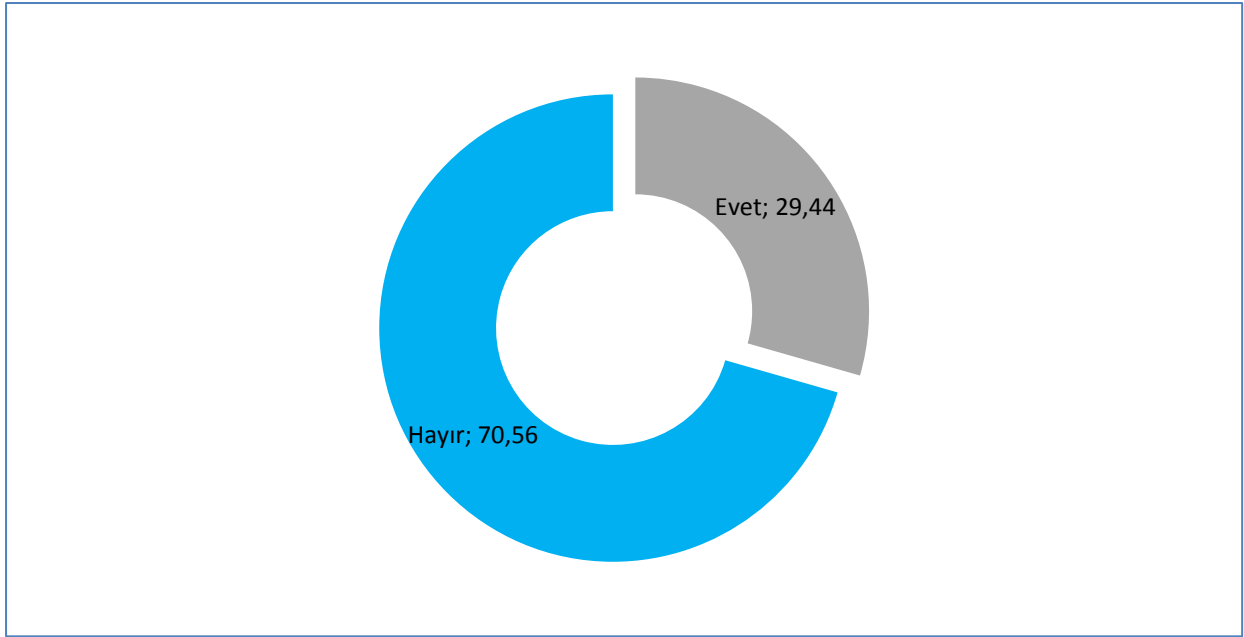
Tablo 4.1.28.1 İşlerin en yoğun olduğu aylar

	İstihdam Sayısı
Ocak	1.629
Şubat	1.645
Mart	1.652
Nisan	1.763
Mayıs	2.175
Haziran	2.405
Temmuz	2.491
Ağustos	2.437
Eylül	2.338
Ekim	2.147
Kasım	2.050
Aralık	1.598

İşyerlerinde işlerin en yoğun olduğu aylar Haziran, Temmuz, Ağustos ayları olup gerçekleşen istihdam sayıları ise sırası ile 2405, 2491, 2437'dir

4.1.29 Hammadde Temininde Sıkıntı Yaşıyor musunuz?

Grafik 4.1.29.1 Hammadde temininde sıkıntı yaşanma durumu

Tablo 4.1.29.1 Hammadde temininde sıkıntı yaşanma durumu

	Sayı	Yüzde
Evet(Sıkıntı yaşıyor)	350	29,44
Hayır(Sıkıntı yaşanmıyor)	839	70,56
Toplam	1.189	100

4.1.30 Hangi Nedenlerden Dolayı Sıkıntı Yaşıyorsunuz?

Tablo 4.1.30.1 Hammadde temininde sıkıntı yaşanma sebepleri

	Sayı	Yüzde
Maddi yetersizlik / Maddi sıkıntılar	102	21,98
Nakliye sıkıntısı / Kargo sıkıntısı	94	20,26
Malzemenin bu bölgede olmaması / Bulunmaması / Yedek parça olmaması	64	13,79
Hammadde maliyeti yüksek / fiyatı yüksek / Pahalı olması	54	11,64
Nakliyenin pahalı olması / Ulaşım masrafları	29	6,25
Uzaktan geldiği için / Şehir dışından gelmesi	28	6,03
Zamanında gelmemesi / Geç teslim / Geç gelmesi / Geç ulaşım	18	3,88
Diğer	75	16,24
Toplam	464	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

İşyerlerinden %29,44'lük bir kısmı hammadde temininde sıkıntı yaşadığını beyan etmişler ve neden olarak ise %21,98 oranında maddi yetersizlikleri göstermişlerdir.

4.1.31 Temin edilen hammadde ve ürünler

Tablo 4.1.31.1 Temin edilen hammadde ve ürünler

	Sayı	Yüzde
Ağaç	58	4,21
Kuru gıda	53	3,85
Et ve tavuk ürünleri	44	3,2
Sebze / Meyve	38	2,76
Giyim Eşyası	30	2,18
Demir	29	2,11
Altın / Altın ürünleri	28	2,03
Yağ	25	1,82
Çimento	24	1,74
Hırdavat	22	1,6
İnşaat malzemeleri	19	1,38
Tekstil ürünleri	19	1,38
Elektrik malzemesi	18	1,31
Pvc	18	1,31
Yem	18	1,31
MDF	17	1,23
Yiyecek	17	1,23
Kozmetik malzemeleri	17	1,23
Kumaş	16	1,16
Plastik	16	1,16
Boya	15	1,09
Beyaz eşya	14	1,02
Mobilya aksesuarı	12	0,87
Mermer	12	0,87
Temizlik malzemeleri	12	0,87
Ayakkabı	11	0,8
Yedek parça	11	0,8
Makine	11	0,8
Diğer	208	15,7
Cevap yok / Hammadde Alımı Yok	545	39,58
Toplam	1.377	100

Hammadde temin ettiğini belirten işyerlerinin en fazla temin ettikleri hammaddenin %4,21'lik bir oranla ağaç ürünleri olduğu öğrenilmiştir.

4.1.32 Hammadde/Ürün temin edilen iller

Tablo 4.1.32.1 Hammadde/Ürün temin edilen iller

	Sayı	Yüzde
Ağrı / Ağrı Merkez	408	22,84
İstanbul	260	14,56
Erzurum / Erzurum Merkez	238	13,33
Van	85	4,76
Gaziantep	60	3,36
Ankara	32	1,79
Konya	32	1,79
Trabzon	29	1,62
Kayseri	27	1,51
Bursa	26	1,46
İzmir	26	1,46
Adana	23	1,29
Samsun	20	1,12
Diyarbakır	16	0,9
Mersin	16	0,9
Iğdır	15	0,84
Ağrı Doğubeyazıt	13	0,73
Ağrı Eleşkirt	11	0,62
Artvin	11	0,62
Antalya	11	0,62
Diğer	168	9,45
Cevap Yok	259	14,5
Toplam	1.786	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

Hammadde temin edilen illerin başında % 22,84 ile Ağrı, %14,56 ile İstanbul, %13,33 ile Erzurum gelmektedir.

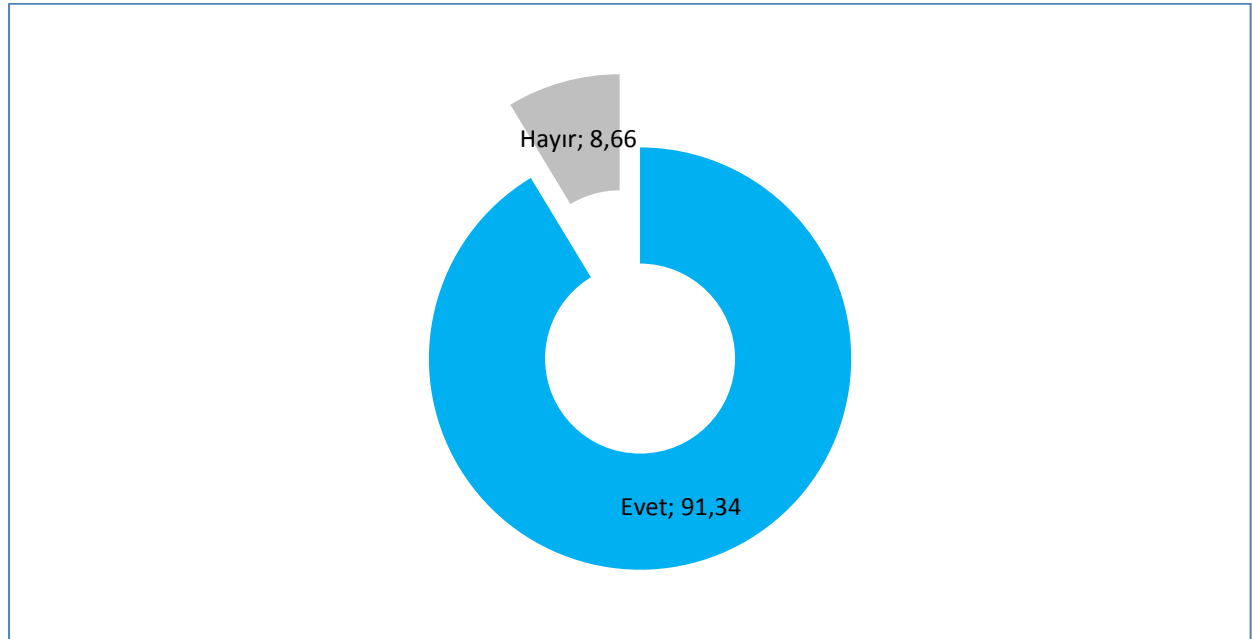
4.1.33 Hammadde/Ürün temin edilen ülkeler

Tablo 4.1.33.1 Hammadde/Ürün temin edilen ülkeler

	Sayı	Yüzde
Cevap Yok / Yurtdışı Hammadde Alımı Yok	452	97,62
Çin	3	0,65
Rusya	3	0,65
Brezilya	1	0,22
Hindistan	1	0,22
İran	1	0,22
Dubai	1	0,22
Pakistan	1	0,22
Toplam	463	100

4.1.34 İhtiyaç Duyulan Ürün/Hammadde Bölgede Üretilse Buradan Satın Alır mısınız?

Grafik 4.1.34.1 İhtiyaç Duyulan Hammaddenin Bölgeden Temini Durumu

Tablo 4.1.34.1 İhtiyaç Duyulan Hammaddenin Bölgeden Temini Durumu

	Sayı	Yüzde
Evet	1.086	91,34
Hayır	103	8,66
Genel Toplam	1.189	100

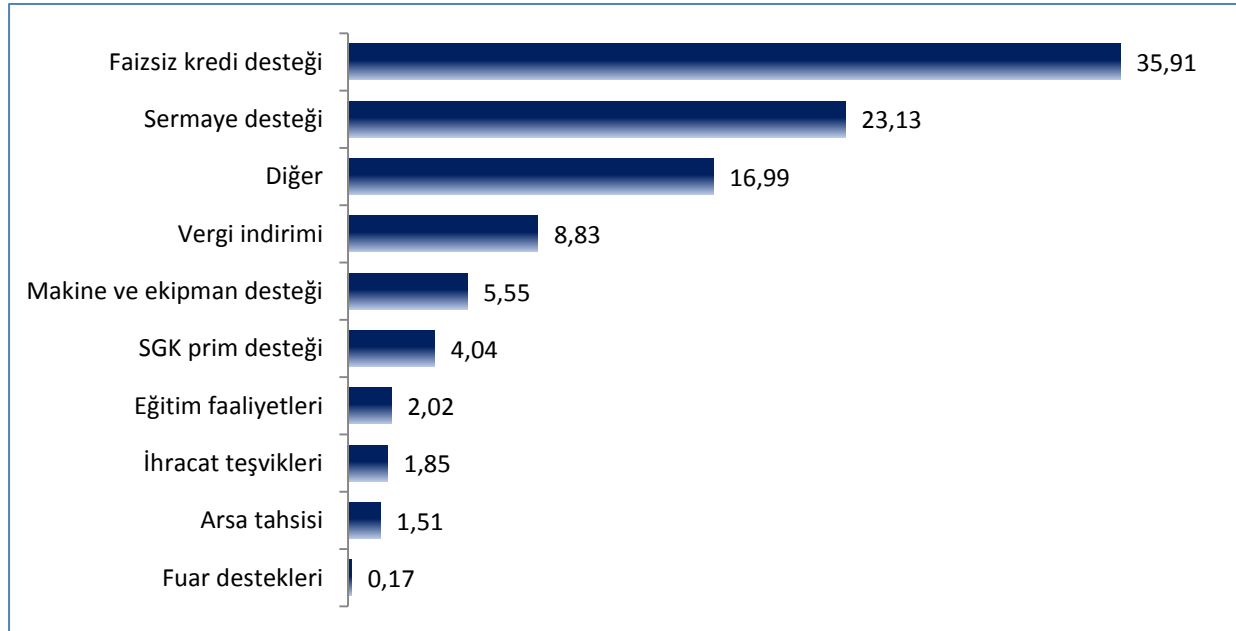
4.1.35 Neden Satın Almazsınız?

Tablo 4.1.35.1 Hammaddeyi Bölgeden Satın Almama Nedenleri

	Sayı	Yüzde
Kalitesiz olduğu için / Kaliteli ürün bulamayacağımız için	5	4,85
Böyle daha hesaplı / Maliyeti artar	4	3,88
Genel merkez doğrultusunda hareket ediyoruz	4	3,88
Yaptığımız iş nedeniyle	2	1,94
Güvenmediğim için	2	1,94
Çeşit yeterli olmaz	2	1,94
Diğer	11	10,67
Cevap Yok	73	70,87
Toplam	103	100

4.1.36 İşletmenizin Faaliyetleri Gözönünde Bulundurulduğunda, İşinizi Büyütmeye ve Geliştirmeye Yönelik Ne Tür Kolaylıklar İstersiniz?

Grafik 4.1.36.1 İşin Büyütülmesi Ve Genişletilmesi İçin Sağlanması İstenilen Kolaylıklar

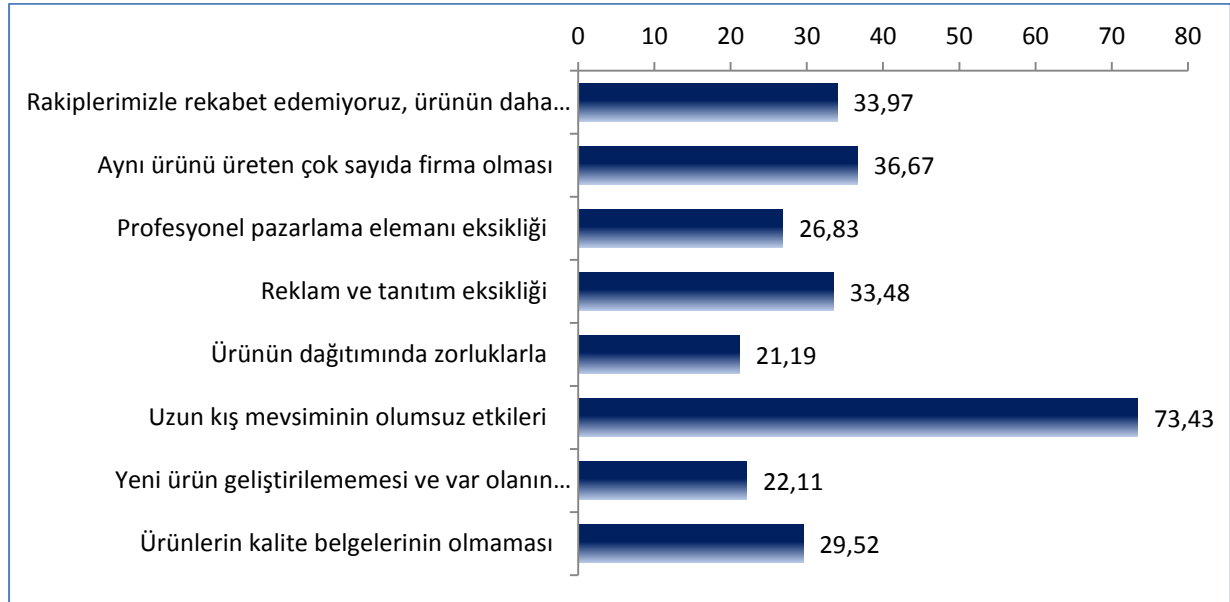
Tablo 4.1.36.1 İşin Büyütülmesi Ve Genişletilmesi İçin Sağlanması İstenilen Kolaylıklar

	Sayı	Yüzde
Faizsiz kredi desteği	427	35,91
Sermaye desteği	275	23,13
Diğer	202	16,99
Vergi indirimi	105	8,83
Makine ve ekipman desteği	66	5,55
SGK prim desteği	48	4,04
Eğitim faaliyetleri	24	2,02
İhracat teşvikleri	22	1,85
Arsa tahsisi	18	1,51
Fuar destekleri	2	0,17
Toplam	1.189	100

İşyerlerinin işlerini geliştirmeleri ve büyütmeleri için istediği kolaylıkların başında %35,91'lik bir oranla faizsiz kredi desteğinin sağlanması gelmektedir.

4.1.37 Üretilen Ürünlerin Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi

Grafik 4.1.37.1 Üretilen Ürünlerin Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi

(Grafikteki değerler ilgili soruna 5'li skalada verilen katılım derecelerinden 4 ve 5 cevaplarının toplam yüzdesini ifade etmektedir.)

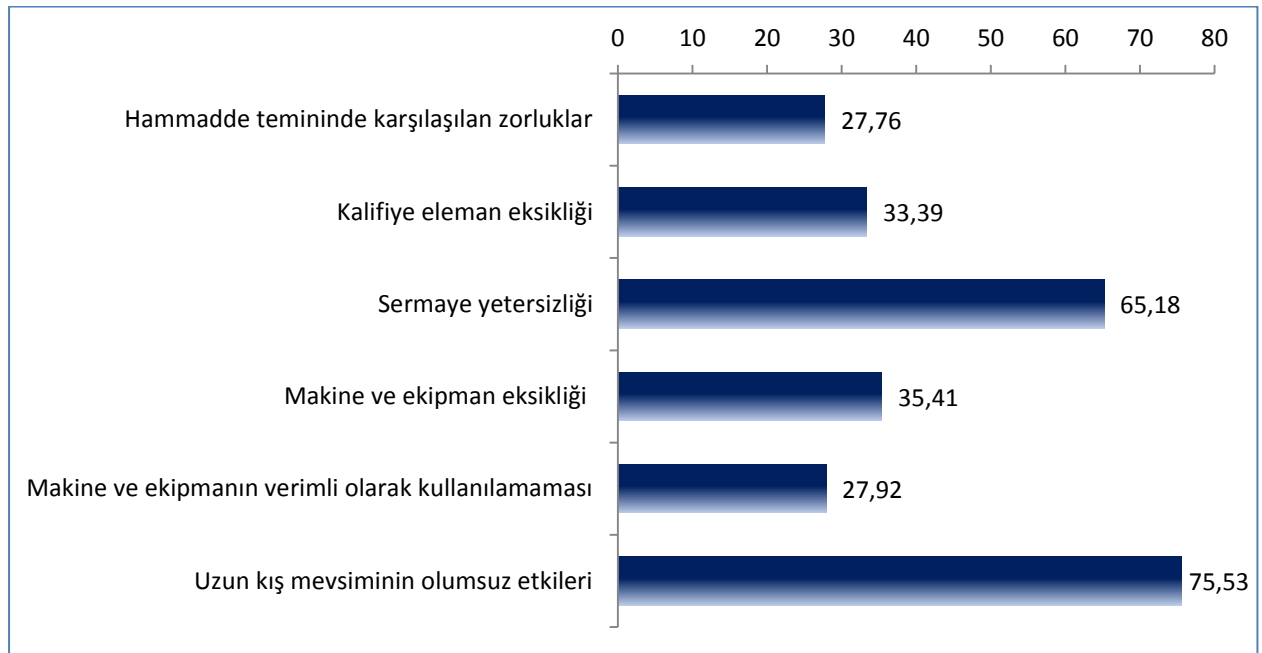
Tablo 4.1.37.1 Üretilen Ürünlerin Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi

	Yüzde				
	1-Hiç Katılmıyorum	2	3	4	5-Tamamen Katılıyorum
Rakiplerimizle rekabet edemiyoruz, ürünün daha ucuza diğer bölgelerden gelmesi	30,11	23,72	12,20	7,06	26,91
Aynı ürünü üreten çok sayıda firma olması	26,32	22,79	14,21	10,18	26,49
Profesyonel pazarlama elemanı eksikliği	45,08	17,07	11,02	7,91	18,92
Reklam ve tanıtım eksikliği	35,41	17,83	13,29	9,17	24,31
Ürünün dağıtımında zorluklarla	47,52	18,50	12,78	6,98	14,21
Uzun kış mevsiminin olumsuz etkileri	8,66	8,33	9,59	9,17	64,26
Yeni ürün geliştirilememesi ve var olanın standartlaştırılamamasının etkileri	32,55	26,91	18,42	8,49	13,62
Ürünlerin kalite belgelerinin olmaması	27,25	26,32	16,90	9,08	20,44

İşyerleri, ürün pazarlamasındaki gördükleri en büyük sorunu “Uzun kış mevsiminin olumsuz etkileri” olarak tanımlamaktadırlar.

4.1.38 Üretim Aşamasında Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi

Grafik 4.1.38.1 Üretim Aşamasında Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi

(Grafikteki değerler ilgili soruna 5’li skalada verilen katılım derecelerinden 4 ve 5 cevaplarının toplam yüzdesini ifade etmektedir.)

Tablo 4.1.38.1 Üretim Aşamasında Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi

	Yüzde				
	1-Hiç Katılmıyorum	2	3	4	5-Tamamen Katılıyorum
Hammadde temininde karşılaşılan zorluklar	47,77	13,71	10,93	6,48	21,28
Kalifiye eleman eksikliği	41,80	12,78	12,03	10,26	23,13
Sermaye yetersizliği	13,54	9,25	12,03	13,79	51,39
Makine ve ekipman eksikliği	38,77	13,88	11,94	10,01	25,40
Makine ve ekipmanın verimli olarak kullanılamaması	45,08	14,38	12,62	8,16	19,76
Uzun kış mevsiminin olumsuz etkileri	9,34	6,81	8,33	9,17	66,36

Üretim aşamasında karşılaşılan en büyük sorun olarak tekrardan “Uzun kış mevsiminin olumsuz etkileri” gösterilmektedir.

4.1.39 Son Bir Yıl İçerisinde İşletmenizde Önceki Dönemlere Göre Aşağıdaki Ölçütlerde Nasıl Bir Değişme Olduğunu Düşünüyorsunuz?

Tablo 4.1.39.1 Son Bir Yıl İçerisinde İşletmenizde, Önceki Dönemlere Göre Aşağıdaki Ölçütlerde Değişme Durumu

	Yüzde		
	Arttı	Azaldı	Değişmedi
Üretim miktarı	22,37	46,26	31,37
Çalışan sayısı	8,92	22,12	68,97
Müşteri sayısı	22,04	52,14	25,82
Satış cirosu	21,95	53,07	24,98
Yeni pazarlara ulaşılması	15,64	35,91	48,44
Yeni makine alınması	12,95	26,75	60,30
Yeni teknoloji kullanımı	13,37	25,15	61,48
Genel maliyetler	66,53	12,36	21,11
Hammadde maliyetleri	69,22	9,67	21,11

Son bir yıl içerisinde işletmede önceki dönemlere göre çalışan sayısında %68,97’lik bir oranla değişme görülmediği ve hammadde maliyetlerinin %69,22’lik bir oranda arttığı belirtilmiştir.

4.1.40 Önümüzdeki Bir Yıl İçerisinde İşletmenizde, Önceki Dönemlere Göre Aşağıdaki Ölçütlerde Nasıl Bir Değişim Olacağını Düşünüyorsunuz?

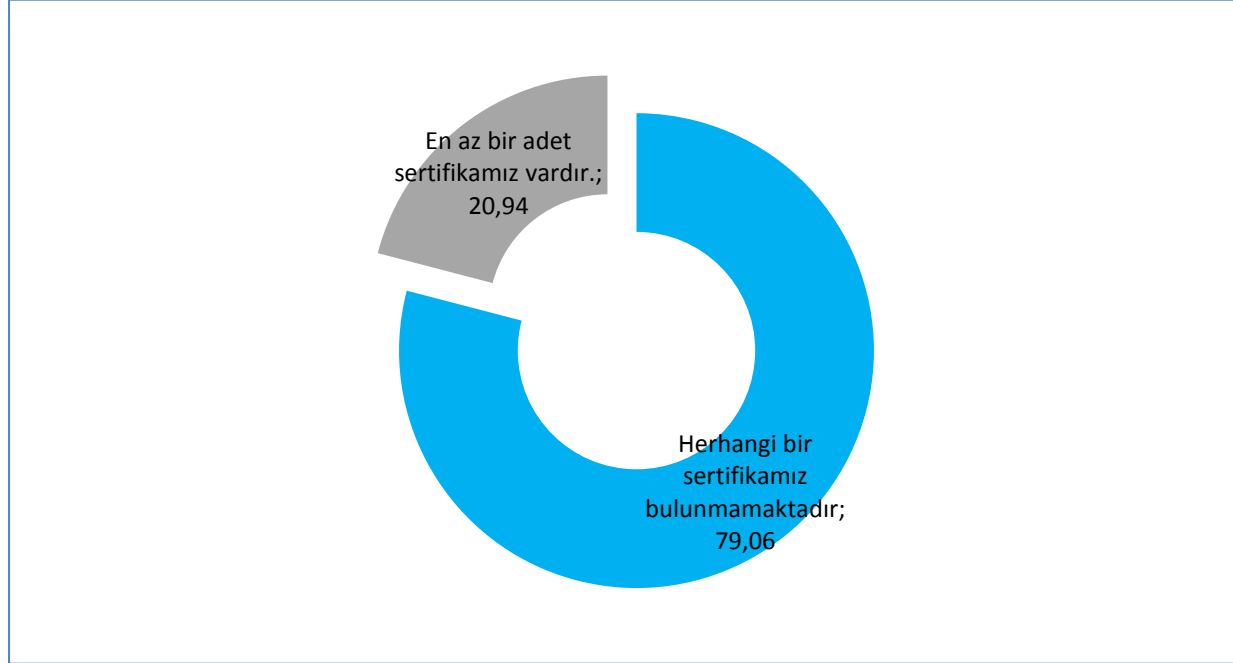
Tablo 4.1.40.1 Önümüzdeki Bir Yıl İçerisinde İşletmenizde, Önceki Dönemlere Göre Aşağıdaki Ölçütlerde Değişme Durum Tahmini

	Yüzde		
	Artar	Azalı	Değişmez
Üretim miktarı	38,94	32,30	28,76
Çalışan sayısı	27,84	20,86	51,30
Müşteri sayısı	37,34	38,94	23,72
Satış cirosu	37,09	40,03	22,88
Yeni pazarlara ulaşılması	27,33	27,08	45,58
Yeni makine alınması	23,47	22,46	54,08
Yeni teknoloji kullanımı	23,04	22,62	54,33
Genel maliyetler	72,83	10,51	16,65
Hammadde maliyetleri	74,77	8,33	16,90

İşyerlerimde , önceki dönemlere göre önümüzdeki bir yıl içerisinde %74,77'lik bir oranla hammadde maliyetlerinin artacağını ve %51,30'luk bir oranla çalışan sayısının değişmeyeceğini düşündüklerini beyan etmişlerdir.

4.1.41 Ulusal Ya Da Uluslararası Geçerliliği Olan Hangi Sertifika Ya Da Belgelere Sahipsiniz?

Grafik 4.1.41.1 Ulusal ya da Uluslararası Geçerliliği Olan Hangi Sertifika Ya Da Belgelere Sahiplik Durumu

Tablo 4.1.41.1 Ulusal ya da Uluslararası Geçerliliği Olan Hangi Sertifika Ya Da Belgelere Sahiplik Durumu

	Sayı	Yüzde
Herhangi bir sertifikamız bulunmamaktadır	940	79,06
En az bir adet sertifikamız vardır.	249	20,94
Toplam	1.189	100

4.1.42 Sahip Olunan Sertifikalar

Tablo 4.1.42.1 Sahip Olunan Sertifikalar

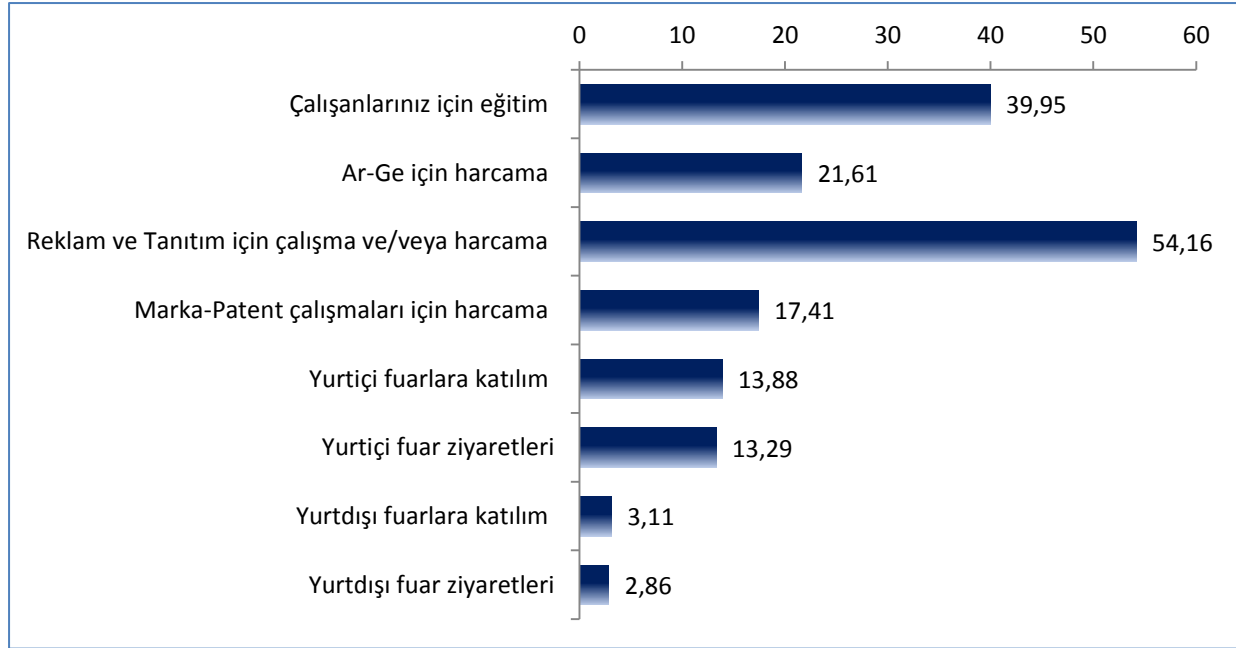
	Sayı	Yüzde
☐ TSE	54	19,15
☐ ISO 9001	46	16,31
☐ CE belgesi	10	3,55
☐ ISO 22000 HACCP	5	1,77
☐ ISO 14001	3	1,06
☐ OHSAS 18001	4	1,42
☐ Helal Sertifikası	6	2,13
Diğer Sertifikalar	154	54,61
Toplam	282	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

İşyerlerinde, %79,06'ında herhangi bir sertifika bulunmamaktadır. Sertifika bulunan işyerlerinde ise %19,15'lik bir oranla TSE belgesi bulunmaktadır.

4.1.43 Son 3 Yıl İçerisinde İşyerinizin Niteliğini Geliştirmede ve Kârlılığının Artmasında Etkili Olan Aşağıdaki Faaliyetleri Yaptınız mı?

Grafik 4.1.43.1 Son 3 Yıl İçerisinde İşyerinizin Niteliğini Geliştirmede Ve Kârlılığının Artmasında Etkili Olan Faaliyetleri Yapma Durumu

(Grafikteki değerler ilgili soruya verilen evet cevaplarının yüzdesini ifade etmektedir.)

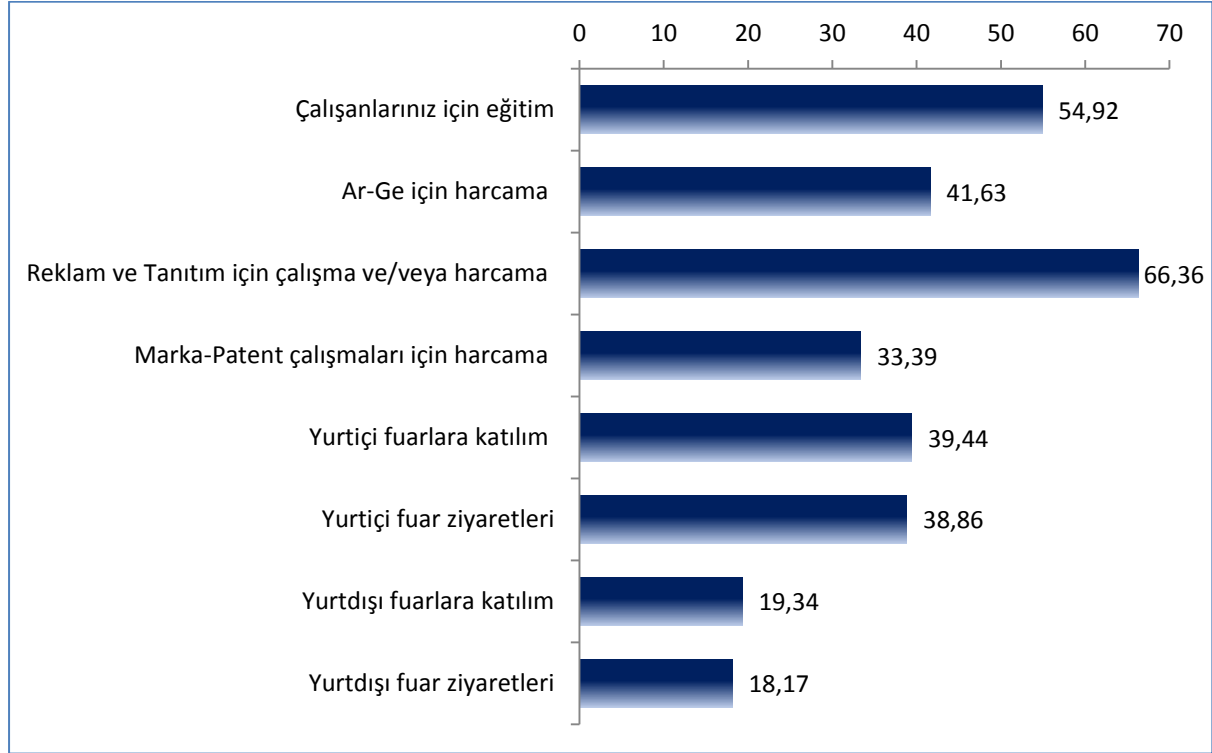
Tablo 4.1.43.1 Son 3 Yıl İçerisinde İşyerinizin Niteliğini Geliştirmede Ve Kârlılığının Artmasında Etkili Olan Faaliyetleri Yapma Durumu

	Yüzde		
	Evet	Hayır	Toplam
Çalışanlarınız için eğitim	39,95	60,05	100
Ar-Ge için harcama	21,61	78,39	100
Reklam ve Tanıtım için çalışma ve/veya harcama	54,16	45,84	100
Marka-Patent çalışmaları için harcama	17,41	82,59	100
Yurtiçi fuarlara katılım	13,88	86,12	100
Yurtiçi fuar ziyaretleri	13,29	86,71	100
Yurtdışı fuarlara katılım	3,11	96,89	100
Yurtdışı fuar ziyaretleri	2,86	97,14	100

İşyerlerinin son 3 yıl içerisinde gerçekleştirdiği faaliyetler içerisinde en fazla yüzdeyi %54,16'lık bir oranla reklam ve tanıtım faaliyetleri almıştır.

4.1.44 Önümüzdeki 3 yıl içerisinde İşyerinizin Niteliğini Geliştirmede ve Kârlılığının Artmasında Etkili Olan Aşağıdaki Faaliyetleri Yapmayı Planlıyor musunuz?

Grafik 4.1.44.1 Önümüzdeki 3 Yıl İçerisinde İşyerinizin Niteliğini Geliştirmede ve Kârlılığının Artmasında Etkili Olan Aşağıdaki Faaliyetlerin Planlanma Durumu

(Grafikteki değerler ilgili soruya verilen evet cevaplarının yüzdesini ifade etmektedir.)

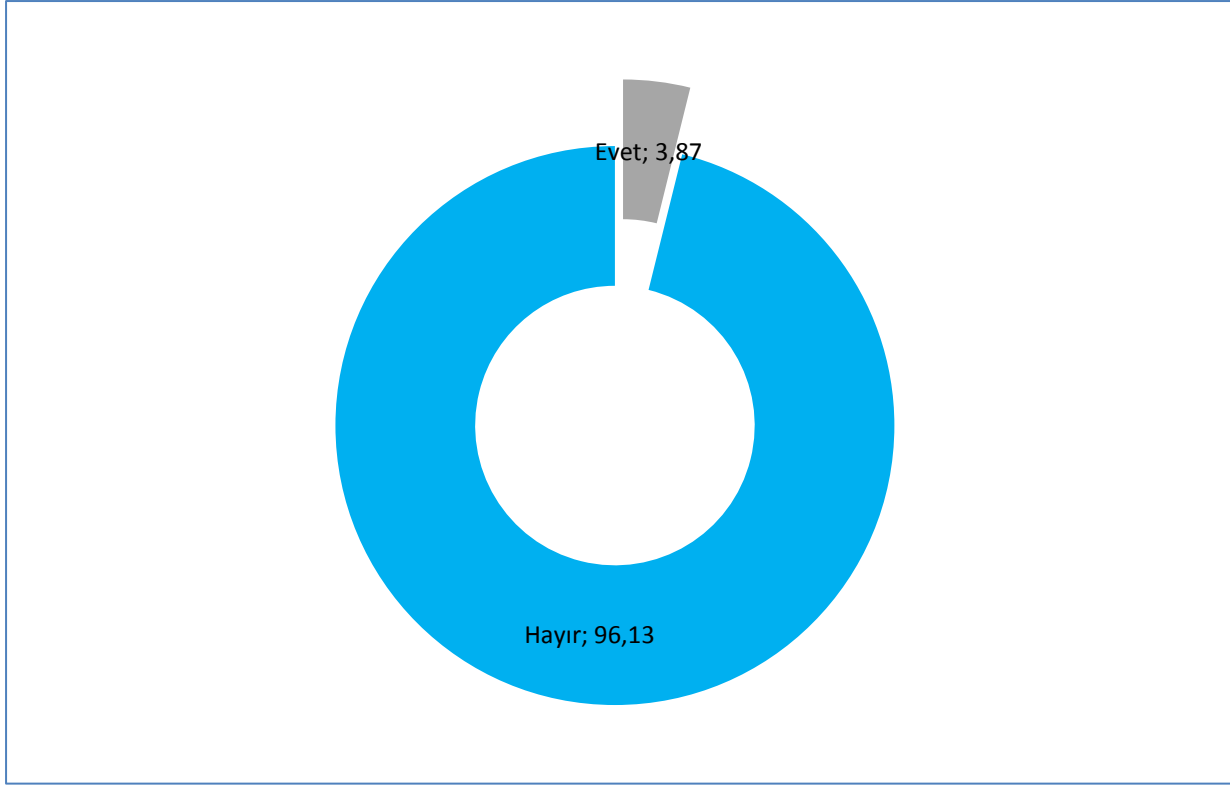
Tablo 4.1.44.1 Önümüzdeki 3 Yıl İçerisinde İşyerinizin Niteliğini Geliştirmede ve Kârlılığının Artmasında Etkili Olan Aşağıdaki Faaliyetlerin Planlanma Durumu

	Yüzde		
	Evet	Hayır	Toplam
Çalışanlarınız için eğitim	54,92	45,08	100
Ar-Ge için harcama	41,63	58,37	100
Reklam ve Tanıtım için çalışma ve/veya harcama	66,36	33,64	100
Marka-Patent çalışmaları için harcama	33,39	66,61	100
Yurtiçi fuarlara katılım	39,44	60,56	100
Yurtiçi fuar ziyaretleri	38,86	61,14	100
Yurtdışı fuarlara katılım	19,34	80,66	100
Yurtdışı fuar ziyaretleri	18,17	81,83	100

İşyerlerinin önümüzdeki 3 yıl içerisinde yapmayı planladıkları faaliyetler arasında en fazla yüzdeyi %66,36'lık bir oranla reklam ve tanıtım faaliyetleri almıştır. %54,92'lik bir oranla 2. sırayı çalışanlara eğitim verilmesi faaliyeti almıştır.

4.1.45 Ürünlerinizi Sınır Ükelere İhraç Ediyor musunuz?

Grafik 4.1.45.1 Ürünlerin Sınır Ükelere İhraç Durumu

Tablo 4.1.45.1 Ürünlerin Sınır Ükelere İhraç Durumu

	Sayı	Yüzde
Evet	46	3,87
Hayır	1.143	96,13
Genel Toplam	1.189	100

Sınır ülkelere ürün ihraç ettiğini beyan eden işyerlerinin oranı %3,87'dir

4.1.46 Ürünlerinizi Sınır Ükelere İhraç Etmemenizin Sebepleri Nelerdir?

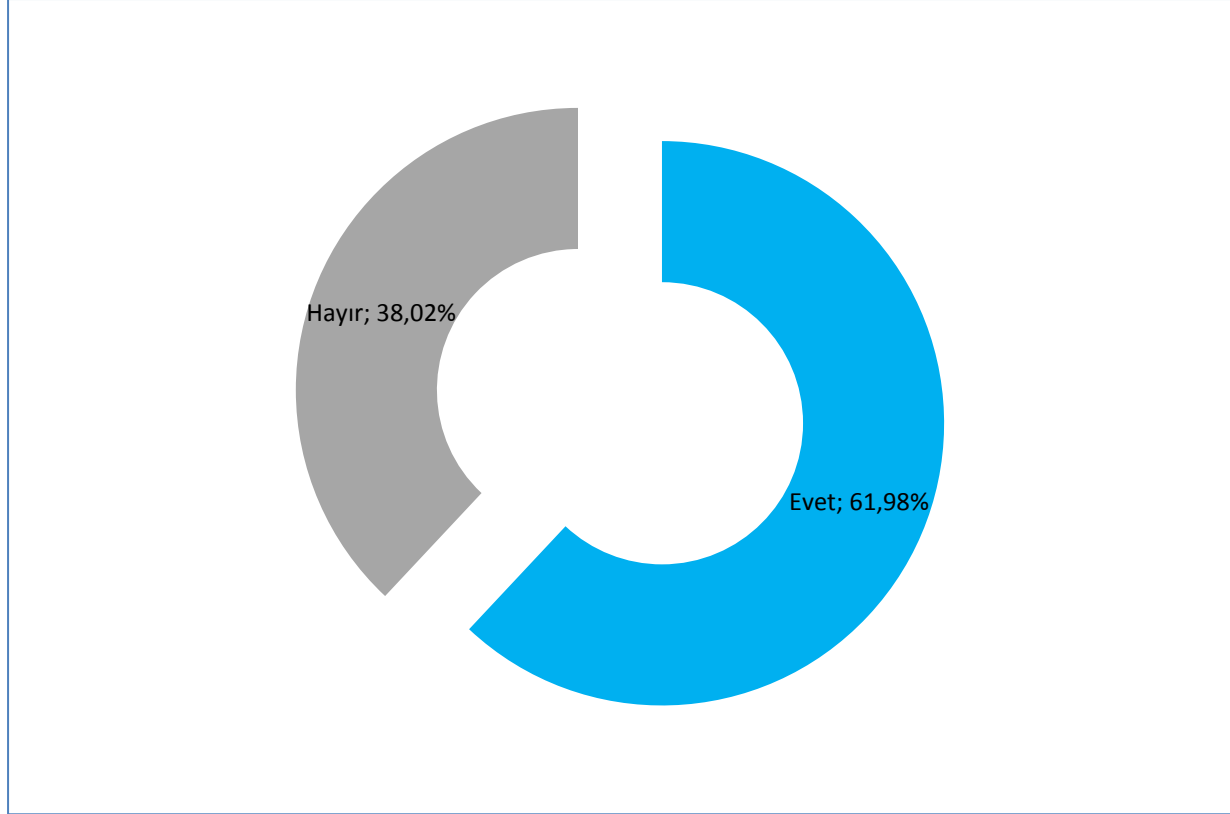
Tablo 4.1.46.1 Ürünlerin Sınır Ükelere İhraç Etmeme Sebepleri

	Sayı	Yüzde
İhracat zordur, bize göre değil	265	21,37
Dil bilen personelimiz yok	56	4,52
Yurt dışında müşteri bulmak zor	134	10,81
Yurtdışına mal ihraç etsek bile mal bedelini tahsil etmek zor olur.	83	6,69
Diğer	702	56,61
Toplam	1.240	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

4.1.47 Yurt Dışında Ürünlerinize Yönelik Pazarlama İmkânı Olursa İhracat Yapmayı Düşünür müsünüz?

Grafik 4.1.47.1 Yurt Dışında Ürünlerinize Yönelik Pazarlama İmkânı Olursa İhracat Yapmayı Düşünür Müsünüz

Tablo 4.1.47.1 Yurt Dışında Ürünlerinize Yönelik Pazarlama İmkânı Olursa İhracat Yapmayı Düşünür Müsünüz

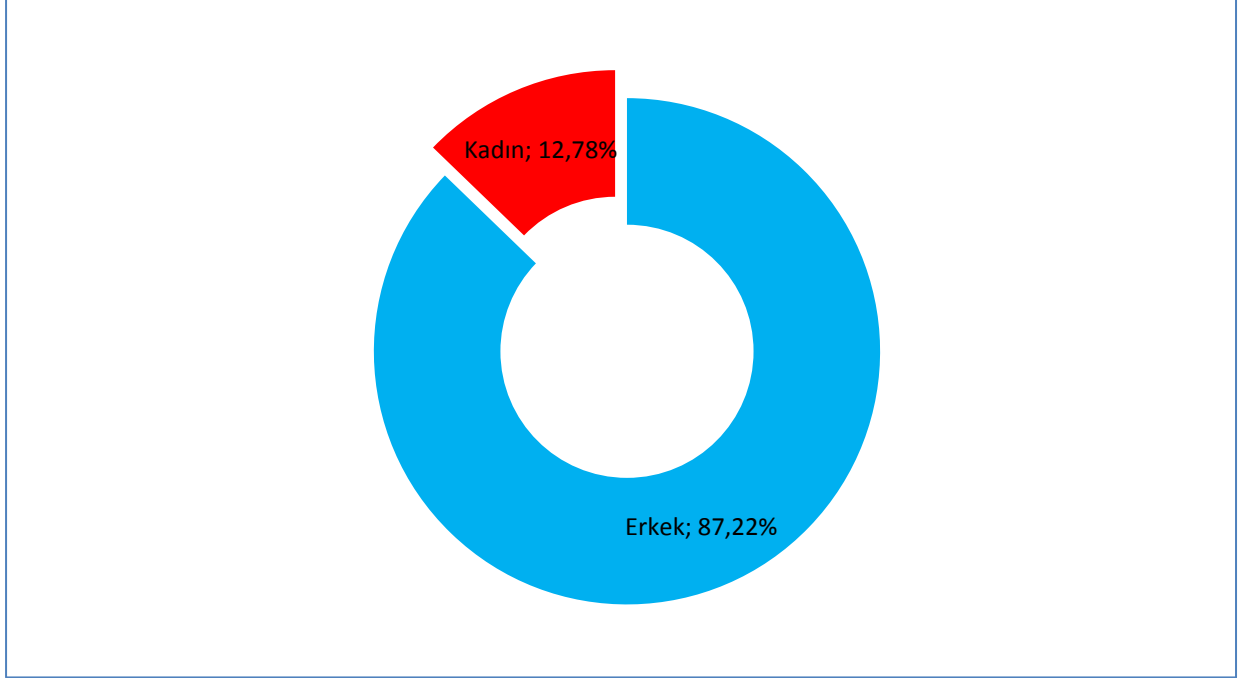
	Sayı	Yüzde
Evet	737	61,98
Hayır	452	38,02
Genel Toplam	1.189	100

İşyerlerine yurt dışında ürünlerinize yönelik pazarlama imkânı olursa ihracat yapmayı düşünürmüsünüz diye sorulduğunda %61,98’lik bir oranla evet cevabı alınmıştır.

4.2 İşsizlik Araştırması Bulguları

4.2.1 Cinsiyet Dağılımı

Grafik 4.2.1.1 Cinsiyet Dağılımı

Tablo 4.2.1.1 Cinsiyet Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Erkek	116	87,22
Kadın	17	12,78
Genel Toplam	133	100

Mayıs ve Haziran aylarında Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne gelen ve işsizlik bilgi formunu dolduran katılımcıların %87,22'si erkek, %12,78'i kadındır.

4.2.2 Yaş Dağılımı

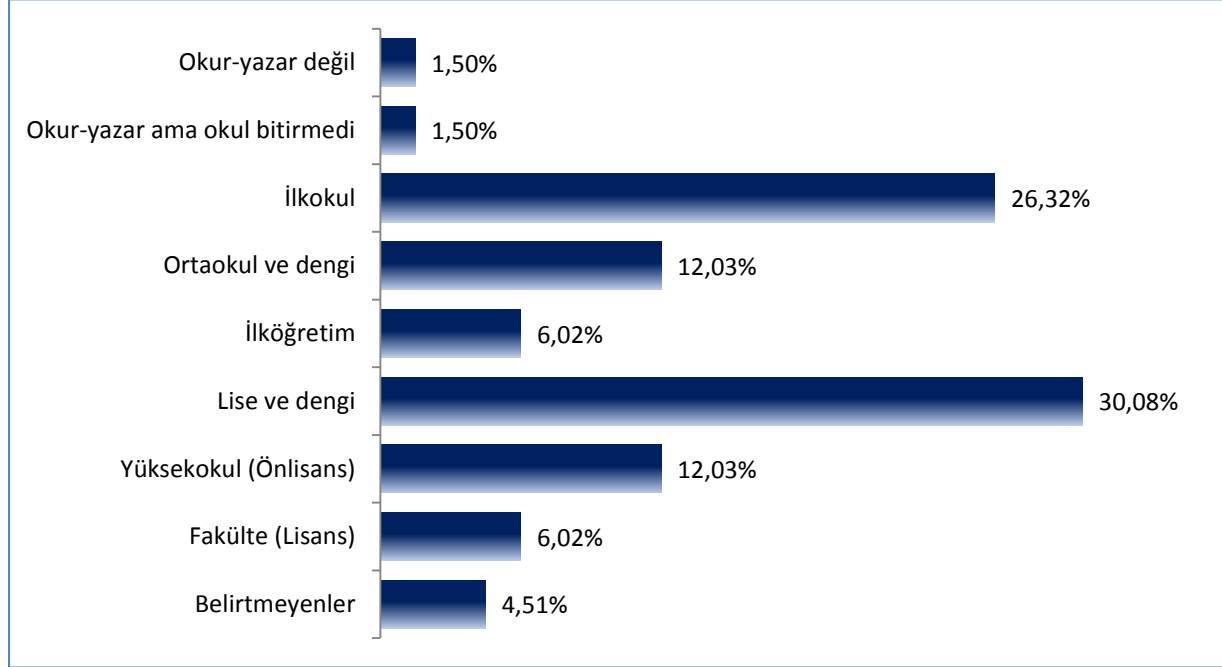
Tablo 4.2.2.1 Yaş Dağılımı

	Sayı	Yüzde
18 - 24	50	37,59
24 - 34	49	36,84
35 - 44	14	10,53
45 - 54	4	3,01
Yaşını Belirtmeyenler	16	12,03
Genel Toplam	133	100

İşsizlik bilgi formunu dolduran katılımcıların yaş dağılımını incelendiğinde en fazla yüzdeyi sırası ile 18-24 ve 25-34 yaş grubundaki bireyler almıştır.

4.2.3 Öğrenim Durumu

Grafik 4.2.3.1 Öğrenim Durumu

Tablo 4.2.3.1 Öğrenim Durumu

	Sayı	Yüzde
Lise ve dengi	40	30,08
İlkokul	35	26,32
Ortaokul ve dengi	16	12,03
Yüksekokul (Önlisans)	16	12,03
İlköğretim	8	6,02
Fakülte (Lisans)	8	6,02
Belirtmeyenler	6	4,51
Okur-yazar değil	2	1,50
Okur-yazar ama okul bitirmedi	2	1,50
Genel Toplam	133	100

Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde, en fazla yüzdeyi %30,08’lik bir oranla lise ve dengi okul mezunu bireyler ve %26,32’lik bir oranla ilkokul mezunu bireyler almıştır.

4.2.4 Daha Önce Herhangi Bir İşte Çalıştınız mı?

Tablo 4.2.4.1 Daha Önceki Çalışma Durumu

	Sayı	Yüzde
Evet	87	65,41
Hayır	29	21,80
Cevap Yok	17	12,78
Genel Toplam	133	100

Katılımcıların, daha önce her hangi bir işte çalıştınız mı? Sorusuna verdikleri cevapları incelendiğinde, en fazla yüzdeyi %65,41’lik bir oranla evet cevabı almıştır.

4.2.5 En Son Çalıştığınız İşyerinden Ayrılma Sebebiniz Nedir?

Tablo 4.2.5.1 En Son Çalıştığınız İşyerinden Ayrılma Sebebi

	Sayı	Yüzde
Geçici işin bitmesi	47	34,81
Düşük ücret	18	13,33
Eğitim-öğretim	10	7,41
İşin sigortasız olması	7	5,19
İşten çıkarılma	6	4,44
Askerlik	6	4,44
Mevsimlik çalışma	5	3,7
Eşinin isteğiyle / Evlilik	4	2,96
Çalışma saati düzensizliği	3	2,22
Başka bir şehre taşınma	3	2,22
Sosyal hak yetersizliği	1	0,74
Cevap Yok	25	18,52
Genel Toplam	135	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

Katılımcıların en son çalıştıkları işten ayrılma sebepleri incelendiğinde, %34,81’lik bir oranla geçici işin bitmesi sebebi almıştır.

4.2.6 Daha Önceki İşinizde Kazandığınız Ücretin Aralığı TL Cinsinden Nedir?

Tablo 4.2.6.1 Daha Önceki İşinizde Kazandığınız Ücret

	Sayı	Yüzde
700 TL'den az	60	45,11
700 - 1000 TL	42	31,58
1001 - 1500 TL	6	4,51
1501 - 2000 TL	1	0,75
2501 - 2500 TL	2	1,50
Belirtmedi	22	16,54
Genel Toplam	133	100

Katılımcıların %45,11'i daha önceki işlerinde aylık 700 TL'den daha az kazandıklarını belirtmişlerdir.

4.2.7 Hangi İş veya Meslekte İş Arıyorsunuz?

Tablo 4.2.7.1 Meslek Aranan İş

	Sayı	Yüzde
Profesyonel meslek mensupları	12	7,79
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	8	5,19
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	9	5,84
Hizmet ve satış elemanları	23	14,94
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	29	18,83
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	10	6,49
Nitelik gerektirmeyen meslekler	40	25,97
Belirtmeyenler	23	14,94
Toplam	154	100

Katılımcıların hangi meslekte iş aradıkları incelendiğinde, en fazla yüzdeyi %25,97'lik bir oranla nitelik gerektirmeyen meslekler olduğu dikkat çekmiştir.

4.2.8 Kaç Aydır İş Arıyorsunuz?

Tablo 4.2.8.1 İş Aranılan Ay Sayısı

	Sayı	Yüzde
1 - 3 Ay	42	31,58
4 - 6 Ay	24	18,05
7 - 9 Ay	11	8,27
10 - 12 Ay	12	9,02
13 - 18 Ay	5	3,76
19 - 24 Ay	3	2,26
25 Ay ve Üstü	2	1,50
Belirtmedi	34	25,56
Genel Toplam	133	100

Katılımcıların iş arama süreleri incelendiğinde, en fazla yüzdeyi %31,58’lik bir oranla 1-3 ay’lık zaman diliminin aldığı görülmüştür.

4.2.9 Bu Süreçte İş Aramak İçin Hangi Yollara Başvurdunuz?

Tablo 4.2.9.1 İş Aramak İçin Başvurulan Yollar

	Sayı	Yüzde
İlan (Gazete)	8	4,65
İşkur	100	58,14
İnternet	16	9,30
Yakın Akraba / Eş-dost / Tanıdık	25	14,53
Doğrudan İşverenle Görüşme	17	9,88
Cevap Yok	6	3,49
Genel Toplam	172	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

Katılımcıların iş aramak için başvurduğu yolları incelendiğinde %58,14’lük bir oranla İşkur, %14,53’lük bir oranla yakın akraba,eş-dost ve tanıdık cevabı almıştır.

4.2.10 Son Bir Yılda Mesleki Eğitim Aldınız mı?

Tablo 4.2.10.1 Son Bir Yıldaki Meslek Eğitimi Alınma Durumu

	Sayı	Yüzde
Evet	34	25,56
Hayır	88	66,17
Belirtmedi	11	8,27
Genel Toplam	133	100

Katılımcıların %66,17'lik bir oranı son bir yılda mesleki eğitim almadığını belirtmiştir.

4.2.11 Çalışmak İsteddiğiniz İşten Aylık Ücret Beklentiniz TL Cinsinden Ne Kadardır?

Tablo 4.2.11.1 Çalışmak İstenilen İşteki Ücret Beklentisi

	Sayı	Yüzde
700 TL'den az	13	9,77
701 - 1000 TL	56	42,11
1001 - 1500 TL	39	29,32
1501 - 2000 TL	8	6,02
2500 TL +	3	2,26
Belirtmedi	14	10,53
Genel Toplam	133	100

Katılımcılar %42,11'lik bir oranla, çalışmak istedikleri işten bekledikleri ücreti, 700-1000 TL olarak belirtmişlerdir.

4.2.12 Aradığınız İşten Beklentileriniz Nelerdir?

Tablo 4.2.12.1 Aranılan İşten Beklentiler

	Sayı	Yüzde
Düzenli çalışma saatleri	68	32,23
Sosyal Güvence	80	37,91
İyi bir maaş	45	21,33
Farketmez	9	4,27
Cevap yok	9	4,27
Toplam	211	100

Birden fazla cevap alınmıştır.

Katılımcılar aradıkları işten beklentileri olarak %37,91 'lik bir oranla Sosyal Güvence cevabını vermişlerdir.

5. Çalıştay Sonuçları

Ağrı İşgücü Piyasası Analizi kapsamında gerçekleştirilen, araştırma sonuçlarına göre taslak bir rapor oluşturulmuştur. Ortaya çıkan taslak raporun değerlendirilmesi ve bölgeyi tanıyan bireylerin görüş ve önerilerinin alınabilmesi için, Ağrı'daki Sivil toplum örgütlerinden, özel sektörden ve kamu kuruluşlarından katılan temsilcilerle 31.07.2012 tarihinde bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay sonucunda ortaya çıkan öneri ve değerlendirmeler özet bir şekilde aşağıda meddeler halinde sunulmuştur.

- Ağrı'da tarımsal alanda istihdamın fazla olduğu değerlendirilmiştir.
- Bölge insanı genellikle kendi işyerine(şahıs işletmesine) sahiptir ve birden fazla alanda faaliyet göstermektedir.
- Araştırma sonuçlarında, elman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek içerisinde marangozlar ve doğramacılar meslek gurubunun bulunmasına rağmen meslek liselerinden bu bölümler kaldırılmış veya kapanmıştır. Meslek liselerinin yeniden canlandırılması gereklidir.
- Ayakkabı imalatı sektörünün Ağrı'da önemli bir yere sahip olduğu belirtilmiştir.
- Okuma- yazma bilmeyen kişilerin İŞKUR'dan talepkâr olmadıkları ve bu insanlara yönelik eylem planının oluşturulması gerektiği belirtilmiştir.
- Düşük ücret veren işverenler işsizliği arttırmaktadır.
- Yeşil Karthılar, çalıştıklarının duyulması halinde sigortalarının iptal olacağı kaygısını yaşamaktadırlar.
- Ağrı'ya aktarılan ciddi miktardaki para ve fon, feodal iş adamlarının tekelleştirdiği yapıda erimektedir. Dolayısıyla istihdamı gerçek manada olumsuz etkilemektedir.

6. Saha Gözlemleri

Ağrı il merkezinde ve ilçelerinde bulunan işyerleri, küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilen saha araştırması sırasında yapılan gözlemlere ilişkin değerlendirmeler, aşağıda özet bir şekilde sunulmuştur.

Küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgelerinde fiziki şartlarının yeterli olmadığı, alt-üst yapı sorunlarının bulunduğu gözlenmiştir. En önemli sorunlar arasında site ve bölge sınırlarının duvar vb. çeperlerle ayrılmadığı ve içerideki yolların bozuk ve bakımsız olması gelmektedir. İl ve ilçe merkezinde yapılan görüşmeler esnasında da esnafın en çok şikayet ettiği konular arasında uzun süredir devam eden yol çalışmaları yer almıştır. Özellikle küçük sanayi sitelerindeki çalışma koşullarının, iş sağlığı ve güvenliği açısından son derece yetersiz kaldığı gözlenmiştir.

İl ve ilçe merkezlerinde, konaklama ve yiyecek hizmetleri alanında faaliyet gösteren işyeri sayısının fazla olduğu göze çarpmıştır. Bu alanda faaliyet gösteren işletmelerin önemli bir kısmının ise kalite ve standartlar açısından ciddi eksiklikleri olduğu gözlenmiştir.

7. Genel Değerlendirme ve Sonuç

Ağrı İli İşgücü Piyasası Analizi projesi kapsamında, ilin işgücü piyasası arz ve talep yönünden incelenmiştir. İlin işgücü piyasasının arz yönünden incelenmesinde TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçları, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, Milli Eğitim Bakanlığı İstatistikleri, Türkiye Çalışma ve İş Kurumu İstatistikleri ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yayınları ile Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne Mayıs ve Haziran aylarında gelen işsizlere uygulanan işsizlik bilgi formlarından elde edilen sonuçlardan yararlanılmıştır. İlin işgücü piyasasının talep yönünden incelenmesinde ise il merkezi ve ilçelerde bulunan 1189 işyerine uygulanan anket verilerinden elde edilen sonuçlardan yararlanılmıştır. Yapılan araştırmalarda tanımlayıcı ve açıklayıcı nitelikte bilgiler sunmuş olup bu bölümde gerçekleştirilen araştırma sonuçları genel olarak incelenerek önemli görülen bulgulara değinilecektir.

İlin genel özellikleri bölümünde sunulan, illerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması verilerine göre, Ağrı 81 il içerisinde 79. sırayı almaktadır. TRA2 Bölgesindeki (Ağrı, Kars, Ardahan, Iğdır) diğer illerimizi incelediğimizde Iğdır 69. sırada, Ardahan 71. sırada ve Kars 68. sırada yer almaktadır. Ağrı bölge illeri arasında illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması açısından en düşük sıralamaya sahiptir.

Araştırmada verilen işgücüne katılma oranına ilişkin göstergeleri incelendiğinde, Ağrı 48,5'lik bir oranla hem 48,8 olan Türkiye ortalamasının hemde 50,9 olan TRA2 bölge ortalamasının altında değer almıştır.

Ağrı ilinin 2010 yılı işsizlik oranı 11,7'dir. Bu değer 11,9 olan Türkiye ortalamasına oldukça yakın olmasına rağmen 10,3 olan TRA2 bölge ortalamasının üzerindedir. Bölge illerine göre işsizlik oranının yüksek olduğu görülmüştür. Ağrı 2010 yılı istihdam oranı 42,8'dir. 43,2 olan Türkiye ortalamasının ve 45,7 olan TRA2 bölge ortalamasının altındadır. İstihdam oranı verileri işsizlik oranı verilerini doğrulamaktadır. Ağrı'da bölge illerine göre istihdam oranının düşük olduğu söylenebilir.

Ağrı'da çalışma çağındaki olan (15-64) yaş arası nüfus 314.614 kişidir. Nüfusun önemli bir bölümü 20 yaş altındaki bireylerden oluşmaktadır. Ağrı göç veren bir ildir. Göç veren iller arasında net göç hızına göre 7. sırada bulunmaktadır. Nüfusun büyük çoğunluğu tarım ve hayvancılık alanında istihdam edilmektedir. Kent nüfusu toplamda 290.904 kişi iken, kır nüfus toplamı ise 264.139 kişidir.

İlin eğitim durumuna ilişkin verilere bakılacak olursa, sadece 15.313 kişinin yüksek okul veya fakülte ve üzeri eğitim durumuna sahip olduğu görülmektedir. Bu sayı genel nüfus baz alındığında yaklaşık %3'lük bir orana karşılık gelmektedir. Bu açıdan eğitim düzeyi oldukça düşüktür.

İlin işgücü piyasasını talep yönünden inceleyebilmek için gerçekleştirilmiş olan işveren araştırmasında, örneklemde bulunan işyerlerinin ana faaliyetleri incelendiğinde,

%34,1 oranında “toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı” %25,4 oranında ise “imalat” ana faaliyetleri oluşturmuştur. Bu sonuç ilde sağlanan mevcut istihdam olanaklarıyla paralellik gösterip, mevcut durumu net bir şekilde tanımlayabilmesine yardımcı olmaktadır.

İşyerlerinin mevcut çalışan personelleri meslekleri açısından incelendiğinde,%43,2 oranında “Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar” %19 oranında “Hizmet ve satış elemanları” meslekleri oluşturmaktadır.

İşyerlerine, eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı? sorusu yöneltildiğinde %21,9 oranında evet cevabı alınmıştır. Eleman temininde güçlük çektiğini söyleyen bu kesime hangi mesleklerde güçlük çektiğini ve gerekli eleman sayısı sorulduğunda %45,3 oranında “Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar” %26,1 oranında “Hizmet ve satış elemanları” meslekleri oluşturmuş olup gerekli eleman sayısı toplamı ise 539 olarak beyan edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekteki eleman ihtiyaçlarını ise %73,3 oranında halen karşılayamadıklarını beyan etmişlerdir. Bu mesleğin temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde toplamda %77,3 oranında ise ilgili meslekte beceriye sahip eleman bulunmaması gösterilmiştir.

Son 12 Ay içerisinde eleman alımı ve çıkışlarının sorgulanması ve 12 Ay sonrasında eleman sayısında artış ve azalış olacağı düşünülen mesleklerin neler olduğu sorgulamasında yine en fazla oranları “Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar” ile “Hizmet ve satış elemanları” meslekleri almıştır. Eleman sirkülasyonu ve ana istihdamı oluşturan mesleklerin bu iki meslek üzerinde yoğunlaştığını söylemek mümkündür. İşyerlerinin gerek ürettikleri ürünlerin pazarlamasında gerekse üretim aşamasında karşılaştıkları en önemli sorunun uzun kış mevsimi olumsuz etkileri olduğu görülmektedir.

İşsizlik araştırması sonuçları değerlendirdiğinde, işsiz bireylerin, en son çalıştıkları işten ayrılma sebepleri arasında en fazla yüzdeyi %34,81’lik bir oranla geçici işin bitmesi sebebi almıştır. Hangi meslekte iş arıyorsunuz sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde ise en fazla yüzdeyi %25,97’lik bir oranla nitelik gerektirmeyen meslekler almıştır.

Sonuç olarak yapılan çalışma Ağrı işgücü piyasasında bir arz-talep dengesi olmadığını ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin %21,9 oranında var olduğunu ortaya koymuştur. Eleman temininde güçlük çekilen meslekleri detaylı incelediğimizde(Ek-2) yaklaşık %8’lik bir oranla motorlu taşıt bakım ve onarım işlerinde çalışanlar meslek grubuna, %7,34’lük bir oranla kuaförler meslek grubunda çalışanlara yine %7,34’lük bir oranla ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubuna,%6,38’lik bir oranla mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanları meslek grubuna yine %6,38’lik bir oranla marangozlar ve doğramacılar meslek grubuna, %5,75’lik bir oranla çeşitli küçük tamir ve bakım işleri yapan el becerisine sahip işçiler meslek grubuna,%5,43’lük bir oranla fırıncılar, pastacılar ve şekerleme imalatçıları meslek grubuna yine %5,43’lük bir oranla metal perdahlama, astarlama ve kaplama makinesi operatörleri meslek grubuna ihtiyaç duyulduğu görülmüştür. Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün açılacak kurs ve eğitimlerde, önceliği bu meslek gruplarına vermesi gerektiğini söylemek mümkündür.

8. Ekler

Ek-1- İsko 08 Dört rakam kodlu eleman ihtiyacı duyulan meslekler

Meslek	Sayı	Yüzde
Motorlu taşıt bakım ve onarım işlerinde çalışanlar	25	7,99
Kuaförler	23	7,35
Ahşap mobilya imalatçıları ve ilgili işlerde çalışanlar	23	7,35
Mağaza, dükkan vb. yerlerde çalışan satış elemanları	20	6,39
Marangozlar ve doğramacılar	20	6,39
Çeşitli küçük tamir ve bakım işleri yapan el becerisine sahip işçiler	18	5,75
Fırıncılar, pastacılar ve şekerleme imalatçıları	17	5,43
Metal perdahlama, astarlama ve kaplama makinesi operatörleri	17	5,43
Terziler, elbise yapımcıları, kürk ve şapka yapımcıları	15	4,79
Başka yerde sınıflandırılmamış kişisel hizmetlerde çalışanlar	13	4,15
Aşçılar	8	2,56
Garsonlar	8	2,56
Süt ürünleri imalatçıları	7	2,24
Büfe, baraka türü dükkan, sabit tezgah, stant vb. yerlerdeki satış elemanları ile pazarcılar	6	1,92
Taş ustaları ile taş kesme, yarma ve oyma işlerinde çalışanlar	6	1,92
Otomobil, taksi ve kamyonet sürücüleri	6	1,92
Ev, otel ve bürolarda çalışan temizlikçiler ve ev işleri yardımcıları	6	1,92
Metal kalıpcılar ve maça hazırlayıcılar	5	1,60
Plastik ürünleri makine operatörleri	5	1,60
İnşaatı tamamlayıcı işler ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar	4	1,28
Ağaç işleyiciler	4	1,28
Muhasebeciler	3	0,96
Otel resepsiyonistleri	3	0,96
Bina dışı inşaat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	3	0,96
Satış, pazarlama ve halkla ilişkiler ile ilgili profesyonel meslek mensupları	2	0,64
Elektrik mühendisliği teknisyenleri	2	0,64
Bilgi ve iletişim teknolojisi kullanıcı destek teknisyenleri	2	0,64
Büro, otel ve diğer işyerlerindeki temizlik ve bina bakımı sorumluları	2	0,64
Boyacılar ve ilgili işlerde çalışanlar	2	0,64
Ağaç işleme tesisi operatörleri	2	0,64
Taşıt temizleyicileri	2	0,64
Bulaşıkçı	2	0,64
İnşaat müdürleri	1	0,32
İnşaat mühendisleri	1	0,32
Elektronik Mühendisleri	1	0,32
Harita mühendisi	1	0,32
Paramedikal Uygulayıcılar	1	0,32
Teknik ressam	1	0,32
Elektronik mühendisliği teknisyenleri	1	0,32
Elektronik mühendisliği teknisyenleri	1	0,32
Malzeme kayıtları ve taşımacılık ile ilgili büro elemanları	1	0,32
Seyahatlerde hizmet veren elemanlar, kondüktörler ve otobüs muavinleri ile rehberler	1	0,32

Meslek	Sayı	Yüzde
Güzellik uzmanları ve ilgili çalışanlar	1	0,32
Servis istasyonu hizmet elemanları	1	0,32
Kaba bina inşaatı ve ilgili işlerde çalışan sanatkarlar	1	0,32
Sıvacılar	1	0,32
Camcılar	1	0,32
Sprey boyacılar ve cilalama işlerinde çalışanlar	1	0,32
Kaynakçılar ve oksî-gaz alevli kesimciler	1	0,32
Metal levha işlerinde çalışanlar	1	0,32
Alet yapımcıları ve ilgili işlerde çalışanlar	1	0,32
Tabela yazıcılar, dekoratif boyacılar, gravürçüler ve oymacılar (asitle)	1	0,32
Tekstil, deri ve benzer malzemeleri kullanan elîşi çalışanları	1	0,32
Baskı öncesi çalışanları	1	0,32
Basımcılar	1	0,32
Elektrik mekanikeri ve montajcılar	1	0,32
Veri ve telekomünikasyon kablocusu	1	0,32
Gıda ve içecek tadicıları ve sınıflandırıcıları	1	0,32
Kauçuk ürünleri makine operatörleri	1	0,32
Montajcılar	1	0,32
Çiftlik hayvanları yetiştiriciliği yapan çiftliklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	1	0,32
Bina dışı inşaat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	1	0,32
Yükleme-boşaltma işlerinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	1	0,32
Başka yerde sınıflandırılmamış nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	1	0,32
Toplam	313	100

Ek-2- İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması -Düzey2

Bölge Kodu	Bölge Kodu Kapsamındaki İller
TR10	İstanbul
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli
TR22	Balıkesir, Çanakkale
TR31	İzmir
TR32	Aydın, Denizli, Muğla
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova
TR51	Ankara
TR52	Konya, Karaman
TR61	Antalya, Isparta, Burdur
TR62	Adana, Mersin
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt

Ek-3 Soru Formu

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencerele Help

Proje Bilgisi

TRA2 Düzey II Bölgesi İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizi
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)

Sayın İşyeri Yetkilisi
Serhat Kalkınma Ajansı ve Ağrı iş-kur il müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile bölgemizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden gizli olanları idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilmaz, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

Kapsam
Bu anket, ilimizdeki işyerleri olasılığı örnekleme yöntemiyle seçilen işyerleri kapsamaktadır.

Soru formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işletmelerde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda ankete katılarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencerele Help

Bilgi_Sayfa1

Anket No : 2012716144748

ADRES BİLGİLERİ

İşyeri Adı :
İl / İlçe :
Bucak / Köy :
Mahalle :
Cadde / Sokak :
Dış Kapı / İç Kapı No :
Tel / Faks :
E-posta :

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı : Ünvanı :
Telefonu : E-Posta :

Anketör Adı ve Soyadı :
Görüşme Tarihi: 2012-07-16

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

Bolum1_Sayfa1

BÖLÜM I - İŞYERİ BİLGİLERİ -1

S1. İşyerinin yasal ünvanı :

☐ Sahıs İşletmesi ☐ Kolektif şirket ☐ Limited şirket ☐ Kooperatif
☐ Adi Ortaklık ☐ Komandit şirket ☐ Anonim şirket ☐ Diğer

S2. İşyeri kaç yıldır faaliyet göstermektedir?

Yıl.

S3. İşyerinde mevsimlik çalışılıyor mu?

☐ 1 - Evet ☐ 2 - Hayır (Hayır ise, Soru 5'e geçilir.)

S4. Mevsimlik çalışan ayları belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

☐ 1 - Ocak ☐ 4 - Nisan ☐ 7 - Temmuz ☐ 10 - Ekim
☐ 2 - Şubat ☐ 5 - Mayıs ☐ 8 - Ağustos ☐ 11 - Kasım
☐ 3 - Mart ☐ 6 - Haziran ☐ 9 - Eylül ☐ 12 - Aralık

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

Bolum1_Sayfa2

S5. İşyerinin tüm faaliyetlerini işaretleyiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

☐ 1 - Madencilik ve Tağocaklığı ☐ 11 - Bilgi ve İletişim
☐ 2 - İmalat ☐ 12 - Finans ve Sigorta Faaliyetleri
☐ 3 - Elektrik, Gaz, Buhar, İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım ☐ 13 - Gayrimenkul Faaliyetleri
☐ 4 - Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme faaliyetleri ☐ 14 - Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
☐ 5 - İnşaat ☐ 15 - İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
☐ 6 - Motorlu Taşıtlar ve Motorikletlerin satışı, Bakımı ve Onarımı ☐ 16 - Eğitim
☐ 7 - Toptan ticaret ☐ 17 - İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyeti
☐ 8 - Pazarlık Ticaret (motorlu kara taşıtları ve motorikletler hariç) ☐ 18 - Kùlùr, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor
☐ 9 - Ulaştırma ve Depolama ☐ 19 - Diğer Hizmet Faaliyetleri
☐ 10 - Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyetleri

S6.a. İşyerinin ana faaliyetini açıkça yazınız.

İşyerinin ana faaliyetini yazarken; işyerinde üretilen ürün ya da hizmetin açıkça ifade edilmiş olmasına dikkat ediniz.
Örneğin; imalat sektörü için giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tektatlı ürünleri imalatı, alüminyum üretimi, inşaat sektörü için; karayolları ve otoyolları inşaatı, su projeleri inşaatı, ticaret sektörü için; elektrikli ev eşyaları toptan ticareti gibi.

S6.b. İşyerinde en çok üretilen ürün ya da hizmete birkaç örnek veriniz.

İşyerinde üretilen ürün ya da hizmet örneklerinden açıkça ifade edilmiş olmasına dikkat ediniz.
Örneğin; ana faaliyet giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tektatlı ürünleri imalatı dendiğinde verilen örnekler; battaniye imalatı, perde imalatı, toz bez imalatı, uyku tutumu imalatı, mutfak havlusu imalatı; alüminyum üretimi dendiğinde; alüminyum alaşımları imalatı, yan mamul alüminyum üretimi; karayolları ve otoyolları inşaatı dendiğinde; yolların asfaltlanması, yolların boyanması diğer işaretlemler; su projeleri inşaatı dendiğinde; su yolları, liman ve imak işleri, kıyı düzenlemeleri, baraj ve bent inşaatı, elektrikli ev eşyaları toptan ticareti dendiğinde; radyo ve televizyon toptan ticareti, elektrikli ısıtma cihazlarının toptan ticareti gibi olmalıdır.

Status

Status

Status

Status

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencerele Help

Bolum6_Sayfa1

BÖLÜM VI. 12 AY SONRASINDA ÇALIŞAN SAYISINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER - 1

S6- 12 ay sonra (2012 yılı sonunda) İşyerinizde/işyerlerinizde çalışan sayısında önemli artış olacağını düşündüğünüz meslekleri ve bu mesleklerde meydana gelecek sayısal değişimi belirtiniz.

S6-A- 12 ay sonra artış olacağını düşünmüyorum. ☐ **(Seçilirse, Soru 7'ye geçilir.)**

12 ay sonrasında işyerlerinizde çalışan sayısında önemli artış olacağını düşündüğünüz meslekler

Bu meslek grubunda olmasını beklediğiniz sayısal artış belirtiniz.

* Artış Nedenleri

1. Kapasite arttırımı veya işyerinin büyümesi
2. Teknolojik gelişim
3. Yeni bir pazar imkanı
4. Kurumsallaşmaya geçilmesi (Yönetim geleneğin değişmesi)
5. Mevsimsel nedenler
6. Faaliyet alanı değişikliği
7. Teşviklerden yararlanma
8. Yasal zorunluluk

01 02 03

1 2 3 4 5 6 7 8

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencerele Help

Bolum6_Sayfa2

BÖLÜM VI. 12 AY SONRASINDA ÇALIŞAN SAYISINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER - 2

S7- 12 ay sonrasında (2012 yılı sonunda) İşyerinizde/işyerlerinizde çalışan sayısında önemli azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri ve bu mesleklerde meydana gelecek sayısal değişimi belirtiniz.

S7-A- 12 ay sonra azalış olacağını düşünmüyorum. ☐ **(Seçilirse, İlave Sorulara'e geçilir.)**

12 ay sonrasında işyerlerinizde çalışan sayısında önemli azalış olacağını düşündüğünüz meslekler

Bu meslek grubunda olmasını beklediğiniz sayısal azalışı belirtiniz.

* Azalış Nedenleri

1. Ekonomik/Mali
2. Geçici/Mevsimlik Çalışma
3. Çalışma Ahlak ve Disiplinine Uyumsuzluk
4. İşyeri Faaliyet Değişikliği
5. Çalışanın Kendi İsteği
6. Çalışanın Mesleki Beceri Eksikliği
7. İlgili Faaliyet Alanında Teknolojinin Kullanılması
8. İlgili Faaliyet Alanının Durdurulması
9. Diğer

01 02 03

1 2 3 4 5 6 7 8 9

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa1

BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -1

S8. Serhat Kalkınma Ajansı'nın çalışmaları hakkında bilgi sahibi misiniz?

☒ 1 - Evet ☐ 2 - Hayır (Hayır İse, Soru 10'a geçilir.)

S9. Serhat Kalkınma Ajansı'ndan beklentileriniz nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

☐ 1 - Bölgenin kalkınmasını sağlayacak plan ve stratejilerin geliştirilmesi	☐ 5 - Kamu, özel sektör ve STK'lar arasında işbirliğinin sağlanması
☐ 2 - Daha fazla mali destek	☐ 6 - Eğitim faaliyetleri düzenlemesi
☐ 3 - Bölgenin yurtiçi ve yurtdışında tanıtımı	☐ 7 - Ulusal ve uluslararası kaynaklardan bölgenin daha fazla yararlanmasını sağlanması
☐ 4 - Bölgeye yatırım çekilmesi	☐ 8 - Diğer

S10. Son bir yıl içerisinde SERKA, KOSGEB, İŞKUR, TKDK ve bakanlıklar gibi kurumların hibe/destek programlarından faydalandınız mı ?

Evet ise; Yararlandığınız kurumları ve programları sıralar mısınız?

☐ 1 - Evet ☐ 2 - Hayır

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa2

BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -2

S11. İşyerinizde faaliyeti durduğunuz aylar bulunuyor mu?

☒ 1 - Evet (Lütfen aşağıda işaretleyiniz.) ☐ 2 - Hayır (12. soruya geçilir.)

☐ 1 - Ocak	☐ 4 - Nisan	☐ 7 - Temmuz	☐ 10 - Ekim
☐ 2 - Şubat	☐ 5 - Mayıs	☐ 8 - Ağustos	☐ 11 - Kasım
☐ 3 - Mart	☐ 6 - Haziran	☐ 9 - Eylül	☐ 12 - Aralık

S12. İşlerinizin en yoğun olduğu ayları ve bu dönemlerde sağlanan istihdam sayısını belirtiniz. (İstihdam sayıları kutucuklara yerleştirilecektir.)

Ocak	Mayıs	Eylül
Şubat	Haziran	Ekim
Mart	Temmuz	Kasım
Nisan	Ağustos	Aralık

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa3

BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -3

S13. Hammadde temininde sıkıntı yaşıyor musunuz? (Evet ise; nedenleri?)

☒ 1 - Evet (Lütfen nedenlerinizi yazınız) ☐ 2 - Hayır (14. soruya geçilir.)

S14. Hammadde teminini nereden sağlıyorsunuz? (Lütfen en önemli üç ürünü belirtiniz.)

Yurtiçi ise il adı Yurtdışı ise ülke adı

S15. İhtiyaç duyduğunuz bu ürünler bölgemizde üretilse buradan satın alırmısınız? Hayır ise neden satın almazsınız?

☐ 1 - Evet ☐ 2 - Hayır

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa4

BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -4

S16. İşletmenizin faaliyetleri göz önünde bulundurduğunda, işinizi büyültmeye ve geliştirmeye yönelik ne tür kolaylıklar sağlanmasını istersiniz?

S17. Ürettiğiniz ürünün pazarlanmasında karşılaştığınız sorunları değerlendiriniz. (1: Hiç katılmıyorum, 5: Tamamen katılıyorum)

	Değerlendirme	Not
Rakiplerimizle rekabet edemiyoruz, ürün daha ucuza diğer bölgelerden gelmesi		
Aynı ürünü üreten çok sayıda firma olması		
Profesyonel pazarlama elemanı eksikliği		
Reklam ve tanıtım eksikliği		
Ürünün dağıtımında zorluklarla		
Uzun kış mevsiminin olumsuz etkileri		
Yeni ürün geliştirilememesi ve var olanın standartlaştırılmamasının etkileri		
Ürünlerin kalite belgelerinin olmaması		
Diğer		

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa5

BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -5

**S18. Üretim aşamasında karşılaştığınız sorunları değerlendiriniz.
(1: Hiç katılmıyorum, 5: Tamamen katılıyorum)**

	Değerlendirme	Not
Hammüde temininde karşılaşılan zorluklar		
Kalifiye eleman eksikliği		
Sermaye yetersizliği		
Makine ve ekipman eksikliği		
Makine ve ekipmanın verimli olarak kullanılamaması		
Uzun kış mevsiminin olumsuz etkileri		
Diğer:		

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa6

BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -6

S19. Son bir yıl içerisinde işletmenizde, önceki dönemlere göre aşağıdaki ölçütlerde nasıl bir değişime olduğunu düşünüyorsunuz? Lütfen belirtiniz.

	Değerlendirme	Açıklama
Üretim miktarı		
Çalışan sayısı		
Müşteri sayısı		
Satış cirosu		
Yeni pazarlara ulaşılması		
Yeni makine alınması		
Yeni teknoloji kullanımı		
Genel maliyetler		
Hammüde maliyetleri		
Diğer:		

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa7

BÖLÜM VII - ILAVE SORULAR -7

S20. Önümüzdeki bir yıl içerisinde işletmenizde, önceki dönemlere göre aşağıdaki ölçütlerde nasıl bir değişim olacağını düşünüyorsunuz? Lütfen belirtiniz.

	Değerlendirme	Açıklama
Üretim miktarı		
Çalışan sayısı		
Müşteri sayısı		
Satış cirosu		
Yeni pazarlara ulaşılması		
Yeni makine alınması		
Yeni teknoloji kullanımı		
Genel maliyetler		
Hammadde maliyetleri		
Diğer:		

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencereleer Help

ilaveBolum_sayfa8

BÖLÜM VII - ILAVE SORULAR -8

S21. Ulusal ya da uluslararası geçerliliği olan hangi sertifika ya da belgelere sahipsiniz?

☐ TSE
 ☐ ISO 22000 HACCP
 ☐ Helal Sertifikası

☐ ISO 9001
 ☐ ISO 14001

☐ CE belgesi
 ☐ OHSAS 18001

Diğer sertifikalar

☐ Hiçbir sertifika ya da belgemiz bulunmamaktadır

S22. Son 3 yıl içerisinde işyerinizin niteliğini geliştirmede ve kârlılığının artmasında etkili olan aşağıdaki faaliyetleri yaptınız mı?

	Açıklama
Çalışanlarınız için eğitim	
Ar-Ge için harcama	
Reklam ve Tanıtım harcaması	
Marka-Patent için harcama	
Yurtiçi fuarlara katılım	
Yurtiçi fuar ziyaretleri	
Yurtdışı fuarlara katılım	
Yurtdışı fuar ziyaretleri	

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencerele Help

ilaveBolum_sayfa9

BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -9

S23. Önümüzdeki 3 yıl içerisinde işyerinizin niteliğini geliştirmede ve kârlılığının artmasında etkili olan aşağıdaki faaliyetleri yapmayı planlıyor musunuz?

Açıklama

Çalışanlarınız için eğitim	
Ar-Ge için harcama	
Reklam ve Tanıtım harcaması	
Marka-Patent için harcama	
Yurtiçi fuarlara katılım	
Yurtiçi fuar ziyaretleri	
Yurtdışı fuarlara katılım	
Yurtdışı fuar ziyaretleri	

İlerle >

Status

Girisim Data Entering System v1

Veri Giriş Projelerim Görünüm Pencerele Help

ilaveBolum_sayfa10

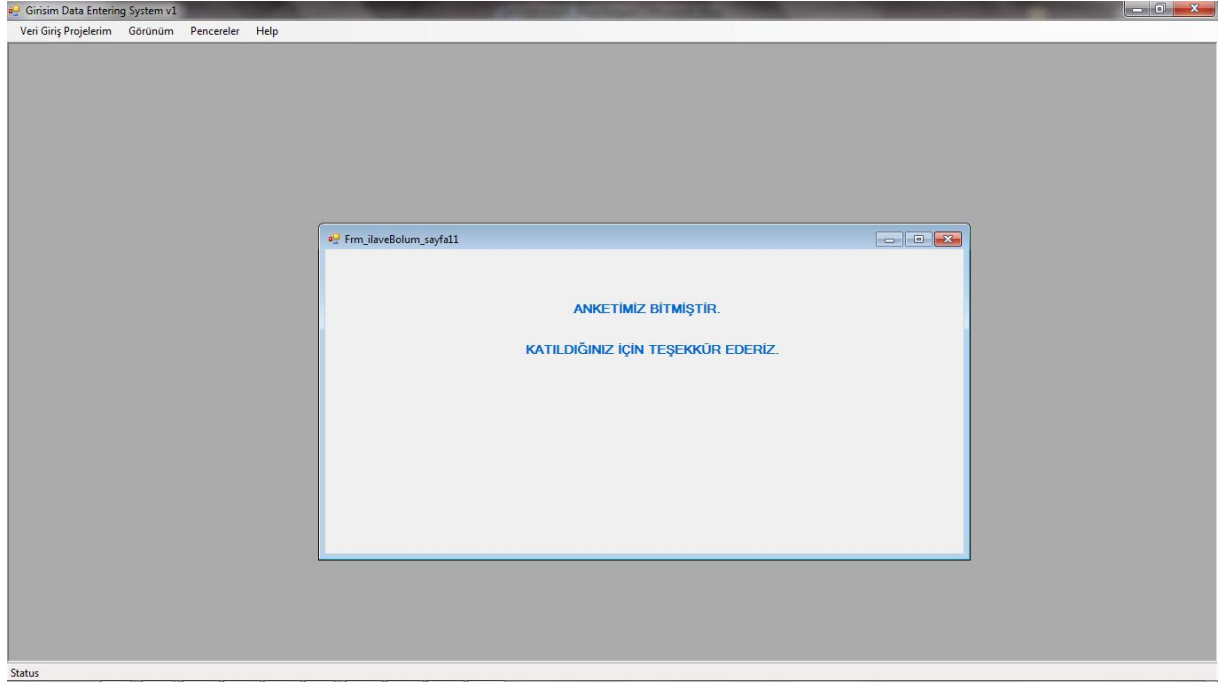
BÖLÜM VII - İLAVE SORULAR -10

S24. Ürünlerinizi sınır ülkelere ihraç ediyormusunuz?

☒ 1 - Evet ☐ 2 - Hayır

İlerle >

Status

9. Kısaltmalar

ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
SERKA	: Serhat Kalkınma Ajansı
AB	: Avrupa Birliği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması
ISCO	: Uluslararası Standart Meslek Sınıflanması
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
KSS	: Küçük Sanayi Sitesi
DAP	: Doğu Anadolu Projesi
Ar-Ge	: Araştırma Geliştirme
USD	: Amerika Birleşik Devletleri Para Birimi (Amerikan Doları)
Fark(i.ö.)	: İlk Öğretim Mezunu-Ortaöğretim Yeni Kayıt Sayısı
CAPI	: Bilgisayar destekli yüz yüze görüşmeler
TYÇP	: Toplum Yararına Çalışma Programı
K	: Kadın
E	: Erkek
Tek.	: Teknik
End.	: Endüstri
Mes.	: Meslek
Sağ.	: Sağlık
O	: Ocak
Ş	: Şubat
M	: Mart
N	: Nisan
My.	: Mayıs
H	: Haziran
T	: Temmuz
A	: Ağustos
Ey.	: Eylül
Ek.	: Ekim
K	: Kasım
Ar.	: Aralık
Top.	: Toplam
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
ISO	: Uluslararası Standart Organizasyonu
CE	: Avrupa Birliği Tescilli Kalite Sertifikası
HACCP	: Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktalar Denetim Sertifikası (Gıda)
OHAS	: İş Sağlığı Ve Güvenliği Sertifikası
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
Vb.	: Ve Benzeri

10. Çalıştay Katılımcı Listesi

Adı-Soyadı	Kurum/Kuruluş Adı	Görevi
Şahin KOÇ	Ağrı Çalışma ve İş Kur. İl Müd.	İl Müdürü
Senan KOÇ	Türkiye İş Kurumu (Ankara)	Şef
Mikail ERTOSUN	Esnaf ve San. Od. Bir.	Başkan Vekili
Güler LACİM	Esnaf ve San. Od. Bir.	Genel Sekreter
Çoşkun TAŞTAN	Ağrı İbrahim Çeçen Üniv.	Öğretim Üyesi
Mehmet ARSLAN	Ağrı Çalışma ve İş Kur. İl Müd.	İş ve Meslek Dan.
Gökhan ERBAY	Vera Araştırma	Operasyon Yönt.
Atila TAŞ	Vera Araştırma	Araştırma Direktörü
Mutlu YILDIZ	TKDK Ağrı İl Koordn.	Uzman
Yasemin HASANBAŞ KURT	TKDK Ağrı İl Koordn.	Uzman
Alihaydar YİĞİT	TKDK Ağrı İl Koordn.	Koordinatör
Fatih BAŞAK	Milli Eğitim Müd.	Müdür
Sinan OK	Türkiye İş Kurumu (Ankara)	İstihdam Uzmanı
Faruk KAYA	Ağrı İbrahim Çeçen Üniv.	Turizm İş. Ver. Müd.
Aydın AKBAY	Muhtar	Muhtar
Nimet ŞAHİN	Esnaf ve San. Od. Bir.	Genel Sekt. Yard.
Adem DENİZ	Ağrı Çalışma ve İş Kur. İl Müd.	Proje Koordinatörü
Murat GÜVEN	Ağrı Valiliği	Vali Yard.
Oğuzhan DOĞANLAR	Ağrı İbrahim Çeçen Üniv.	Öğretim Üyesi
Mehmet ALTIN	AGİAD	Müdür
Enes ÇETİN	TKDK Ağrı İl Koordn.	K. Uzman
Gülay SÖYLEMEZ	Mert Isı Yal. Şti.	
Adem GÜLTÜRK	KOSGEB	Müdür
Nafiz İLHAN	Türkiye İş Kurumu (Ankara)	İstihdam Uz. Yard.
Faruk ÇINARKAYA	Patnos Esnaf Odası Başkanı	Başkan
İsmet ALACA	Ağrı İbrahim Çeçen Üniv.	Öğretim Üyesi
Abdulkemir ARPUÇ	Bilim San. Ve Tek. Müd.	Şube Müdürü
Aydın ZOR	Ağrı İbrahim Çeçen Üniv. MYO	Müdür
Nuri TURAN	SGK İl Müd.	İl Müdürü
Emre SARI	AGİAD	G. Sekreter
Mehmet SASNİP	Mesleki Eğitim M. Müd.	Müdür
Metin KARAKOÇ	Halkeğitim Merkezi	Müdür

11. Kaynakça

- İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması, Kalkınma Bakanlığı(2011)
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 81 İl Durum Raporu, Mayıs 2012
- Ağrı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü-2012
- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, www.agri.edu.tr
- Milli Eğitim İstatistikleri (Örgün Eğitim) 2011-2012
- Wikipedia, tr.wikipedia.org
- Ağrı Rehberi, <http://agrirehberi.com/ana/cografya.html>
- Türkiye İstatistik Kurumu, www.tuik.gov.tr
- Türkiye İş Kurumu, www.iskur.gov.tr
- Milli Eğitim Bakanlığı - Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, mtegm.meb.gov.tr

"Ağrı'nın İşgücü Piyasası Mercek Altında"

Bu yayın, Serhat Kalkınma Ajansı'nın desteklediği
"Ağrı İşgücü Piyasası Mercek Altında" Projesi kapsamında hazırlanmıştır.
İçerik ile ilgili tek sorumluluk Türkiye İş Kurumu Ağrı İl Müdürlüğü'ne aittir.